

Prezident İlham Əliyev Şuşa forumundakı çıxışını paylaşdığına görə Donald Trampa təşəkkür edib

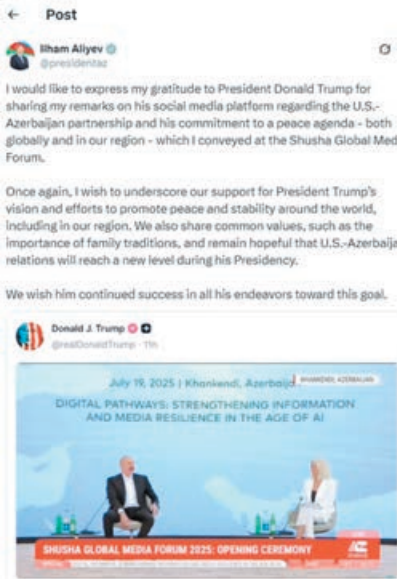
Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ABŞ Prezidenti Donald Trampa öz sosial şəbəkəsində onun Şuşa Qlobal Media Forumundakı çıxışını paylaşdığına görə təşəkkür edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə dövlətimizin başçısı "X" hesabında bildirib:

"Şuşa Qlobal Media Forumunda ABŞ-Azərbaycan tərəfdaşlığı və həmçinin Prezident Donald Trampın həm global, həm də regionumuzda sülh gündəliyinə sadıqlığı ilə bağlı qeyd etdiyim fikirlərimi öz sosial media platformasında paylaşdığına görə ona minnətdarlığımı bildirmək istərdim.

Mən bir daha Prezident Trampın bütün dünyada, o cümlədən regionumuzda sülhün və sabitliyin təşviq edilməsi ilə bağlı baxışını və söylərini dəstəklədiyimizi vurğulamaq istəyirəm. Biz həmçinin ailə ənənələrinin əhəmiyyəti kimi ortağ dəyərləri bölüşürük və onun prezidentliyi dövründə ABŞ-Azərbaycan münasibətlərinin yeni səviyyəyə qalxacağına ümid edirik.

Biz ona bu məqsədə nail olunması istiqamətində bütün söylərində uğurlar arzulayırıq".

Donald Tramp Prezident İlham Əliyevin Xankəndidəki çıxışından bir hissəni paylaşdı

ABŞ Prezidenti Donald Tramp özünün "Truth" sosial şəbəkə səhifəsində Prezident İlham Əliyevin Xankəndidə Şuşa Qlobal Media Forumundakı çıxışından bir hissəni paylaşdı.

AZƏRTAC-ın məlumatına görə, Prezident İlham Əliyev çıxışının həmin hissəsində Donald Trampın Azərbaycan xalqı ilə ortaq fundamental, o cümlədən ailə dəyərlərini paylaştığı və buna görə də ABŞ-də onun seçilməsini istədiyini bildirib. O qeyd edib ki, Tramp yeganə ABŞ prezidenti-dir ki, müharibə başlatmayıb, əksinə, müharibələri sonlandırmaq məqsədi güdür. Prezident İlham Əliyev daha böyük global təhlükəsizlik məsələləri ilə məşğul olmasına baxmayaraq, Trampın Ermənistanla Azərbaycanın yekun saziş əldə etməsi istiqamətindəki şəxson niyyətinə görə ona minnətdarlığını bildirib.

Prezident İlham Əliyev rəsmi sosial şəbəkə səhifələrində Milli Mətbuat Günü münasibətilə paylaşım edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev rəsmi sosial şəbəkə səhifələrində 22 İyul - Milli Mətbuat Günü münasibətilə paylaşım edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, paylaşımnda deyilir: "Sizi və həmkarlarınızı yubiley münasibətilə təbrik edirəm. Azərbaycan mediasının inkişafı mənə çox sevinir. Mən çox şadam ki, bu gün bizim mediamız nəinki ölkə daxilində, hətta beynəlxalq müstəvidə çox böyük nüfuz qazanıb. Xankəndi, 19 iyul 2025-ci il. III Şuşa Qlobal Media Forumu".

SÖZÜN YUBİLEYİ

"ƏKİNCİ" NİN AD GÜNÜNDƏN SONRAKİ DÜŞÜNCƏLƏR

Mətbuatı əsrələboyu davam edən senzura buxovlarından yalnız Ulu Öndər Heydər Əliyev xilas etdi!

6 avqust 1998-ci ildə imzaladığı fərmanla "mətbuatda dövlət sirlərinin mühafizəsi" adlı senzura funksiyasını yerinə yetirən idarəni ləğv etməklə mətbuə sözü qadağa buxovundan tamamilə qurtardı, eyni zamanda insanlara düşüncələrini sərbəst şəkildə yazmaq və demək imkanı yaratdı!

Bəli, Həsən bəy Zərdabi Azərbaycan-da ilk qəzetin, mətbuə sözün banisidir! Ulu Öndər Heydər Əliyev isə azad sözün, müstəqil və senzurasız mətbuatın banisidir!

Mətbuatı yaradan, yaşadan, onun bütün əziyyətlərini çəkən jurnalistlərdir.

Bu peşə insanlardan təkcə zəruri bilikləri yox, həm də vətənpərvərliyi, zəhmətə qatılmağı da tələb edir.

Bəzən jurnalistləri bal arısına bənzədirlər: hər çiçəyə qonaraq şirə toplayan, sonra onu şirin bala çevirən arıya.

Jurnalist həqiqətə bal arısı kimi fərqli peşə sahibidir.

Bütün günü fakt toplayır, yenilik axtarır.

Jurnalist əməyinə də ən gözəl, ən əhatəli, ən mükəmməl tərif məhz Ulu Öndər Heydər Əliyev vermişdir.

Dünyada bənzəri və bərabəri olmayan tərif!

Hər dəfə bu bənzətmələri qürurla oxuyur, Ulu Öndər Heydər Əliyevə minnətdarlıq hissi ilə rəhmət diləyirik:

"Jurnalist əməyi qeyri-adi əməkdir, olduqca böyük, zəhmətli əməkdir, çox söylər göstərməsini, hətta cəsarət, hüner, fədakarlıq tələb edən əməkdir, öz peşəsinə vurğunluq tələb edən əməkdir".

Ulu Öndər Heydər Əliyev qəzetçilərə və jurnalistlərə daha bir dəyərli töhfə bəxş etmişdir.

Milli Mətbuat və Jurnalistika Günü hər beş ildən bir yubiley kimi keçirilir, bu səhəd fərqlənənlər mükafatlandırılır, dövlət təltiflərinə layiq görülürlər.

Qəzetlər bu gün tarixlərinin ən çətin dövrlərindən birini yaşayırlar.

Reklam bazarı bağlanmış, tiraj az qala Zərdabi dövründəki səviyyəyə enmiş, qəzetçilik ən yaxşı halda "paytaxt peşəsi"nə çevrilmişdir.

* Kimlərsə belə hesab edirlər ki, qəzetin dövrünü bitmişdir.

* Kimlərsə belə hesab edirlər ki, elektron media varsa, print media arxi-və verilməlidir.

Bəlkə də milli mətbuatın 155 illiyi-ni qəzətsiz qeyd edəsi olduq...

Amma qəzet təkcə xəbər yayımı ilə məşğul olmur ki, deyəsən sosial şəbəkə daha çevik və operativdir.

* Qəzet həm də dövrünün salnamə-sini yaradır!

* Qəzet həm də bu günün ən doğru və etibarlı mənbəyi, sabahın arxividir!

Bu gün Azərbaycan yeni tarix yaradır!

Bu gün Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev 44 günlük Zəfər müharibəsindəki hərbi möcüzəsini Qarabağda və Şərqi Zəngəzurdə bərpə və quruculuq iş-ləri formasında yenidən təkrar edir!

Qəzətsiz bu tarixi kim yazacaq, harda saxlanacaq, gələcək nəsilələri bu mö-cüzələr haqqındakı həqiqi və ən doğru faktları, hadisələri haradan tapıb oxuya-caqlar?!

Elektron və sosial media çap media-sını udub yox etməlidirmi?!

Zaman ən gözəl təbibdir demişlər! Bu dəfə təbib öldürəcək, yoxsa xilas edəcək?

İndidən söyləmək çətinidir! Yaşasaq görəcəyik!

Şuşa Qlobal Media Forumu: dünənki tarixdən bugünkü rəqəmsal texnologiyalara

Qlobal geosiyasi aktor olaraq, Azərbaycanın Yaxın Şərq bölgəsindəki fəallığı, İsrail-Türkiyə, İsrail-Suriya münasibətlərinin tənzimlənməsində oynadığı rol Şuşa forumunun iştirakçıları üçün olduqca maraqlı idi. Müstəqillik tarixi cəmi bir neçə onilliyə əhatə edən, ərəzicə o qədər də böyük olmayan, müharibədən yenidən çıxmış və illər torpaqları işğal altında olmuş, bir milyona yaxın vətəndaşını öz yurdlarına qaytarmaq, onlara layiqli yaşayış və əmək fəaliyyəti üçün ev və tələb olunan infrastrukturunu öz imkanları hesabına bərpə etmək kimi vəzifənin öhdəsindən gələn bir dövlətin sadalanan geosiyasi nailiyyətləri, təbii ki, dünya mediasının maraq obyektidir. Bu gün Azərbaycan XXI əsrdə əcaib görünən neokolonializmlə mübarizənin ön xəttində durur.

"Bizim Qələbəmiz ədalətli və tam qələbədir"

Qarabağ qələbəsi ilə ümumilikdə Cənubi Qafqazda yeni real-lıqlar yarandı. Bölgədə təhlükəsizliyə, dayanıqlı sülhə və əməkdaşlığa yol açan bu gerçəkliyə isə Prezident İlham Əliyevin ölkəmizə rəhbərlik etdiyi ötən 22 illik zaman dilimində həyata keçirdiyi məharətli siyasət, sərt diplomatiya və nümayiş etdirdiyi qətiyyət sayəsində nail olunub. Hakimiyyətə gəldiyi gündən etibarən Prezident İlham Əliyevin gündəliyində duran birməmrəli vəzifə torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi və keçmiş məcburi köçkünlərimizin yurdlarına qaytarılması olub. Həmin zaman-dan etibarən milli maraqlarımızın təmini uğrunda məqsədyönlü və uzaqgörən siyasət apararaq qalib lider İlham Əliyev dünya güc-ləri ilə mübarizə apararaq Azərbaycanı bütövləşdirib. Bununla İlham Əliyev həm Qarabağı azad görmək ən böyük arzusu olan Ulu Öndər Heydər Əliyevin ata vəsiyyətini yerinə yetirib, həm də vətənpərvər şəxsiyyət kimi xalqının, dövlətinin, ölkəsinin milli hədəflərini gerçəyə çevirib.

Azərbaycanın milli maraqları və mənafeyi hər şeydən uca tutulmalıdır

Azərbaycanın media nümayəndələrinə

Hörmətli media nümayəndələri!

Əziz jurnalistlər!

Sizi əlamətdar yubiley - Azərbaycan milli mətbuatının yaranmasının 150-ci ildönümü münasibətilə səmimi-qəlbədən təbrik edirəm.

1875-ci il iyulun 22-də böyük maarifçi, nəşir Həsən bəy Zərdabi tərəfindən qabaqcıl ideyaların qarşıçı, dövrün, ictimai-siyasi həyatın güzgüsü - "Əkinçi" qəzetinin nəşrə başlaması ilə Azərbaycan milli mətbuatının əsası qoyuldu. Həmin dövrdə bütün Qafqazda böyük əks-səda doğuran bu mühüm tarixi hadisə Azərbaycan maarifçilik hərəkatının inkişafına, milli oyanışa, milli özünüdərkən və düşüncə azadlığının formalaşmasına təkan vermiş, müərəqqi jurnalist, publisist və ziyalı nəslin yetişmə-sində əhəmiyyətli rol oynamışdır.

Azərbaycan milli mətbuatı bütün dövrlərdə cəmiyyəti düşündürən problemləri, zamanın qabaqcıl ideyalarını və mü-tərəqqi fikirlərini əks etdirmiş, xalqımızın maariflənməsində, milli və bəşəri dəyərlərin təbliğində, Azərbaycan ədəbi dili-nin inkişafında müstəsna xidmətlər göstərmiş, azadlıq və müstəqillik kimi xalqımızın ən ülvə arzularının reallaşmasına öz töhfəsini vermişdir.

Keçən əsrin sonlarında müstəqillik qazanmış Azərbaycanda Ümummilli Lider Heydər Əliyevin siyasi iradəsi və qətiyyətli nəticəsində cəmiyyət həyatının bütün sahələrində olduğu kimi, milli mətbuatın inkişafında da əsaslı dönüş yaranmışdır. Həmin dövrdə media sahəsində həyata keçirilmiş köklü islahatların nə-ticəsi kimi medianın fəaliyyətini tənzimləyən qanunvericilik bazası təkmilləşdirilərək beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırıl-mış, söz və məlumat azadlığını möhüdləşdirən sını maneələr və senzura aradan qaldırılmışdır. Bütün bunlar Azərbaycan me-diasının sürətli inkişafına təkan vermiş və onun yeni mərhələyə qədəm qoymasını təmin etmişdir.

Azərbaycan mətbuatının müstəqilliyi cəmiyyətimizin inki-şafının başlıca şərtlərindən biridir. Müstəqil, güclü, günümü-zün tələblərinə cavab verən, xalqın maraqlarını rəhbər tutan mətbuatın inkişafı və onun sərbəst fəaliyyəti üçün zəruri şə-raitin yaradılmasını hər zaman dövlətimizin qarşısında duran prioritet vəzifələrdən olmuşdur. Bu istiqamətdə daim sistemli iş aparılmış, ölkəmizin informasiya mühitinin sağlamlaşdırıl-masını, media fəaliyyətinin potensialının və iqtisadi əsasları-nın möhkəmləndirilməsini, rəqəmsal dövrün çağırışlarına uy-ğunlaşdırılmasını hədəfləyən normativ-hüquqi baza yaradıl-mış, informasiya resurslarının iqtisadi müstəqilliyinin güclən-dirilməsi və jurnalistlərin sosial müdafiəsinin yaxşılaşdırılma-sı məqsədilə əsaslı islahatlar həyata keçirilmişdir.

Bu gün artıq fəxrli dəyər bilirik ki, bizim milli mətbuat bir əsr yarım ərzində şəərəli və müərəqqi inkişaf yolu keçmişdir. Əlamətdar haldır ki, budəfəki yubileyi milli mətbuatımız artıq ərəzi bütövlüyünü və suverenliyini tam bərpa etmiş Azərbay-canda qeyd edir.

Azərbaycan mediası 44 günlük Vətən müharibəsi və antiter-ror əməliyyatı dövründə hadisələrin operativ işıqlandırılmasını təmin etmək üçün həm ön, həm də arxa cəbhədə fədakarlıqla və əzmə çalışmışdır. Ölkəmiz və xalqımız üçün bu tarixi və tale-yüklü mərhələdə Azərbaycan mediası cəmiyyətimizin operativ və düzgün məlumatlandırılmasında, kütləvi dezinformasiya hü-cumlarının qarşısının alınmasında böyük rol oynamış, haqq səsi-mizin və mövqeyimizin beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılmasında yüksək peşəkarlıq, əsl vətənpərvərlik və həmrəylik nümayiş et-dirmişdir. Həç şübhəsiz ki, informasiya məkanında qazandığımız zəfər döyüş meydanında qazandığımız və bu il 5-ci ildönümünü qeyd edəcəyimiz şanlı Zəfərimizin ayrılmaz parçasıdır.

Torpaqlarımızın işğalı zamanı cəbhə bölgəsində və post-müharibə dövründə işğaldan azad olunmuş ərəzilerimizdə və-zifə borcunu yerinə yetirərək şəhid olmuş media nümayəndə-lərimizin əziz xatirəsini dərindən hörmət və ehtiramla yad edirik. Onların şücaəti və qəhrəmanlığı həç zaman unudulmayacaq.

Bu gün Azərbaycan Respublikası tam müstəqil xarici siya-sət yürüdən, regionun siyasi və iqtisadi mərkəzi statusunu qaz-anmış, beynəlxalq münasibətlər sistemində öz layiqli yerini tutmuş güclü dövlətdir. Ölkəmizin mövcud inkişaf dinamika-sı Azərbaycan mediasının da ümumdünya informasiya şəbə-kəsindəki cəkisini artırmış, rəqəbat qabiliyyətini yüksəltmişdir. Qarşıdan gələn dövrdə milli mətbuatımızın qlobal infor-masiya məkanında yerinin daha da möhkəmlənməsini təmin etmək məqsədilə media savadlılığının yüksəldilməsi, ən qa-baqcıl kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqi, effektiv və çevik kommunikasiyanın həyata keçirilməsi, sosial media platformalarında fəallığın artırılması, rəqəmsallaşma, süni in-tellektin tətbiqi, dezinformasiya və saxta xəbərlərlə mübarizə kimi amillər aparıcı rol oynayacaqdır.

Dünyada yeni media landşaftının bərqərar olduğu mü-rəkkəb rəqəbat mühitində fəaliyyət göstərən milli mətbuatımızın üzəri-nə xüsusi məsuliyyət düşür. Belə ki, qlobal informasiya məka-nının sürətli transformasiya olunduğu, beynəlxalq təbliğat fəali-yətinin ölkələrin imicinə, daxili həyatına ciddi təsir göstərdiyi, süni intellektin imkanlarının genişləndiyi, hibrid təhdidlərin və "deepfake"lərin geniş vüsət aldığı müasir dövrdə bizim media-mız peşəkarlıq, obyektivlik, qərəzsizlik, yüksək milli şüur və vətənpərvərlik prinsiplərinə əməl edərək, söz və məlumat azad-lığından süni-istifadənin qarşısını qətiyyətlə almalı, Azərbaycanın milli maraqlarını və mənafeyini hər şeydən uca tutmalıdır.

Müasir media mədəniyyətinin formalaşdırılmasında məsuli-yətli, yaradıcı, intellektual və peşəkar jurnalistikadan aparıcı rol u danılmazdır. Əminəm ki, Azərbaycan mediası bundan sonra da cəmiyyətimizin obyektiv və peşəkar şəkildə məlumatlandırılma-sı, müasir cəmiyyət quruculuğu, milli həmrəyliyin möhkəmləndiril-məsində özünə düşən vəzifələri layiqincə yerinə yetirəcəkdir.

Sizi bir daha bu əlamətdar ildönümü münasibətilə ürək-dən təbrik edir, milli mətbuatımızın şanlı ənənələrinin yaşa-dılması işində uğurlar arzulayırıram.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 22 iyul 2025-ci il

Sabirabad rayonunun Hacıqabul-Bəhrəmtəpə-Mincivan (10 km)-Sabirabad avtomobil yolunun əsaslı təmiri ilə bağlı tədbirlər haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. Altımis bir min nəfər əhalinin yaşadığı 15 yaşayış məntəqəsini birləşdirən Hacıqabul-Bəhrəmtəpə-Mincivan (10 km)-Sabirabad avtomobil yolunun əsaslı təmiri məqsədilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2025-ci il 10 yanvar tarixli 445 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il dövlət büdcəsində dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu (investisiya xərcləri) üçün nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsü"nün 1.19.21-ci yarım bəndində göstərilmiş məbləğin ilkin olaraq 2,1 milyon (iki milyon bir yüz min) manatı Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə ayrılınsın.

2. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi bu Sərəncamın 1-ci hissəsində göstərilən məbləğdə maliyyələşməni təmin etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi bu Sərəncamın 1-ci hissəsində göstərilən avtomobil yolunun əsaslı təmirinin davam etdirilməsi üçün zəruri olan maliyyə vəsaitini Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il dövlət büdcəsi layihəsində dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu xərclərinin bölgüsündə nəzərdə tutsun.

4. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 22 iyul 2025-ci il

Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqabətliliyinin artırılması ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Beynəlxalq ikili diplom proqramlarının tətbiqinin əsas hədəfləri qabaqcıl elmi nailiyyətlərdən, innovativ təlim-tədris texnologiyalarından yararlanaraq yeni nəsil mütəxəssislər yetişdirmək, Azərbaycan ali təhsil sisteminin məzmun və keyfiyyət göstəricilərini müasirləşdirmək, transmilli təhsil modelinin Azərbaycan Respublikasında tətbiqi yolu ilə uğurlu nəticələr əldə etməkdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 16 noyabr tarixli 711 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "2019-2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqabətliliyinin artırılması üzrə Dövlət Proqramı"na uyğun olaraq hazırda 6 beynəlxalq ikili diplom proqramı icra olunur.

İnkişaf etmiş təhsil sistemində malik ölkələrə ikili diplom proqramlarının dəstəklənməsi, xüsusilə beynəlxalq rəytinglərdə yüksək mövqe tutan xarici ali təhsil müəssisələri ilə ikili diplom proqramlarının sayının artırılması Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı olan istedadlı, yüksək intellektual səviyyə və idarəçilik keyfiyyətləri ilə seçilən perspektivli gənclərin beynəlxalq təcrübə əldə etmələrinə imkan və ikili diplom proqramları çərçivəsində birgə elmi fəaliyyətin genişlənməsinə zəmin yaradacaqdır.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, ali təhsildə beynəlxalq ikili diplom proqramlarının əhatə dairəsinin genişləndirilməsi məqsədilə **qərara alıram**:

1. Ali təhsil sahəsində tətbiq edilən beynəlxalq ikili diplom proqramlarının sayı Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 22 iyul tarixli 3378 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının 2022-2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası"na uyğun olaraq 8-ə çatdırılsın və onların icrası 2030-cu ilədək təmin edilsin.

2. Mövcud və yeni tətbiq ediləcək beynəlxalq ikili diplom proqramlarının maliyyələşdirilməsi, bu Sərəncamın 3.1.2-ci yarım bəndi nəzərə alınmaqla, Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun vəsaiti hesabına təmin edilsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

3.1. dörd ay müddətində:

3.1.1. beynəlxalq ikili diplom proqramlarının həyata keçiriləcəyi xarici tərəfdə ali təhsil müəssisələrinin, ixtisaslar üzrə təhsil proqramlarının və təhsil səviyyələrinin seçimi qaydasını təsdiq edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

3.1.2. beynəlxalq ikili diplom proqramlarının həyata keçirilməsinin maliyyələşdirilməsi qaydasını təsdiq edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

3.1.3. beynəlxalq ikili diplom proqramlarının həyata keçirilməsi üzrə tədbirlər planını təsdiq edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

3.2. bu Sərəncamdan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

4. Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi:

4.1. beynəlxalq ikili diplom proqramlarının həyata keçiriləcəyi xarici tərəfdə ali təhsil müəssisələrinin, ixtisaslar üzrə təhsil proqramlarını və təhsil səviyyələrinin seçimini bu Sərəncamın 3.1.1-ci yarım bəndində nəzərdə tutulan qaydaya uyğun həyata keçirsin;

4.2. hər növbəti tədris ili üçün beynəlxalq ikili diplom proqramlarının həyata keçirilməsinin maliyyələşdirilməsinə tələb olunan vəsaitin həcmi Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Fondu ilə razılaşdırılmaqla müəyyən etsin;

4.3. bu Sərəncamdan irəli gələn digər məsələlərin həlli üçün zəruri tədbirlər görsün.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 22 iyul 2025-ci il

"Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 14 iyul tarixli 988-VIQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 19 avqust tarixli 2307 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

"Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 14 iyul tarixli 988-VIQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 19 avqust tarixli 2307 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2023, № 8 (I kitab), maddə 1174 (Cild I) 1.14-cü bəndinin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz olunsun və aşağıdakı məzmununda 1.15-ci bənd əlavə edilsin:

"1.15. istehsal prosesinin qablaşdırma mərhələsi Azərbaycan Respublikasının ərazisində həyata keçirilən dərman vasitələri və dərman maddələri 2025-ci il iyunun 1-dən 5 il müddətinə "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq satınalma güzəştinin tətbiqi məqsədilə yerli mal hesab edilir."

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 22 iyul 2025-ci il

Azərbaycan Respublikasının Gömrük Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 10-cu və 25-ci bəndlərini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikası Gömrük Məcəlləsinin (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2011, № 9, maddə 787 (Cild I); 2024, № 7, maddə 747; Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 1 may tarixli 192-VIIQD nömrəli Qanunu) 244.3-cü maddəsi aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"244.3. Gömrük borcu hesablanmış gömrük ödənişləri üzrə borclu olan və ya bu Məcəllənin 258.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş üsullardan istifadə etməklə təminat verildikdə, həmin təminat üzrə öhdəlik daşıyan şəxslər tərəfindən ödənilə bilər. Fiziki şəxslər tərəfindən gömrük sərhədindən kommersiya məqsədləri üçün nəzərdə tutulmayan malların keçirilməsi ilə əlaqədar yamaddəsi aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"244.3. Gömrük borcu hesablanmış gömrük ödənişləri üzrə borclu olan və ya bu Məcəllənin 258.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş üsullardan istifadə etməklə təminat verildikdə, həmin təminat üzrə öhdəlik daşıyan şəxslər tərəfindən ödənilə bilər."

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 14 iyul 2025-ci il

Müdafiə Nazirliyinin rəhbər heyəti Türkiyədə səfərdədir

Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov və nazirliyin digər rəhbər heyəti Türkiyənin milli müdafiə naziri Yaşar Gülerin dəvəti ilə "IDEF 2025" 17-ci Beynəlxalq Müdafiə Sənayesi Sərgisində iştirak etmək üçün qardaş ölkədə səfərdədir.

Bu barədə AZƏRTAC-a Müdafiə Nazirliyinin (MN) Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr idarəsindən məlumat verilib.

Bildirilib ki, iyulun 22-də MN-in rəhbər heyəti İstanbul şəhərində keçirilən "IDEF 2025" 17-ci Beynəlxalq Müdafiə Sənayesi Sərgisinin açılış mərasimində iştirak edib.

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan tədbirdə çıxış edərək iştirakçıları salamlayıb. Müdafiə nazirinin qardaş ölkəyə səfəri

çərçivəsində sərgidə nümayiş etdiriləcək hərbi silah və texnika ilə tanış olmağı, həmçinin bir sıra görüşlərinin keçirilməsi planlaşdırılıb.

İstanbulda Azərbaycan və Türkiyə müdafiə nazirləri görüşüblər

"IDEF 2025" 17-ci Beynəlxalq Müdafiə Sənayesi Sərgisində iştirak etmək üçün İstanbul şəhərində səfərdə olan Azərbaycan müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov Türkiyənin milli müdafiə naziri cənab Yaşar Gülerlə görüşüb.

Bu barədə AZƏRTAC-a Müdafiə Nazirliyindən məlumat verilib. Bildirilib ki, görüşdə hər iki qardaş ölkə arasında hərbi, hərbi-texniki, hərbi təhsil sahələrində əməkdaşlığın cari vəziyyəti, həmçinin bir sıra görüşlərinin keçirilməsi planlaşdırılıb.

Azərbaycan Respublikasının Torpaq Məcəlləsində və "Balıqçılıq haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 11-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Maddə 1. Azərbaycan Respublikası Torpaq Məcəlləsinin (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1999, № 8, maddə 478 (Cild I); 2024, № 3, maddə 250, № 7, maddə 770, № 12 (II kitab), maddə 1338; Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 18 mart tarixli 158-VIIQD nömrəli və 21 iyun tarixli 216-VIIQD nömrəli qanunları) 9-cu maddəsinin 3-cü hissəsinin ikinci cümləsi aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"Akvakultura təsərrüfatlarının istifadəsində olan torpaqların kateqoriyasının dəyişdirilməsi tələb olunmur."

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 14 iyul 2025-ci il

"Daşınmaz əmlakın dövlət reyestri haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 11-ci və 13-cü bəndlərini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

"Daşınmaz əmlakın dövlət reyestri haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2004, № 8, maddə 603 (Cild I); 2025, № 1, maddə 16, № 2, maddə 100; Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 3 iyun tarixli 209-VIIQD nömrəli Qanunu) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. Aşağıdakı məzmununda 9.2-1-ci maddə əlavə edilsin:

"9.2-1. Hüquqların dövlət qeydiyyatına alınması üçün təqdim edilən sənədlərdə torpağın kateqoriyası (məqsədli təyinatı) dövlət torpaq kadastrında saxlanılan məlumatlara uyğun gəlmədikdə qeydiyyat orqanının vəzifəli şəxsləri tərəfindən 15 iş günü müddətində yerquruluşu sənədlərinin təhlili yolu ilə araşdırma aparılır.

Arasdırmanın nəticəsinə əsasən təqdim edilən sənədlərdə göstərilən məlumatların doğruluğu təsdiq edildikdə, əmlak üzərində hüquqlar dövlət qeydiyyatına alınır və dövlət torpaq kadastrında müvafiq düzəlişlər edilir."

2. 15.1.6-cı maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 15.1.7-ci maddə əlavə edilsin:

"15.1.7. bu Qanunun 9.2-1-ci maddəsində nəzərdə tutulan araşdırmanın nəticəsində sənədlərdə göstərilən məlumatların yanlış olduğu təsdiq edildikdə."

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 14 iyul 2025-ci il

"Azərbaycan Biznesinin İnkişafı Fondunun fəaliyyətinin təmin edilməsi və bununla əlaqədar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin bəzi fərmanlarında və sərəncamlarında dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2024-cü il 23 dekabr tarixli 258 nömrəli Fərmanının icrası ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin bəzi fərmanlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, "Azərbaycan Biznesinin İnkişafı Fondunun fəaliyyətinin təmin edilməsi və bununla əlaqədar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin bəzi fərmanlarında və sərəncamlarında dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2024-cü il 23 dekabr tarixli 258 nömrəli Fərmanının icrası ilə əlaqədar **qərara alıram**:

1. Aşağıdakı məzmununda 9.2-1-ci maddə əlavə edilsin:

"9.2-1. Hüquqların dövlət qeydiyyatına alınması üçün təqdim edilən sənədlərdə torpağın kateqoriyası (məqsədli təyinatı) dövlət torpaq kadastrında saxlanılan məlumatlara uyğun gəlmədikdə qeydiyyat orqanının vəzifəli şəxsləri tərəfindən 15 iş günü müddətində yerquruluşu sənədlərinin təhlili yolu ilə araşdırma aparılır.

Arasdırmanın nəticəsinə əsasən təqdim edilən sənədlərdə göstərilən məlumatların doğruluğu təsdiq edildikdə, əmlak üzərində hüquqlar dövlət qeydiyyatına alınır və dövlət torpaq kadastrında müvafiq düzəlişlər edilir."

2. "Sahibkarlıq fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2017-ci il 29 dekabr tarixli 963-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 5 fevral tarixli 1816 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018, № 2, maddə 180 (Cild I) 2.5-1-ci bəndində "Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyinin tabeliyində Azərbaycan Respublikasının Sahibkarlığın İnkişafı Fondu" sözləri "Biznesinin İnkişafı Fondu" sözləri ilə əvəz edilsin.

3. "Sahibkarlıq fəaliyyəti haqqında" və "Çayçılıq haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 7 dekabr tarixli 1388-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 31 yanvar tarixli 503 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019, № 1, maddə 93 (Cild I) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

3.1. 2.1-ci bənd ləğv edilsin;

3.2. 2.2-ci bənddə "Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyinin tabeliyində Azərbaycan Respublikasının Sahibkarlığın İnkişafı Fondu" sözləri "Biznesinin İnkişafı Fondu" sözləri ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 22 iyul 2025-ci il

Baş prokuror Kamran Əliyevin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Ankara səfəri çərçivəsində görüşlər keçirib

Azərbaycan və Türkiyə prokurorluqları arasında işgüzar əlaqələrin daha da genişləndirilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikasının baş prokuroru Kamran Əliyevin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Türkiyə Respublikası Ali Məhkəməsinin baş prokuroru Muhsin Şentürkün dəvəti ilə Ankara şəhərində səfərdədir.

Səfər çərçivəsində nümayəndə heyəti Ankardə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin adını daşıyan parkı ziyarət edərək abidəsi önünə əkilmiş qayub və Ulu Öndərin xatirəsini dərin ehtiramla yad edib. Daha sonra nümayəndə heyəti Türkiyə Respublikasının banisi Mustafa Kamal Atatürkün dəfn olunduğu Anıtkabirə ziyarət edərək, onun məzarı önünə əkilmiş qayublar. Baş prokuror Kamran Əliyev Anıtkabirin Şərəf kitabına ürək sözlərini yazıb.

Türkiyə Ali Məhkəməsinin Baş Prokurorluğunda keçirilmiş görüşdə Muhsin Şentürk ölkələrimizin hüquqmühafizə orqanları arasında mövcud yüksək səviyyəli əməkdaşlığın əhəmiyyətini vurğulayıb.

Baş prokuror Kamran Əliyev göstərilən yüksək qonaqpərvərliyə görə

birgə fəaliyyətin əhəmiyyətini vurğulayıb. Həmçinin hüquqi əməkdaşlığın təminatı üçün mövcud müqavilə bazasının təkmilləşdirilməsi və yeni imkanların nəzərdən keçirilməsi müzakirə olunub.

Həmin gün nümayəndə heyəti Türkiyə Ali Məhkəməsinin sədri Ömər Korköz ilə də görüşüb. Görüşdə ölkələrimizin prokurorluq, məhkəmə və ədliyyə sistemləri arasında əməkdaşlığın uğurlu davam etdiyi bildirilib. Tərəflər hakim və prokurorların ixtisas artırma təlimlərinin təşkilinin və cəlbini qeyd edərək gələcəkdə bu istiqamətdə əlaqələrin inkişaf etdirilməsinə əhəmiyyətli töhfə verəcəkləri barədə razılıq əldə ediblər.

İyulun 22-də nümayəndə heyəti Türkiyənin ədliyyə naziri Yılmaz Tunç

Baş prokuror Kamran Əliyevin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Ankara səfəri çərçivəsində görüşlər keçirib

ilə görüş keçirib. Görüşdə hüquqi yardım, ekstradisiya, təlim səfərləri və Türk Ədliyyə Təlim Şəbəkəsi çərçivəsində əməkdaşlıq, eyni zamanda Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorluğunun Elm-Tədris Mərkəzi ilə Türkiyə Ədliyyə Akademiyası arasında əməkdaşlıq imkanları müzakirə olunub.

Səfər çərçivəsində həmçinin Türkiyə Respublikasının Baş Ombudsmanı Mehmet Akarca ilə də görüş keçirilib. Görüş zamanı insan hüquq və azadlıqlarının təminatı, hüquqi maarifləndirmə sahəsində birgə təşəbbüslər və institusional əməkdaşlığın genişləndirilməsi imkanları ətrafında tərəfli fikir mübadiləsi aparılıb. Tərəflər bu sahədə qarşılıqlı təcrübə mübadiləsinin əhəmiyyətini qeyd edərək, qurumlar arasında əlaqələrin gələcəkdə daha da möhkəmləndirilməsi və birgə layihələrin reallaşdırılması ilə bağlı razılıq əldə ediblər.

Görüşlərdə ölkələrimizin Türkiyədəki fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Rəşad Məmmədov iştirak edib.

Səfər çərçivəsində həmçinin baş prokuror Kamran Əliyev ölkəmizin Türkiyədəki səfirliyini ziyarət edərək səfirliyin heyəti ilə görüşmüş, ölkələrimiz arasında müxtəlif sahələrdə əlaqələrin və əməkdaşlığın gücləndirilməsi barədə fikir mübadiləsi aparıb.

Nümayəndə heyətinin səfəri davam edir.

Azərbaycan milli mətbuatının 150 illik yubileyi münasibətilə tədbir keçirilib

İyulun 22-də Bakıda Medianın İnkişafı Agentliyi tərəfindən Azərbaycan milli mətbuatının 150 illik yubileyi münasibətilə tədbir keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, əvvəlcə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin milli mətbua-

tın 150 illik yubileyi ilə əlaqədar media nümayəndələrinə müraciəti səsləndirilib.

Müraciəti Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev oxuyub.

Sonra bir qrup media nümayəndəsinə Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamı ilə təsis olunmuş "Azərbaycan milli mətbuatının 150 illiyi (1875-2025)" yubiley medalı təqdim edilib.

Daha sonra milli mətbuatın 150 illik yubileyi münasibətilə hazırlanmış videoçarx nümayiş olunub.

Tədbir bədii hissə ilə davam edib. Milli mətbuatın 150 illik yubileyinə həsr olunmuş tədbirdə

Azərbaycanın televiziya kanallarının, informasiya agentliklərinin, bir sıra aparıcı çap və onlayn media subyektlərinin rəhbərləri, ictimaiyyət nümayəndələri iştirak ediblər.

Azərbaycanın xarici işlər naziri Gürcüstan Prezidenti ilə görüşüb

İyulun 22-də Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov Gürcüstan rəsmi səfəri çərçivəsində bu ölkənin Prezidenti Mixeil Kavelaşvili ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüş zamanı Azərbaycan-Gürcüstan strateji tərəfdaşlığının gündəliyində duran məsələlər, iki-tərəfli əlaqələrin müxtəlif sahələrdə inkişaf perspektivləri və regional təhlükəsizlik məsələləri ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Azərbaycan və Gürcüstan arasında enerji, nəqliyyat, ticarət, investisiyalar, ekologiya və humanitar sahələri əhatə edən genişmiqyaslı əməkdaşlığın dinamik inkişafı və bu əməkdaşlığın region-

da sabitlik və tərəqqiyə verdiyi töhfə vurğulanıb.

Qlobal və regional çağırışlar fonunda iki ölkənin suverenlik və ərazi bütövlüyü prinsiplərinə qarşılıqlı hörmət və dəstəyə əsaslanan münasibətləri yüksək qiymətləndirilib. Bu xüsusda Cənubi Qafqazda sülh və əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsi üçün səylərin vacibliyi qeyd olunub.

Nazir Ceyhun Bayramov həmçinin işğaldan azad edilmiş ərazilərdə həyata keçirilən bərpa-quruculuq prosesi, habelə Ermənistanla normallaşma prosesi barədə məlumat verib.

Görüş zamanı qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər üzrə də fikir mübadiləsi aparılıb.

Görüşdə parlament dostluq qrupları arasında sıx əməkdaşlığın vacibliyi qeyd olunub

İyulun 22-də Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov Gürcüstan rəsmi səfəri çərçivəsində Gürcüstan parlamentinin sədri Şalva Papuashvili ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə Azərbaycan və Gürcüstan arasında dostluq və strateji tərəfdaşlıq münasibətlərinin mövcud vəziyyəti və inkişaf perspektivləri ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb. Tərəflər iki ölkə arasında qarşılıqlı hörmət və etimada əsaslanan əlaqələrin bütün sahələrdə, o cümlədən parlamentlararası xətt üzrə inkişaf etməsindən məmnun olduqlarını vurğulayıblar.

Strateji tərəfdaşlığın əsas dayaqlarından biri kimi parlament diplomatiyasının, parlament sədrlərinin və nümayəndələrinin qarşılıqlı səfərlərinin, həmçinin parlament dostluq qrupları arasında sıx əməkdaşlığın vacibliyi qeyd olunub.

Azərbaycan ilə Gürcüstan arasında siyasi, iqtisadi, enerji, ticarət, nəqliyyat, kommunikasiya və humanitar sahələrdə uğurla davam etdirilən əməkdaşlığın tədqiqatçı olduğu bildirilib. Xüsusilə Orta dəniz üzrə reallaşdırılan birgə təşəbbüslərin və gələcək layihələrin regionun iqtisadi inkişafına və strateji əhəmiyyətinə verdiyi töhfə diqqətə çatdırılıb. İki ölkə arasında ikitərəfli və çoxtərəfli əməkdaş-

lıq mexanizmlərinin regionda sabitliyin və qarşılıqlı faydalı inteqrasiyanın möhkəmləndirilməsindəki rolu vurğulanıb.

Görüş zamanı nazir Ceyhun Bayramov regionda mövcud vəziyyət, xüsusilə postmünaqişə dövründə Azərbaycanın qarşılaşdığı çağırışlar və atdığı addımlar barədə məlumat verib. Bu xüsusda işğaldan azad olunmuş ərazilərdə genişmiqyaslı bərpa və yenidənqurma işləri, eləcə də Azərbaycan və Ermənistan arasında normallaşma və sülh prosesinin cari vəziyyəti ilə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb.

Görüşdə həmçinin qarşılıqlı maraq doğuran digər regional və beynəlxalq məsələlər nəzərdən keçirilib.

Azərbaycan-Gürcüstan dostluq və strateji tərəfdaşlıq münasibətləri ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb

İyulun 22-də Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov Gürcüstan rəsmi səfəri çərçivəsində bu ölkənin xarici işlər naziri Marka Boçorışvili ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, nazirlər arasında baş tutan təkbətək görüş daha sonra hər iki tərəfdən nümayəndə heyətlərinin iştirakı ilə geniş tərkibdə davam etdirilib.

Görüş zamanı Azərbaycan-Gürcüstan dostluq və strateji tərəfdaşlıq münasibətlərinin cari vəziyyəti, inkişaf perspektivləri ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Tərəflər ölkələrimiz arasında yüksək səviyyəli siyasi dialoqun, qarşılıqlı səfərlərin və siyasi məsləhətləşmələrin münasibətlərinin daha da dərinləşməsinə verdiyi töhfəni vurğulayıblar.

Nazirlər enerji, nəqliyyat, ticarət, turizm və təhsil sahələrində əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsi imkanlarını müzakirə ediblər. Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Qars və "Cənub qaz dəhlizi" kimi birgə hə-

yata keçirilən layihələrin, habelə "yaşıl enerji" və rəqəmsal kommunikasiya sahəsində irəli sürülmüş təşəbbüslərin və layihələrin strateji əhəmiyyəti qeyd olunub. Şərqi-Qərbi Orta Dənizin ölkələrimiz və Mərkəzi Asiya arasında əməkdaşlıq əlaqələrinə müsbət töhfəsi vurğulanıb.

İki ölkə arasında iqtisadi-ticarət əlaqələrinin inkişafı, ticarət döv-

riyyəsinə artan dinamika məmnuniyyətlə qeyd olunub.

Həmçinin humanitar sahədə əməkdaşlığın inkişafı, mədəniyyət mübadilələrinin təşviqinin vacibliyi vurğulanıb.

Tərəflər beynəlxalq platformalarda, o cümlədən regional təşəbbüslər çərçivəsində Azərbaycan və Gürcüstan arasında qarşılıqlı dəstə-

yə əsaslanan əməkdaşlığın davam etdirilməsinin önəmini qeyd ediblər.

Ölkələrimizin iştirakı ilə üçtərəfli və çoxtərəfli formatlar çərçivəsində birgə fəaliyyətin, ortaq səylərin əhəmiyyəti nazirlər tərəfindən vurğulanıb. Azərbaycanın Mərkəzi Asiya ölkələri ilə yüksək səviyyəli əlaqələrinin Azərbaycan-Gürcüstan-Mərkəzi Asiya regional

tərəfdaşlığı üçün əsas təşkil etdiyi diqqətə çatdırılıb. Görüşdə regionda və onun hüduqlarından kənarda baş verən proseslər, o cümlədən qarşılıqlı maraq doğuran təhlükəsizlik məsələləri müzakirə olunub.

C.Bayramov qarşı tərəfi ölkəmiz tərəfindən işğaldan azad olunmuş ərazilərdə aparılan genişmiqyaslı bərpa və quruculuq işləri, ha-

belə Azərbaycan ilə Ermənistan arasında normallaşma prosesi barədə ətraflı məlumatlandırıb. Gürcüstanın normallaşma prosesinə verdiyi töhfə, 2022-ci ildən etibarən bir sıra görüşlərə evsahibliyi etməsi məmnuniyyətlə xatırlanıb.

Sülh prosesində əhəmiyyətli iroləyişə baxmayaraq, Ermənistan konstitusiyasında Azərbaycanın

nın ərazi bütövlüyünə qarşı davam edən ərazi iddialarının yekun sülh sazişinin imzalanması üçün maneə olaraq qaldığı diqqətə çatdırılıb.

Görüş zamanı həmçinin qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Daha sonra nazirlər görüşün yekunlarına dair mətbuat konfransında bəyanatlarla çıxış ediblər.

SÖZÜN YUBİLEYİ

"ƏKİNCİ" NİN AD GÜNÜNDƏN SONRAKI DÜŞÜNCƏLƏR

Milli mətbuatımızın yaranmasının 150 illiyini geniş şəkildə bayram etdik. Həsən bəy Zərdabının "Əkinçi"-sinin 150 yaşı yubiley kimi keçirdik. Artıq Azərbaycan milli mətbuatının 150 yaşı var!

Cəmi 2-3 il ömür sürən "Əkinçi" hansı yollardan keçib, hansı maneə və çətinlikləri dəfə edib, hansı uğur və problemlərdən yazıb, xalqına necə xidmət göstərmiş... Bütün bunları bir məqaləyə sığdırmaq mümkün deyil!

* Xoş olan odur ki, bu gün "Əkinçi" olmasa da, onun davamçıları var!

* Xoş olan odur ki, bu gün keçilən yola müstəqil Azərbaycan baxa bilirlik!

* Xoş olan odur ki, bu gün geriye həm də 44 günlük Zəfər müharibəsinin zirvəsindən baxırıq!

Mətbuat üçün isə həmişə uğurlar da, qayğılar da, problemlər də olub və olacaqdır.

◆ ◆ ◆

Həsən bəy mülkədar oğlu idi. Varlı ailənin övladı kimi mükəmməl təhsil də almışdı.

Həsən bəy dövlət qulluğunda işləyərkən yaxşı məvacib alırdı.

Müasirlərindən birinin söylədiyi kimi, *əgər həmin məvacibdən hər ay Bakı ətrafındakı boş sahələrdən bir desyatın torpaq alsaydı, yaqın ki, o da neftxudalardan birinə çevrilər, ömrünü firavanlıqla başa vurardı...*

Lakin...

Digər müasirlərindən birinin dediyi kimi, Həsən bəy bu yolu tutmadı, "Bakıya yoxsul gəlib, yoxsul da getdi".

Çünki Həsən bəy qazancını millət yolunda, onun gələcəyi üçün xərcləyirdi.

Həsən bəy maarifpərvər insan idi!

Xalqını savadlı görmək, mövhumat və cəhəltədən uzaqlaşdırmaq istəyirdi...

İstəyirdi ki, Azərbaycan gənci elmi biliklərlə yiyələnsin, xalqına müasir dünyagörüşlü insan kimi xidmət etsin, onu irəli aparsın.

Həsən bəy bütün bunların yolunu qəzet yaratmaqda gördüdü.

Yana-yana yazırdı: *"Hər kəsi çağırıram gəlməyir, göstərirəm görməyir, deyirəm qanmayır. Axırda gördüm ki, onları haraylayıb çağırmaqdan, onlara deməkdən başqa bir qeyri əlac yoxdur..."*

Çağırmaq, inandırmaq, gözünü açmaq üçün isə qəzetə ehtiyac vardı.

Ancaq həmin qəzeti necə, nə ilə buraxsan: *"Bas qəzetəni necə çıxardım? Pul yox, yazıçı yoldaşı yox, çapxana yox, hürrufat yox, əmələ yox. 1-2 yüzdən artıq oxuyan da olmayacaq. Dövlət tərəfindən izin almaq da ki, bir böyük baladı..."*

Amma Həsən bəy ruhdan düşən, geri çəkilmədən insanlardan deyildi!

◆ ◆ ◆

Qəzet açmağın ən böyük maneəsi senzura idi.

Çar Rusiyası əyalətlərdəki qeyri-rusların qəzet buraxmalarına, maariflənmələrinə heç vaxt yol vermək istəmirdi.

Lakin Həsən bəy bu maneəni şəxsi yolla, Bakının ozamankı general-qubernatoru Staroselski ilə xoş münasibətləri sayəsində aradan qaldıra bildi.

Qəzet buraxılışının texniki çətinliklərinin də öhdəsindən birtəhər gəldi. İstanbulla gedib oradan 10 pud şrift alıb gətirdi.

Qəzet işi təzə olduğundan onun yığılması, səhifələrin bağlanması və çapını da bilən yox idi.

Bir erməni Minasov tapdı.

O da bacısı oğlunu bu işə cəlb etdi.

Gücləri az olduğundan Həsən bəy qəzet çıxan günlərdə qolunu çirməlayaraq mətbəədə də çalışdı.

Erməni öz xislətindən əl çəkə, o, daha erməni ola bilməzdi ki...

Minasov *"Əkinçi" də işləyərək çörəyini ondan çıxarsa da, Həsən bəydən jandarm idarəsinə çuğulluq etməklə də məşğul idi.*

Qəzetin başqa bir həllolunmaz problemi isə maliyyə məsələsi idi.

Həsən bəy qapı-qapı döşüb gəzdi, dostlarına, tanışlarına, imkanlı insanlara müraciət etdi.

HEYHAT!

Bir müsibətlə qəzetin 56 nömrəsini buraxdı...

"Dost"ları, sapı özümüzədən olan bal-talar da bir yandan imkan vermirdilər.

Donos dalınca donos...

Staroselskinin Bakının general-qubernatorluğundan getməsi vəziyyəti daha da gərginləşdirdi.

Ondan sonra sensor funksiyasını "Tolsty" ("Yoğun") ləqəbli vitse-qubernatoru yerinə yetirməyə başladı və senzuranın bütün sortliyini təbiiq etdi.

Nəhayət, Minasovla əlbir olaraq *"Əkinçi"-nin fəaliyyətinə son qoydular.*

Ancaq *"Əkinçi"* ziyasını heç kim söndürə bilmədi!

Həsən bəyin açdığı tək cığır sonradan yola çevrildi, gəldikcə genişləndi.

Artıq o yolun başlanğıcından 150 illik bir məsafə keçib.

Lakin xalqımız bu görkəmli maarifpərvəri, fədakar insanı heç zaman unutmayır!

İlk qəzetin, Azərbaycan dilində ilk mətbu sözün banisi kimi daim hörmət və ehtiramla xatırlayırıq!

Həsən bəy Zərdabının Azərbaycan mədəniyyətinə və mətbuatına "Əkinçi" töhfəsi əbədiyaşar, müəllifinə və xalqımıza daim başucalığı gətirən bir ərməğandır.

◆ ◆ ◆

Azərbaycan mətbuatına ikinci ən dəyərli və əvəzolunmaz töhfəni isə Ulu Öndər Heydər Əliyev verdi.

Mətbuatla birgə yaranan senzura daim onu izləmiş, fəaliyyətinə zaman-zaman əngəllər törətmiş, böyük həvəslə cəzalandırılmışdır.

Bu cəza çox halda mətbu orqanın nəşrinin dayandırılmasına səbəb olmuşdur.

Mətbu sözə qoyulan senzura, əslində, azad və müstəqil düşüncəyə, insanın düşündüyü tək danışmasına qoyulan qadağa funksiyasını daşıyırdı.

Mətbuatla bərabər, bəlkə də ondan da qabaq yaranan senzura heç zaman qəzet və jurnallardan əl çəkməyib, ən yaxşı halda iti qaçıya çevrilərək cəsarətli və ifşəedici söz və ifadələri kəsib döğrayıb.

Ta o vaxta qədər ki, insanlar azad yaşamaq, azad düşüncəyə uğrunda mübarizədə qalib gəldilər.

"Bu gün Azərbaycan mediası dövlət maraqlarını qorumağa qadirdir. Azərbaycana qarşı əsaslıs ittihamları argumentlərlə, ciddi təhlillə və faktlar əsasında ifşa etməkdə də böyük uğurlar əldə edib. Bizim mediamız nəinki dövlət maraqlarını müdafiə edir, eyni zamanda lazım gəldikdə hücumda da keçir. Bu da lazımdır. İdmanda bəzən deyirlər ki, ən yaxşı müdafiə hücumdur. Mən bu tezisə şərh vermək istəmirəm. Amma fakt odur ki, bu gün Azərbaycan mediasını bir çox ölkələrdə müxtəlif səviyyələrdə oxuyurlar, mediada gedən yazıları, məqalələri təhlil edirlər. O məqalələrin Azərbaycanın rəsmi mövqeyinə nə dərəcədə uyğun olub-olmaması ilə bağlı da fərziyyələr irəli sürülür. Bu, deməyə əsas verir ki, mediamız doğrudan böyük inkişaf yolu keçib".

İlham ƏLİYEV

Bununla da demokratiyanın qayda və prinsiplərini, insan azadlığının çərçivəsizliyini müəyyən etdilər.

Bu, kapitalizmdə baş verdi.

"Xalqın hakimiyyəti" adlandırılan sosializmdə mətbuat "milyonların tribunası", "azad söz meydanı" adlandırıldı da, senzura nəzarəti əvvəlkilərdən də sərt şəkildə mövcud idi.

Doğrudur, daha köhnə termindən - "senzura" sözündən istifadə olunmurdu.

Mütləq respublikaların nazirlər sovetləri yanında yaradılan "Mətbuatda Dövlət Sirlərini Mühafizə edən Baş idarə" adlandırıldı.

Amma funksiya eyni idi: ya keçəl Həsən, ya Həsən keçəl.

Bir qəzet, jurnal, kitab, tele-radio verilişi belə həmin baş idarənin nəzarətindən kənarda qala bilməzdi.

Maraqlıdır ki, həmin idarə Azərbaycanın "Dövlət Müstəqilliyi haqqında Konstitusiyaya Aktı" qəbul olunduqdan sonra da yaşayır və fəaliyyət göstərirdi.

Hətta AXC-Müsavat cütlüyünün iqtidarı dövründə belə!

"Bəylər" özlərini "demokrat", "insan hüquqlarının qoruyucuları" sayırlar da, senzuranı ləğv etmək cürətində deyildilər!

Çünki elə əməllər törədirdilər ki, onların mətbuat səhifələrinə çıxmasından ehtiyatlanır və qorxurdular.

Bələliklə, "bəylər" hakimiyyətləri dövründə nəinki mətbuata senzura nəzarətini ləğv etmədilər.

Əksinə!

Ölkədə müharibə gətirdiyini bəhanə gətirərək ikinci bir senzura - "hərbi senzura"-nın tətbiqi barədə də sərəncam verərək mətbuata dövlət nəzarətini ikiqat artırıdılar!

Mətbuatı əsrlərboyu davam edən senzura buxovlarından yalnız Ulu Öndər Heydər Əliyev xilas etdi!

6 avqust 1998-ci ildə imzaladığı fərmanla *"mətbuatda dövlət sirlərinin mühafizəsi"* adlı senzura funksiyasını yerinə yetirən idarəni ləğv etməklə mətbu sözün qadağa buxovundan tamamilə qurtardı, eyni zamanda insanlara düşüncükərlərini sərbəst şəkildə yazmaq və demək imkanını yaratdı!

Bəli, Həsən bəy Zərdabi Azərbaycan da ilk qəzetin, mətbu sözün banisidir!

Ulu Öndər Heydər Əliyev isə azad sözün, müstəqil və senzurasız mətbuatın banisidir!

Mətbuatı yaradan, yaşadan, onun bütün əziyyətlərini çəkən jurnalistlərdir.

Bu peşə insanlardan təkə zəruri bilikləri yox, həm də vətənpərvərliyi, zəhmətə qatılmağı da tələb edir.

Bəzən jurnalistləri bal arısına bənzədirlər: hər çiçəyə qonaraq şirə toplayan, sonra onu şirin bala çevirən arıya.

Jurnalist haqqıqətən bal arısı kimi fərqli peşə sahibidir!

Bütün günü fakt toplayır, yenilik axtarır.

Jurnalist əməyinə də ən gözəl, ən əhatəli, ən mükəmməl tərfi məhz Ulu Öndər Heydər Əliyev vermişdir.

Dünyada bənzəri və bərabəri olmayan tərfi!

Hər dəfə bu bənzətmələri qürurla oxuyur, Ulu Öndər Heydər Əliyevə minnətdarlıq hissi ilə rəhmət diləyirik:

"Jurnalist əməyi qeyri-adi əməkdir, olduqca böyük, zəhmətli əməkdir, çox say-lar göstərilməsinə, hətta cəsurluq, hünər, fədakarlıq tələb edən əməkdir, öz peşəsinə vurgunluq tələb edən əməkdir".

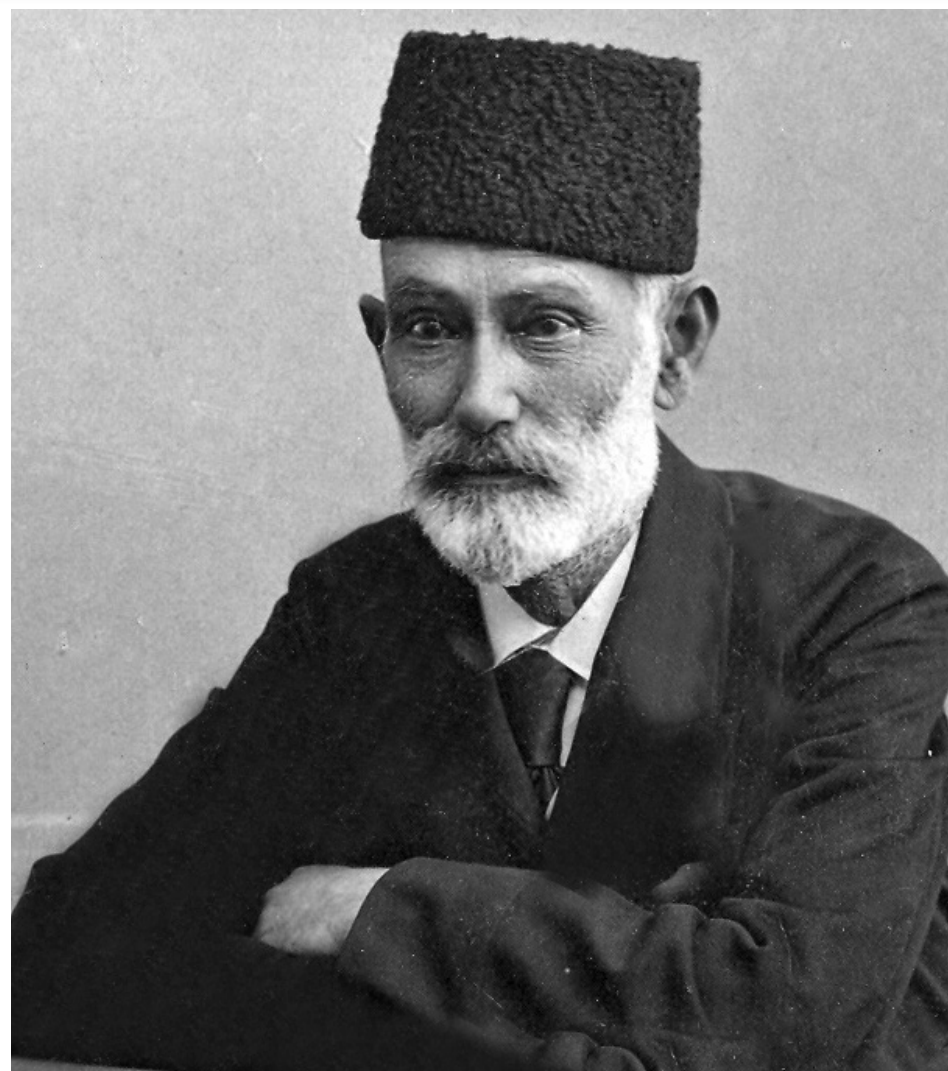
◆ ◆ ◆

Ulu Öndər Heydər Əliyev qəzetçilərə və jurnalistlərə daha bir dəyərli töhfə bəxş etmişdir.

Milli Mətbuat və Jurnalistika Günü hər beş ildən bir yubiley kimi keçirilir, bu sahədə fərqlənənlər mükafatlandırılır, dövlət təltifilərinə layiq görülmürlər.

◆ ◆ ◆

Qəzetlər bu gün tarixlərinin ən çətin dövrlərindən birini yaşayır.

Reklam bazarı bağlanmış, tiraj az qala Zərdabi dövründəki səviyyəyə enmiş, qəzetçilik ən yaxşı halda "paytaxt peşəsi" nə çevrilmişdir.

** Kimlərsə belə hesab edirlər ki, qəzetin dövrünü bitmişdir.*

** Kimlərsə belə hesab edirlər ki, elektron media varsa, print media arxivə verilməlidir.*

Bəlkə də milli mətbuatın 155 illiyini qəzətsiz qeyd edəsi olduq...

Amma qəzet təkə xəbər yayımı ilə məşğul olmur ki, dəyərən sosial şəbəkə daha çəvik və operativdir.

* Qəzet həm də dövrünün salnaməsinə yaradır!

* Qəzet həm də bu günün ən doğru və etibarlı mənbəyi, sabahın arxividir!

Bu gün Azərbaycan yeni tarix yaradır!

Bu gün Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev 44 günlük Zəfər müharibəsindəki hərbi mövzəsini Qarabağda və Şərqi Zəngazurda bərpa və quruculuq işləri formasında yenidən təkrar edir!

Qəzətsiz bu tarixi kimi yazacaq, harda saxlanacaq, gələcək nəsillər bu möcüzələr haqqındakı həqiqi və ən doğru faktları, hadisələri haradan tapıb oxuyacaqlar?! Elektron və sosial media çap mediasını udub yox etməlidirmi?!

Zaman ən gözəl təbəibdir demislər!

Bu dəfə təbəib öldürəcək, yoxsa xilas edəcək?

İndikən söyləmək çətinidir!

Yaşasaq görəcəyik!

◆ ◆ ◆

Bəşəriyyət yaranandan, insan ictimai varlığına çevriləndən daim sözlə bir olub, sözlə yoldaşlıq edib.

* İnsanlar fikir və mövqelərini sözlə bildirirlər.

* İnsanlar hiss, həyəcan və duyğularını bir-birlərinə sözlə çatdırırlar.

* İnsanlar dostluqlarını, yaxud düşmənçiliklərini sözlə bəyan edirlər.

Müharibələr sözlə başlayır, sülh müqaviləsi sözlə bağlanır.

Sözün dəyəri var!

Sözün kəsəri var!

Manasız söz də olur!

Boş danışmaq da olur!

Bütün bunlar sözün kimin ağzından çıxması, kimin deməsi ilə müəyyənləşir.

* Sözün qiymətli etmək də olar, sözü dəyərsizləşdirmək də mümkündür!

* Söz həm də insanın mahiyyətini üzə çıxarır.

* Sözü ilə əməli bir olan insan dəyərli insan sayılır!

* Sözü ilə əməli bir olan insan mərd və cəsarətli hesab olunur.

* Sözüün ardında duran insan daima sevilir və yüksək qiymətləndirilir.

Dünyada bir çox kəşf olub, nəyisə nə iləsə əvəz ediblər.

Söz isə əvəzsizdir!

Sözün nə iləsə dəyişmək mümkün deyil!

Ürəklər də bir-biri ilə sössiz danışanda sözdən istifadə edirlər.

Süni intellekt də sözsüz keçinə bilmir.

Sözə xidmət edənlər insanlığa, bəşəriyyətə xidmət etmiş olurlar.

Sözün qədrini bilmək, onu qorumaq, dəyərləndirməyi bacarmaq hər oğulun işi deyil.

Artıq üçüncü dəfədir ki, dünya söz eşitmək üçün Şuşa Qlobal Media Forumuna toplaşır!

Bu foruma ağıllı, sözün qədrini bilən, dəyərinə dərk edən insanlar gəlirlər.

Dünyanın sabahı üçün narahatlıq keçirən insanlar gəlirlər.

Dünyanın ağıllı, müdrik, uzaqgörən, xeyirxah və fərqli liderlərdən nəsə eşitmək, nəsə öyrənmək, onları düşündürən suallara cavab almaqdan ötrü gəlirlər.

* İlham Əliyevə müasir dövrün bilicilərindən biri kimi sual verilir!

* İlham Əliyevə Azərbaycanın Prezidenti kimi sual verirlər!

* İlham Əliyevə Müzəffər Ali Baş Komandan kimi sual verilir!

* İlham Əliyevə Cənubi Qafqazın söz sahibi kimi sual verirlər!

İngilis dilində sual verirlər.

Rus dilində sual verirlər.

Azərbaycan dilində sual verirlər.

Hərə sual verdiyi dildə də cavabını alır!

İlham Əliyevin özü kimi, gördüyü işlər kimi sözü də, şəxsiyyəti də hamı üçün çox əziz və dəyərlidir!

Bunu təkə biz yox, Azərbaycan xalqı deyil, dünyanın sayılan, seçilən insanları, söz xiridarları, əmələ qiymət verməyi bacaran insanlar da söyləyir.

Sözün mübarək, Azərbaycan milli mətbuatı!

Bəxtiyar SADIQOV

Azərbaycanın xarici siyasətinin uğurları

III Şuşa Qlobal Media Forumu Azərbaycan mediasının regionda və dünyada yeni rolunun anonsudur

52 ölkədən 140 xarici qonağın, o cümlədən 30-a yaxın informasiya agentliyi-nin, 7 beynəlxalq təşkilatın, 80 media strukturunun, eləcə də digər ixtisaslaşmış qurumların nümayəndələrinin iştirak etdiyi III Şuşa Qlobal Media Forumunda Prezident İlham Əliyev Azərbaycan mediasının fəaliyyətini yüksək dəyərləndirdi.

İyulun 19-da Xankəndidə "Rəqəmsal keçidlər: Süni intellekt dövründə informasiya və media dayanıqlılığının gücləndirilməsi" mövzusunda öz işinə başlayan III Şuşa Qlobal Media Forumunda Prezident İlham Əliyev bu dəfə də əsasən forum iştirakçıların suallarını cavablandırdı.

Öncə onu vurğulayaq ki, bu, sayca 3-cü forum idi. I Qlobal Media Forumu 2023-cü ildə Şuşada keçirilib. Şuşanın erməni işğalından azad olunmasından sonra bu ilk böyük beynəlxalq forum kimi tarixə yazılıb. Məqsəd isə Azərbaycan həqiqətlərini beynəlxalq jurnalistlərə birbaşa yerində çatdırmaq idi. 50-dən çox ölkədən gələn jurnalistlərin qatıldığı forumda Prezident İlham Əliyevin çıxışı Qarabağ Zəfərinin ideoloji təqdimatı olmuşdur.

İkinci forum isə 2024-cü ildə daha geniş miqyasda idi. Bu dəfə tədbir daha çox texnoloji və strateji baxımdan zənginləşdirilmişdir. İştirakçı sayı artmış, mövzu spektri genişlənməmişdir. Əsas mövzular sırasında dezinformasiyaya qarşı beynəlxalq əməkdaşlıq, sosial media nizamlaşma-

sı, media savadlılığı və süni intellektin rolu olmuşdur.

III Şuşa Qlobal Media Forumu isə öncə Xankəndidə start götürdü, Şuşada davam etdi. Budəfəki forum rəqəmsal keçidlər, süni intellekt dövründə informasiya və media dayanıqlılığının gücləndirilməsi mövzusunda həsr olunmuşdu. Aparılan müzakirələr möhür medianın çağırışlar və imkanlar qarşısında müqavimətinin gücləndirilməsinə, o cümlədən rəqəmsal transformasiyanın təsirinə və müstəqil jurnalistikanın, sülhün, inkişafın, qarşılıqlı anlaşmanın daha da artırılmasına yönəlməmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyevin söylədiyi kimi, dünyanın müxtəlif ölkələrindən media nümayəndələrinin və fikir adamlarının dəvət edildiyi forumda müxtəlif ideyalar və yenilikçi baxışlar formalaşmış və paylaşılmışdır. Şuşa Qlobal Media Forumu Prezidentlə birbaşa ünsiyyət platforması kimi də olduqca önəmli olmuşdur.

Xarici ekspertlərin də söylədikləri kimi, bu forumda müzakirə edilən məsələlər onu deməyə əsas verir ki, artıq Şuşa Qlobal Media Forumu təşəbbüsündən daha çox instituta çevrilib. Digər tərəfdən Şuşaya, Xankəndiyə təşrif buyuran qonaqlar rastlaşdıqları mənzərələri gördükdə Azərbaycanın həm də iqtisadi qüdrətinə şahidlik etdilər. İlk dəfə 2023-cü ildə Füzuliyyə, Şuşaya gələn xarici ölkələrin, beynəlxalq təşkilatların nümayəndələri ermənilərin xarabalığa çevirdikləri ərazilərdə Azərbaycanın qısa vaxtda yaratdığı möcüzələri görüb heyran qaldılar.

Forumda Prezident İlham Əliyevin regionla və qlobal sülhün konsepti ilə bağlı söylədiyi fikirlər, geniş və məzmunlu çıxışı olduqca yadda qaldı. Dövlət başçısı demək olar ki, KİV-ə göstərilən böyük etimadın göstəricisi və zəhmətinə verilən ən yüksək və ali qiymətdir. Dövlət başçısının media haqqında söylədiyi fikirlər həm də məsuliyyətdir və biz bu məsuliyyəti dərindən dərk edirik.

Rəşad BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"

"Şuşa Qlobal Media Forumu Azərbaycan həqiqətlərinin beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılmasında mühüm platformadır"

"Önəmə həl almış Şuşa Qlobal Media Forumu Azərbaycan həqiqətlərinin beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılması baxımından mühüm platforma rolunu oynayır. Prezident İlham Əliyevin forum zamanı ünvanlanan suallara verdiyi əhatəli cavablar təkcə ölkəmizin mövqeyini deyil, həm də regionda və dünyada baş verən prosesləri anlamaq baxımından dəyərli mənbədir. Bu cür beynəlxalq tədbirlər göstərir ki, Azərbaycan sabitliyi, təhlükəsizliyi və əməkdaşlıq mühiti ilə seçilən ölkədir".

Milli Məclisin deputatı Kamran Bayramov "Azərbaycan" qəzetinə açıqlamasında bildirib ki, forum həm də ölkəmizin açıq dialoq və şəffaf siyasət prinsiplərinə sadiqliyini nümayiş etdirir: "III Şuşa Qlobal Media Forumunun iştirakçıları ilə görüşün bu il ilk dəfə Xankəndi şəhərində keçirilməsi siyasi və strateji baxımdan olduqca önəmlidir. 52 ölkədən 140 media nümayəndəsinin qatıldığı bu beynəlxalq tədbir Azərbaycanın informasiya siyasətində qazandığı nüfuzun və söz azadlığına verdiyi dəyər bariz nümunəsidir. Bu həm də işğaldan azad edilmiş torpaqlarda həyata keçirilən quruculuq işlərinin, sabitliyin və sülhün media vasitəsilə dünyaya nümayişidir".

K.Bayramov qeyd edib ki, Azərbaycan artıq öz sözünü təkcə beynəlxalq tribunalar vasitəsilə deyil, həm də işğaldan azad olunmuş torpaqlarında dünya ictimaiyyətinə çatdırır: "Prezident İlham Əliyevin forum çərçivəsində səsləndirdiyi fikirlər yalnız siyasi bəyə-

nat deyil, dövlətimizin prinsipləri və ədalətli mövqeyinin ifadəsi idi. Dövlət başçısı açıq bildirdi ki, regionda davamlı sülh, əməkdaşlıq və sabitliyin əsas ünvanı möhür Azərbaycandır. Xüsusilə informasiya təhlükəsizliyi, saxta xəbərlər və qərəzli media hücumlarına qarşı mübarizə məsələsində verilən mesajlar göstərdi ki, Azərbaycan bu sahədə də qlobal miqyasda fəallıqdadır. Bu isə informasiya cəbhəsində də ölkəmizin strateji üstünlük əldə etməsi deməkdir".

Beynəlxalq jurnalistlərin Xankəndi və daha əvvəl Şuşada keçirilən tədbirlərdə iştirakı, azad edilmiş ərazilərdə aparılan bərpa və yenidənqurma işlərini yerində izləməsi Azərbaycanın nə qədər açıq və şəffaf siyasət yürütdüyünün aydın göstəricisidir. Xarici media nümayəndələrinin bu ərazilərə səfərləri Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması baxımından mühüm vasitəyə çevrilib. III Şuşa Qlobal Media Forumu bu kontekstdə Ermənistanın uzun illər təhriş etdiyi informasiya siya-

sətinə cavab olaraq effektiv informasiya platformasına çevrildi. Beynəlxalq qonaqların yerində şahidi olduqları faktlar - dağıntılar fonunda həyata keçirilən sürətli bərpa prosesi və həyatın geri dönüşü Azərbaycanın sülh və inkişaf yolunu seçdiyini bütün dünyaya nümayiş etdirdi. "Milli mətbuatın 150 illiyi ərəfəsində keçirilən forumda Prezident İlham Əliyevin çıxışı Azərbaycan mediasına verilən yüksək dəyərin və etimadın bariz nümunəsi oldu. Dövlət başçısı həm ölkə daxilində, həm də beynəlxalq aləmdə Azərbaycan mediasının qazandığı nüfuzla diqqət çəkərək bildirdi ki, jurnalistlərimiz artıq qlobal informasiya mübarizəsinin fəal iştirakçılarıdır. Onlar təkcə ölkəmiz haqqında obyektiv məlumatların yayılmasında deyil, eyni zamanda Azərbaycanın ələyhinə yönəlməmiş qərəzli və əsassız faktlara əsaslanan argumentlərlə cavab verməkdə də peşəkar mövqə sərgiləyirlər. Bu gün mediaamız artıq istənilən

iftira və qarayaxma kampaniyasına faktlarla, argumentlərlə cavab vermək gücündədir. Bu isə yeni dövrün reallığı və Azərbaycanın informasiya təhlükəsizliyində güclənən mövqeyinin göstəricisidir. Dövlət başçısı forumdakı çıxışı ilə bir daha vurğuladı ki, tarixi Zəfərimiz təsadüf deyil, məqsədyönlü və əzmlı mübarizənin nəticəsidir. Dövlət başçısının "heç vaxt təslim olmamaq və heç vaxt ərəzi bütövlüyünün pozulması ilə barışmamaq lazımdır" çağırışı təkcə keçmiş deyil, həm də gələcəyə ünvanlanmış strateji mesajdır", - deyə K.Bayramov bildirdi.

Deputat əlavə edib ki, III Şuşa Qlobal Media Forumunun Xankəndidə keçirilməsi, beynəlxalq jurnalistlərin azad olunmuş ərazilərə səfərləri və Prezident İlham Əliyevin açıq, prinsipial mövqeyi Azərbaycanın informasiya savadlığında da qalib olduğunu bir daha göstərib. Ölkəmiz təkcə hərbi və siyasi sahədə deyil, media və diplomatiya platformalarında da sarsılmaz mövqeyi nümayiş etdirir. Bu forum həmçinin Azərbaycanın təkcə regional deyil, qlobal miqyasda da söz sahibi olduğunu və media azadlığını, şəffaflığını dəstəkləyən bir ölkə olaraq dünya ilə açıq dialoqa hazırlığını nümayiş etdirdi".

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

"Xankəndidəki bəyanatlar Prezidentin növbəti triumfudur"

Prezident İlham Əliyevin Xankəndidə "Rəqəmsal keçidlər: Süni intellekt dövründə informasiya və media dayanıqlılığının gücləndirilməsi" mövzusunda III Şuşa Qlobal Media Forumunun iştirakçıları ilə görüşü və konseptual xarakter daşıyan tarixi əhəmiyyətli çıxışı bütövlükdə qlobal informasiya siyasəti müstəvisində mühüm hadisə hesab edilməlidir.

Çünki müasir dünyada artan qlobal ziddiyyətlər, habelə qütblər arasında dərinləşən ayrıcılıq xətlər fonunda, eləcə də nifrət dilinin geniş vüsət aldığı, medianın ayrı-ayrı dövlətlərin siyasi kursu və idarəçilik ideologiyasında alətdə çevrildiyi status-kvo ümumbəşəri dəyərlər və insanlıq adına yaxşı heç nə vəd etmir. Mübahisəsidir ki, möhür bu tendensiya ilə heç bir formada ümumbəşəri dəyərlərə sadiq qalmaq, demokratik quruluşu təminat etmək, başqa dövlətlərlə və xalqlarla münasibətləri hamılıqla qəbul edilmiş beynəlxalq hüquq normalarında nəzərdə tutulan prinsiplər əsasında qurmaq mümkün deyil.

Milli Məclisin deputatı Bəhruz Məhərrəmov qəzetimizə açıqlamasında bildirib ki, Azərbaycan Respublikası bütün dünya xalqları ilə dostluq, sülh və əmin-amanlıq şəraitində yaşamağı və bu məqsədlə

qarşılıqlı fəaliyyət göstərməyi özünün ali niyyətlərindən biri kimi konstitusional səviyyədə bəyan edib, lakin on azından 30 ildən artıq bir dövrdə realılıqların manipulyasiyası bizə qlobal miqyasda fərqli və ədalətsiz baxış kursu formalaşdırmışdı. Yeni Azərbaycan məqsədlə siyasi dezinformasiyaların yaratdığı problemlərin fəsadlarını yaşayan beynəlxalq subyektlərdən biridir: "İşğala, təcavüzə məruz qalan Azərbaycanın özünün işğalçı, təcavüzkar imicdə təqdim olunması üçün köklü fəaliyyət başlanmışdı. Hotta Xocalı faciəsinin qurbanlarının ermənilər olmasa, azərbaycanlıların ermənilərə qarşı törətdiyi soyqırımı olmasa, Azərbaycanın informasiya təhlükəsizliyində güclənən mövqeyinin göstəricisidir. Dövlət başçısı forumdakı çıxışı ilə bir daha vurğuladı ki, tarixi Zəfərimiz təsadüf deyil, məqsədyönlü və əzmlı mübarizənin nəticəsidir. Dövlət başçısının "heç vaxt təslim olmamaq və heç vaxt ərəzi bütövlüyünün pozulması ilə barışmamaq lazımdır" çağırışı təkcə keçmiş deyil, həm də gələcəyə ünvanlanmış strateji mesajdır", - deyə K.Bayramov bildirdi.

Deputat qeyd edib ki, anti-terror əməliyyatlarından sonrakı dövrdə heç bir real hüquqi bazisə əsaslanmayan qərəz və böhtandan ibarət hücum dalğaları, əslində, qlobal informasiya mühitinin hələ də istənilən bir qeyri-səhlət məqsədlərə xidmət edə biləcək qədər oynaq bağa malik olduğunu göstərdi. Eləcə də COP29 ərəfəsində Azərbaycan qazıntı yatacağı ölkəsi olmaqda, habelə öz ərəzisini işğaldan azad etməkdə, beynəlxalq hüquqla tanınan torpaqlarında suveren haqlarını təmin edərək separatizmə son qoymaqda günahlandırılırdı.

Prezident İlham Əliyevin də III Şuşa Qlobal Media Forumunun iştirakçıları ilə görüşdə ifadə etdiyi kimi, həmin

vaxt Qərbin aparıcı mediasında hər gün Azərbaycanı gözənd salmaq üçün əlaqələndirilmiş, təşkil olunmuş hücum xarakterli ən azı 7-10 məqalə çıxırdı. Prezident Trampın saxta xəbər adlandırıldığı "Washington Post", "New York Times", "Newsweek", yaxud Fransanın "Le Monde" və "Figaro" kimi mətbuat orqanlarının bu utancverici kampaniyalarının, təbii ki, səbəbi bəlli idi. Dövlətimizin başçısının da Xankəndidən ifadə etdiyi kimi, birinci səbəb erməni lobbisinin ayaq alması idi, ikincisi isə Qərbdə bəzi dairələrin Azərbaycanın həddindən artıq müstəqil siyasət aparmasını, təlimatlara qulaq asmamasını, məsləhətlərə məhəl qoymamasını və istədiyini etməsini qəbul edə bilməməsi idi.

B.Məhərrəmov bildirib ki, Prezidentin çoxşaxəli xarakter daşıyan və milli konsepsiyaya - Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycançılıq ideologiyasına əsaslanan siyasi kursu, ölkəmizin iqtisadi və siyasi müstəqilliyini tam şəkildə bərqərar etməsi sonrakı dövrlərdə bu prosesin ikili standartlara əsaslanan riyakar gedişatını dəyişərək ciddi dönüş səbəb olub: "Xüsusi cənab İlham Əliyevin Müzəffər Ali Baş Komandanlığında əldə olunan böyük zəfərlərin ardınca qlobal miqyasda yeni güc mərkəzi kimi tanınan Azərbaycan artıq hesablaşılacaq beynəlxalq subyektlər kimi önə çıxmağa başladı. Möhtərəm cənab Prezidentin çoxvektorlu siyasətinin nəticəsi olaraq Azərbaycanın BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvü kimi uğurlu fəaliyyəti, ölkəmizin Qoşulmama Hərəkatına uğurlu sədrliyi, habelə COP29-a sədrliyimiz və evsahibliyimiz dövründə konstruktiv mühit yaradaraq karbon bazarlarının fəaliyyəti ilə bağlı 6-cı maddə üzərində razılıq əldə edilməsi, iqlim dəyişmələri məsələlərinin həlli ilə bağlı vəsaitlərin əvvəlcədən COP29-da nəzərdə tutulmuş 100 milyard dollardan 300 milyard dollara qədər artırılması kimi ciddi nəticələrə nail olunması qlobal miqyasda nüfuzumuzu artırmaqla bizə milli maraqlarımızı qüdrətli və reallıq yaradan dövlət olaraq müdafiə etmək üçün geniş imkanlar açdı. Eyni zamanda uzun illər ərzində Azərbaycanın haqq səsinə boğmağa, yaxud regionda özünün təcavüzkar maraqlarına münasibətlərin davamlılığı fonunda baxmağı arzulayan qlobal subyektlərin reallıqlarla barışmağa məcbur edilməsi proseslərdə istiqaməti tamamilə dəyişdi".

Deputat deyib ki, Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun işğalı dövründə həmin ərazilərin bərabər beynəlxalq ictimaiyyəti əyani şəkildə məlumatlandırmaq müşkül məsələ idi. Xüsusi prosesə vasitəçi kimi cəlb olunmuş beynəlxalq subyektlərin özlərinin ikili standartlardan çıxış etdiyi bir situasiyada vıcıxılı, qərəzsiz ya-

naşma gözləmək sadəlövlüklük olardı. Lakin təəssüf doğuran haldır ki, Azərbaycanın öz əzəli və beynəlxalq hüquqla tanınan torpaqlarını işğaldan azad etməsindən sonra da özünü "beynəlxalq ictimaiyyət" elan edən ayrı-ayrı Qərb subyektləri hələ də ölkəmizin haqq səsinə eşitməyə, o cümlədən reallıqlarla bağlı ədalətli fikir söyləməyə nəinki tələsmir, üstəlik, beynəlxalq hüququn aliliyinin təmin olunması və dezinformasiya mühitinə zərər vurulmasından məmnun görünür. "Eyni zamanda əvvəlki dövrlərdə Ermənistanın işğalında ehtiva olunan status-kvonun davamlılığını təmin etmək məqsədilə sülh və təhlükəsizlik barədə davamlı şəkildə təzislər irəli sürən Qərb indiki məqamda sülh və sabitlik qarşısında Fransa və digər beynəlxalq subyektlərin təmsilində əngəllə çevrilməkdədir. Görünən odur ki, əslində, işğal və təcavüz, o cümlədən Azərbaycanın qarşılaşdığı digər beynəlxalq hüquqa və ədalətə zidd situasiya bölgədə qeyri-səhlət maraqlar güdən ayrı-ayrı qlobal subyektlərin istekləri ilə üst-üstə düşürmüş. Əlbəttə, ötən dövr ərzində müstəqil dövlətlərdə erməni diasporunun səfərbər olması, erməni vəsaitləri hesabına siyasətə gələn və siyasətdə nüfuz qazanan ayrı-ayrı siyasətçilərin, konqresmenlərin və senatorların fəaliyyəti, habelə məqsədlə niyyətlərə alət olan, o cümlədən erməni milyarderlər tərəfindən dəstəklənən media subyektləri və media nümayəndələrinin bu istiqamətdə fəallıq etməsi, Prezidentin III Şuşa Qlobal Media Forumundakı çıxışında da dolayısı ilə ifadə etdiyi kimi, möhür bu amillər Azərbaycanı qarşı hücumların edilməsində, yanlış narrativlərin formalaşmasında, Azərbaycanın reallıqdan çox uzaq bir şəkildə təqdim olunmasında mühüm rol oynayıb", - deyə o əlavə edib.

Siyasətçi xatırladı ki, Prezident Hə 2023-cü il iyun ayının 20-də Çinin "China Media Group" şirkətinə mülkiyyətində bu reallıqları və Qərbdə bəzi dairələrin ikitərəfli davranışlarını geniş formada ifşa etmişdi. Həqiqətən də, bu gün bir daha şahidlik edirik ki, beynəlxalq hüququn ümumtəbii prinsiplərinə və ümumbəşəri dəyərlərə zidd formada yayılan natamam, qeyri-dəqiq və manipulyasiya edilmiş hesabatlar şəkildə servis edilən bütün dezinformasiyalı faktiki olaraq həmin dairələrdən qaynaqlanır və digər "önəmli" beynəlxalq təsisatlar da möhür bu qeyri-dəqiq və manipulyativ informasiyalara məmnun-

niyyətə istinad edərək proseslərin, daha dəqiq desək, yanlış və məqsədlə məlumatların daha geniş areala yayılmasına səbəb olurdu. Reallıqlar fonunda zamanın Azərbaycanın lehinə işləməsi barədə təzisləri təsədüfən hallandırmırıq. Doğrudan da, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında həyata keçirilən siyasi kurs ölkəmizi qlobal miqyasda güc kimi təsdiqlədikcə, Azərbaycanla daha çox hesablaşılırdıqca anti-Azərbaycan dairələr də reallıqlara daha açıq gözlə baxmağa məcbur olur. Əslində, Azərbaycana münasibətdə xüsusi yanaşmaya ehtiyac yoxdur. Bakı dünya mediasında Azərbaycanda və regionda baş verən hadisələrin obyektiv şəkildə işıqlandırılmasının tərəfdarıdır.

Milli Məclisin deputatı Kamran Bayramov deyir ki, belə bir situasiyada 52 ölkədən 140 qonağın, 30-a yaxın informasiya agentliyinin və 80 media qurumunun nümayəndələrinin - media peşəkarlarının, fikir formalaşdırıcı media rəhbərlərinin və dünyanın müxtəlif yerlərindən gəlmiş müstəqil jurnalistlərin Xankəndidə Azərbaycanın səsinə səs verməsi özlüyündə geosiyasi mahiyyət daşıyan tarixi qələbə sayılmalıdır. "Xankəndidə təşkil olunan III Şuşa Qlobal Media Forumu ilk növbədə "Rəqəmsal keçidlər: Süni intellekt dövründə informasiya və media dayanıqlılığının gücləndirilməsi"no həsr olunsada, birmənalı şəkildə mediada çağırışlar və imkanlar qarşısında müqavimətin gücləndirilməsinə, o cümlədən rəqəmsal transformasiyanın təsirinə və müstəqil jurnalistikanın, sülhün, inkişafın, qarşılıqlı anlaşmanın daha da artırılmasına birmənalı şəkildə təsir edəcək. Bu məqsədlərə doğru addımların möhür Xankəndidən atılması özlüyündə ciddi hadisədir, çünki cəmi 2 il əvvəldə qədər Xankəndi regionda sülh və sabitlik qarşısında təhdid kimi çıxış edən əsas mərkəzlərdən biri və 30 ildən artıq bir müddətdə möhkəmlənmiş separatizmə ocağının epitsentri idi. Övvəldə də qeyd etdiyimiz kimi, imperializmin müddüləşməsi nəzərində beynəlxalq hüququn manipulyasiyaları və yanlış narrativlər yalnız ayrı-ayrı qlobal subyektlərin maraqlarında ehtiva olunmur. Burada həmçinin dünyanın müxtəlif dövlətlərində erməni diasporunun səfərbər olması, erməni vəsaitləri hesabına siyasətə gələn və siyasətdə nüfuz qazanan ayrı-ayrı siyasətçilərin, konqresmenlərin və senatorların fəaliyyəti, habelə məqsədlə niyyətlərə alət olan, o cümlədən erməni milyarderlər tərəfindən dəstəklənən media subyektləri və media nümayəndələrinin bu istiqamətdə fəallıq etməsi, Prezidentin III Şuşa Qlobal Media Forumundakı çıxışında da dolayısı ilə ifadə etdiyi kimi, möhür bu amillər Azərbaycanı qarşı hücumların edilməsində, yanlış narrativlərin formalaşmasında, Azərbaycanın reallıqdan çox uzaq bir şəkildə təqdim olunmasında mühüm rol oynayıb", - deyə o əlavə edib.

Siyasətçi xatırladı ki, Prezident Hə 2023-cü il iyun ayının 20-də Çinin "China Media Group" şirkətinə mülkiyyətində bu reallıqları və Qərbdə bəzi dairələrin ikitərəfli davranışlarını geniş formada ifşa etmişdi. Həqiqətən də, bu gün bir daha şahidlik edirik ki, beynəlxalq hüququn ümumtəbii prinsiplərinə və ümumbəşəri dəyərlərə zidd formada yayılan natamam, qeyri-dəqiq və manipulyasiya edilmiş hesabatlar şəkildə servis edilən bütün dezinformasiyalı faktiki olaraq həmin dairələrdən qaynaqlanır və digər "önəmli" beynəlxalq təsisatlar da möhür bu qeyri-dəqiq və manipulyativ informasiyalara məmnun-

Ə.QABİLQIZI,
"Azərbaycan"

Azərbaycanın xarici siyasətinin uğurları

Ənənə halını almış Şuşa Qlobal Media Forumu Azərbaycanın dünyada mövcud olan nüfuzunun daha da gücləndirilməsi baxımından olduqca vacib tədbirlərdən biridir. Forumun artıq üçüncü dəfə keçirilməsi bir neçə təzahürün göstəricisidir.

Əvvəla, Azərbaycanın media azadlığı və bu sahədə mövcud olan problemlər, nailiyyətlər və yeniliklərə verdiyi önəm. İkincisi, dövlətin media sahəsində həyata keçirilən islahatlarda və göstərdiyi diqqətdə ardıcılıq nümayiş etdirməsi. Üçüncüsü, regionumuzda baş verən geosiyasi təlatümlər, hərbi münaqişələr və iqtisadi böhranlar fonunda sabit ictimai-siyasi situasiya. Və nəhayət iqtisadi inkişaf tempi nümayiş etdirən Azərbaycanın global dünyanın ayrılmaz reallığı olan müasir KİV-in vəziyyətini diqqətdə saxlaması.

Xüsusilə qeyd etmək lazımdır ki, Şuşa Qlobal Media Forumunun məhz 30 il işğal altında olmuş bölgəmizdə reallaşdırılması həm də təbliğat baxımından misilsiz əhəmiyyəti olan tədbirdir. İldən ilə sayları çoxalan tanınmış media ekspertləri və KİV nümayəndələrinin forumda iştirakı onların təmsil etdikləri qurumların və ölkələrin Azərbaycanın işğaldan azad etdiyi şəhər və kəndlərdə həyata keçirilən yenidənqurma və bərpa işlərini öz gözləri ilə görməsi deməkdir. Bütün dünya növbəti dəfə şahidi olur ki, bu torpaqlar tarixən Azərbaycana məxsus olub, çünki həyata keçirilən tikinti və quruculuq işləri hər bir azərbaycanlının vətənə sevgisini nümayiş etdirir. Yurdumuzun bu güşəsinə 30 il işğalda saxlanıb talamış, bir daşı daş üstünə qoymamış, yaşayış məntəqələrini yer üzündən silmiş, dini ibadətgahlarımızı, məzarlıqlarımızı təhqir etmiş Ermənistandan fərqli olaraq, Azərbaycan qısa müddət ərzində ölçüyögməz inşaat işləri aparıb. Çünki biz bu torpaqların sahibləliyik.

Beynəlxalq tədbirlərin yeni mərkəzi

"Rəqəmsal keçidlər: Süni intellekt dövründə informasiya və media dayanıqlılığının gücləndirilməsi" mövzusunda III Şuşa Qlobal Media Forumunun bu il Xankəndidə reallaşdırılması da simvolik və əlamətdar hadisədir. Bu, ilk növbədə yanlış və qərəzli erməni təbliğatı fonunda Azərbaycanın Qarabağı dünyaya göstərməkdə nümayiş etdirdiyi şəffaflıq deməkdir. Ermənistanın revanşist qüvvələri, erməni diasporu və vaxtilə Qarabağdakı erməni separatizminin təmsilçiləri belə bir görüntü yaratmaq istəyirlər ki, guya Azərbaycan ermənilərə məxsus olan "irs"i, yaxud erməni əhalisinin vaxtilə yaşadığı evləri "yer üzündən silir". Şuşa forumu kimi beynəlxalq əhəmiyyətli tədbirin Xankəndidə keçirilməsi bu qərəzli təbliğatı alt-üst edən tutarlı arqumentdir. Media dünyanın görən gözüdür. Bu gün dünyanın aparıcı KİV nümayəndələri erməni təbliğatının və yalanının Azərbaycan tərəfindən necə zərərsizləşdirildiyini öz gözləri ilə görürlər.

Budəfəki forumdan əvvəl Xankəndi şəhərində İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı - ECO-nun 17-ci Zirvə toplantısı keçirildi və həmin tədbirdə də bir çox dövlətin rəhbərləri Azərbaycanı bu ayrılmaz hissəsi olan şəhərə gəldilər. Bu tədbir də növbəti dəfə erməni yalanının ifşası baxımından vacib rol oynadı: hamı, o cümlədən İrəvankadılar da gördülər ki, onlardan fərqli olaraq, Azərbaycan quruculuq və yaradıcılıqla möşğuldu. Bunun bir səbəbi var: işğaldan azad edilmiş bütün torpaqlar kimi Xankəndi də hər bir azərbaycanlının Vətənidir. Yurdumuzu belə sürətlə və asanlıqla bərpa etməyimiz, insanın yaşayış və fəaliyyəti üçün bütün infrastrukturunu yenidən qurmağımız və onu Azərbaycanın vahid sisteminə qoşmağımız vətənimizin hər güşəsinə olduğu kimi, Qarabağa və Şərqi Zəngəzura da yaxşı bələd olduğumuzun sübutudur.

Şuşa Qlobal Media Forumu: *dünənki tarixdən bugünkü rəqəmsal texnologiyalara*

Dövlətimizin başçısı media nümayəndələri ilə görüşündə maraqlı mövzulardan olan ECO ilə bağlı fikirlərini də bildirdi. Xüsusi qeyd etdi ki, bu təşkilatın çox böyük potensialı var: "...Xankəndidə Zirvə görüşündə biz bu təsisatə yeni bir ölçü gətirmək istədik. Zirvə görüşündən əvvəl mən Baş katib cənab Xan ilə görüşdüm, - bildiyiniz kimi, o, pakistanlıdır, - razılığa gəldik ki, bu dəfə müxtəlif forumlar keçiriləcək. Onların hamısı burada, azad edilmiş ərazilərdə, biri Şuşada, digəri Ağdamda və üçüncüsü isə Laçında təşkil olundu. Biznes, Qadınlar və Gənclər forumları baş tutdu. Sonra isə həmin forumların təmsilçiləri Zirvə görüşündə dövlət başçıları qarşısında müzakirə etdikləri və razılaşdırıqları məsələlər barədə hesabat verdilər.

Beləliklə, bizə lazımdır ki, ECO daha güclü və səmərəli olsun, çünki ölkələrin potensialını real qaydada bilirik. Üzv dövlətlər arasında daha fəal və o qədər fəal olmayan ikitərəfli münasibətlər var, lakin bizə çoxtərəfli yanaşma lazımdır. Bu baxımdan, düşünrəm ki, Azərbaycanın söyləri qiymətləndirildi. Həmin öhdəliyi biz sədr kimi üzərimizə götürdük və öminəm ki, işlər uğurlu olacaq".

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin media nümayəndələrinin suallarını cavablandırarkən Xankəndidə mövcud olan binaların bir çoxunun tarixi əhəmiyyət daşıması və möhz sovet illərində respublika tərəfindən inşa edilməsi, bu tikililərin memarlarının Azərbaycanlı olmalarını xüsusi qeyd etməsi işğal altında saxladıkları yaşayış məntəqələrimizin tarixini belə bilməyənlər üçün bir dərs olmalıdır: "Bu meydana gördüyünüz hər şey istisnasız olaraq Azərbaycan memarları tərəfindən tikilib. Rayon komitəsinin binasını memar Həsən Məcidov, indi bərpa etdiyimiz "Qarabağ" hotelinin binasını isə Memarlar İttifaqının indiki sədrinin atası, memar Ənvər Qasımzadə tikdirib. Hazırda bərpaolunan icraiyyə komitəsinin binası azərbaycanlı memar Kəngərli tərəfindən tikilib. Yəni bütün bunlar olub. Bunların hamısı kindir. Ağdamı, necə deyirlər, Qafqazın Xirosimasına çevirmək nəyə lazım idi? Axı bu, müharibə bitəndən sonra edilib. Bu, Azərbaycanla, azərbaycanlılarla bağlı hər şeyin möhvinə yönələn səbəbsiz kin-küdurətdir".

Şuşa forumu: Geosiyasi trendlərin müzakirə platforması

Dünyadakı müəkkəb geosiyasi vəziyyət, bir-birini əvəzləyən hərbi münaqişə və müharibələr, iqtisadi böhranlar, qeyri-sabit münasibətlər, XXI əsrin ekoloji fəlakət təhlükəsi

və s. global əhəmiyyətli problemlər fonunda Azərbaycanın media kimi həssas sahəyə verdiyi bu diqqət dövlətimizin beynəlxalq aləmdəki imici baxımından əlahiddə önəmə malikdir. Hər il dünyanın aparıcı media və beyin mərkəzlərinin təmsilçiləri bu sahənin aktual mövzularını məhz Azərbaycanda müzakirə etmək imkanına malik olurlar. Şuşa forumu təkcə problemləri polemika obyektinə çevirmək üçün deyil, eyni zamanda yeni siyasi trendlərin dövrüyəyə daxil olması baxımından önəmlidir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin postmüharibə və bölgənin gələcəyi ilə bağlı, eyni zamanda daha irəmiqəyashı siyasi hadisələrə dair verdiyi bir sıra məşhur bəyanatların söyləndiyi məkan məhz Şuşa Qlobal Media Forumu olub. Bu tədbir bir növ dünya ictimai rəyinin Azərbaycanın qarşısındakı illərdə ən müxtəlif sahələrdə atacağı addımlara dair nəbzini yoxlanılmasıdır.

Xankəndidəki forum da bu baxımdan istisna olmadı. Azərbaycan Prezidentinə ünvanlanan sualların coğrafiya və məzmun müxtəlifliyi bunu bir daha sübut edir: dünyada iqlim dəyişikliyi, neokolonializm, Afrika ölkələrinin reallıqları, Latin Amerikası dövlətləri ilə Azərbaycanın münasibətləri və Bakının bu regiondakı maraqları, Yaxın Şərq, Ukraynadakı müharibənin əqibəti və gələcəyi.

Bu gün Azərbaycan təkcə regionda deyil, bütün dünyada orta güc statusuna malik geosiyasi aktordur. Rəsmi Bakının xarici siyasəti və geosiyasi proseslərdəki iştirakı özünün lokal çərçivələrini aşaraq, beynəlmiləl mahiyyət kəsb edir. Bu gün Azərbaycan Rusiya-Ukrayna müharibəsinin dağdığı fəsadları fonunda dünya iqtisadiyyatı və beynəlxalq yükdaşımaları kimi global prosesdə əvəzolunmaz rol oynamaqdadır. Son 30 il ərzində dünyanın enerji daşıyıcıları ilə təminatında iştirak edən Azərbaycan hazırda daha bir global missiyanı öz üzərinə götürüb: beynəlxalq iqtisadi proseslərin aktual trendinə çevrilmiş Orta dahlizin dövlətimizin söyləri olmadan reallaşması mümkünsüz görünür. Burada söhbət heç də təkcə coğrafi yerləşmə və ya ərazi məsələsindən getmir. Məsələnin əsas mahiyyəti ondan ibarətdir ki, bu layihə məhz Azərbaycanın öz torpaqlarını işğaldan qurtarması və dövlət suverenliyini azad etdiyi torpaqlarda da bərpa etməsindən sonra aktuallaşmaq imkanı əldə edir.

Ərazilərimiz işğal altında olarkən Orta dahliz kimi layihənin tam həcmdə reallaşması mümkünsüz idi. Bu baxımdan dünya iqtisadiyyatının ayrılmaq hissəsi olacaq bu la-

yihənin həyata vəsiqə qazanmasında Azərbaycanın cəsarətli siyasətinin ciddi payı var. Xankəndidə keçirilən III Şuşa Qlobal Media Forumunda verilən suallar arasında bu mövzuya olan diqqət problemin dünya ictimai rəyi üçün nə qədər önəmli olduğunu göstərir.

Qlobal geosiyasi aktor olaraq, Azərbaycanın Yaxın Şərq bölgəsindəki fəallığı, İsrail-Türkiyə, İsrail-Suriya münasibətlərinin tənzimlənməsində oynadığı rol Şuşa forumunu iştirakçıları üçün olduqca maraqlı idi. Müstəqillik tarixi cəmi bir neçə onilliyi əhatə edən, ərəziyə o qədər də böyük olmayan, müharibədən yenice çıxmış və illərlə torpaqları işğal altında olmuş, bir milyona yaxın vətəndaşını öz yurdlarına qaytarmaq, onlara layiqli yaşayış və əmək fəaliyyəti üçün ev və tələb olunan infrastrukturunu öz imkanları hesabına bərpa etmək kimi vəzifənin öhdəsindən gələn bir dövlətin sadalanan geosiyasi nailiyyətləri təbii ki, dünya mediasının maraq obyektidir.

Bu gün Azərbaycan XXI əsrdə əcaib görünən neokolonializmlə mübarizənin ön xəttində durur. Məhz Azərbaycanın rəhbərlik etdiyi Qoşulmama Hərəkatında bu prosese başlanması və müstəmləkələrə verdiyi ardıcıl mənəvi dəstək hesabına indi Fransa kimi müasir müstəmləkəçi dövlət Yeni Kaledoniyanın haqlı tələbləri ilə barışmalı olur. İyulun 12-də Fransa ilə Yeni Kaledoniya arasında imzalanmış saziş faktiki olaraq Parisin haqq və ədalət önündə maneə olduğunu qəbul etməsi anlamına gəlir.

Şuşa forumunda bu məsələnin də diqqətdə saxlanılması, Azərbaycan Prezidentinə bu mövzuda verilən sual və dövlət başçısının cavabı ümumdünya antikolonial hərəkatının gələcəyi baxımından olduqca önəmlidir: "Fransa və Yeni Kaledoniya arasında baş verənər başlanmışdır və prezidentdir. Hesab edirəm ki, bunları Yeni Kaledoniyada həmin faciəli hadisələr olmadan belə etmək olardı. Həmin vaxt Fransanın dövlət orqanları 10-dan artıq insanı qətlə yetirdi. Bu mənə Ermənistan ilə Azərbaycan arasında aparıldığımız müzakirələri xatırladır. Əgər Ermənistan rəhbərliyi 2019-cu ildə Qarabağı Azərbaycanın hissəsi kimi tanısaydı, onda aramızda müharibə olmazdı. Gec heç vaxt olmamaqdan daha yaxşıdır. Lakin həminin aydındır ki, əgər Yeni Kaledoniya xalqı öz güclü siyasi iradəsini, cəsarətini, mübarizliyini, azadlıq uğrunda canınad keçməyə hazır olduğunu nümayiş etdirməsəydi, çox güman ki, həmin saziş heç zaman imzalanmazdı. Bir sözə, siz mübarizə aparmalısınız. Siz ərəzilərini, ərazi bütövlüyünüzü bərpa etmək uğrunda mübarizə apar-

malısınız. Azadlıq uğrunda vuruşmalısınız. Azad olmağınız uğrunda çalışmalısınız. Dünya bu cür işləyir və ümid edirəm ki, birinci addımın davamı olacaq".

"Ağıllı yaşayış məntəqələri" və mediada rəqəmsal texnologiyalar

Buiki forum 52 ölkədən 140 qonağı, o cümlədən 30-a yaxın informasiya agentliyinin və 80 media qurumunun nümayəndələrini bir araya gətirdi. Bu, olduqca ciddi rəqəmdir və nəzərə alsaq, Şuşa Qlobal Media Forumu artıq ənənəvi hal alıb, dünya KİV-i tərəfindən diqqətlə izlənilir, onda belə bir nəticəyə gəlmək olar ki, iştirakçıların sayı ildən-ilə daha da artacaq. Şübhə yoxdur ki, forum gələcəkdə Azərbaycan dövlətinin ardıcıl siyasəti və diqqəti hesabına daha da global xarakter alıb media sahəsində dünyanın fikrini bildirib rəy öyrənmək üçün aparıcı beynəlxalq tədbirlərindən birinə çevrilə bilər. Məsələn, hər il keçirilən, ənənəviləşmiş siyasi, təhlükəsizlik və ya iqtisadi forumlar kimi. Azərbaycanın beynəlxalq proseslərdəki rolu və çəkisi, bölgənin önəminin dayanmadan artması da buna dələldir ki, Şuşa forumuna diqqət getdikcə daha böyük olacaq.

Bu tədbirin işğaldan azad edilmiş şəhərlərimizdə gerçəkləşməsi Azərbaycana Qarabağ və Şərqi Zəngəzuru fərqli prizmadan nümayiş etdirməsi üçün tutarlı imkandır. Bölgəmizin tarixi və təbiəti əlavə stimuldur. Forum iştirakçıların işğaldan azad edilmiş ərazidə görülən işlərlə tanışlığı, dağıdılmış və bərpa edilmiş tarixi abidələrimizi görmələri, tikinti-quruculuq işləri ilə tanış olmaları tədbiri daha da maraqlı etdi. Qarşısındakı illərdə forum iştirakçıların bu bölgəmizin turizm imkanları ilə yaxından tanışlığı mümkün olacaq ki, bu da iqtisadiyyatımızın bu sahədəki işlərinə müsbət təsirini göstərəcək. Başqa sözlə, Şuşa forumu media problemlərinə işıq salmaqla yanaşı, həm də daha bir tarixi vəzifənin - dövlətimizin parlaq qələbəsinin əhəmiyyətinin dünya tərəfindən dərk edilməsinə də öhdəsindən layiqincə gəlir.

Budəfəki forum rəqəmsal keçidlər, süni intellekt dövründə informasiya və media dayanıqlılığının gücləndirilməsi mövzusunda hesr olunub. Bu, həqiqətdə, inanılmazdır: cəmi bir neçə il öncə safələt və dağıntılar, özbaşnalıq və cinayətlər, narkotrafik və separatizm yuvası olan bu bölgədə indi müasir dünyanı düşündürən mövzular müzakirə olunur. Təbii ki, bu da təsadüfi deyil. Əgər bu gün Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə "ağıllı yaşayış məskənləri" salınırsa, bölgə yaşıl ərazi elan olunubsa, inşaat və istehsalatda ekoloji cəhətdən təmiz və zərərsiz vasitələr prioritet sayılırsa, nədən Şuşa forumunda da süni intellekt və rəqəmsal texnologiyalar müzakirə edilməsin?

Prezident İlham Əliyev görüşdə xüsusi qeyd etdi ki, bu gün Azərbaycan mediası artıq dövlət maraqlarını qorumağa qadirdir: "Azərbaycana qarşı əsasız ittihamları arqumentlərə, ciddi təhlillə və faktlar əsasında ifşa etməkdə də böyük uğurlar əldə edib. Bizim mediamız nəinki dövlət maraqlarını müdafiə edir, eyni zamanda lazım gəldikdə hücumda da keçir. Bu da lazımdır. İdmanda bəzən deyirlər ki, ən yaxşı müdafiə hücumdur. Mən bu teziyə şərhlə vermək istəmirəm. Amma fakt odur ki, bu gün Azərbaycan mediasını bir çox ölkələrdə müxtəlif səviyyələrdə oxuyurlar, mediada gedən yazıları, məqalələri təhlil edirlər. O məqalələrin Azərbaycanın rəsmi mövqeyinə nə dərəcədə uyğun olub-olmadması ilə bağlı da fərziyyələr irəli sürülür. Bu, deməyə əsas verir ki, mediamız doğrudan böyük inkişaf yolu keçib".

Dövlətimizin başçısı tərəfindən söylənilən bütün bu fikirlər bir daha göstərir ki, bu gün də mətbuatımız zamanla birgə irəliləyir, inkişaf edir, həm müstəqil Azərbaycanın, həm də yazılı fikir tariximizin yeni səhifələrini qələmə alır.

*İradə ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"*

Yeni dövrün çağırışlarını məhz Xankəndidən səsləndirilməsi Azərbaycanın gücündən xəbər verir

"III Şuşa Qlobal Media Forumu təkcə Azərbaycan mediası üçün deyil, siyasi diplomatiyamız üçün də ciddi hadisə kimi tarixə düşdü. Bu forum həm Azərbaycan Prezidentinin yerli və global media nümayəndələri qarşısında hesabatı, həm ölkəmizin imkanlarının nümayişi, həm də rəsmi Bakının dünyada cərəyan edən proseslərə yanaşması və ölkəmizin gələcək planlarının təqdimatı idi. Qalib ölkə kimi Azərbaycanın dövlət başçısının dünyada gedən siyasi proseslərlə bağlı fikirləri beynəlxalq medianın diqqət mərkəzində oldu".

Bu barədə AZƏRTAC-a müsahibəsində Milli Məclisin deputatı Tahir Mirkişili söyləyib. O bildirib ki, forumda 52 ölkədən 140 xarici nümayəndə iştirak etdi: "Onların arasında 30-a yaxın informasiya agentliyinin, 7 beynəlxalq təşkilatın, 80 media qurumunun, həmçinin bu sahə üzrə fəaliyyət göstərən digər qurumların təmsilçiləri yer alıb.

Prezidentin çıxışı zamanı Azərbaycanın COP29-a evsahibliyi etməsi, Cənubi Qafqazda sülh və sabitliyin təmin olunması, Bakı ilə İrəvan arasında normalaşma prosesi, Zəngəzur dəhlizinin əqibəti, Azərbaycan-ABŞ, Azərbaycan-Rusiya, Azərbaycan-Avropa İttifaqı münasibətləri, həmçinin ölkəmizin iqtisadi potensialı ilə bağlı fikirləri böyük maraq doğurdu. Dövlət başçısı regionun yeni geosiyasi reallıqlarını mükəmməl şəkildə təsvir etdi və eyni zamanda problemlərin həlli üçün yol xəritəsini göstərdi. Regionda sülh və təhlükəsizliyin təmin olunmasının Ermənistanın, daha dəqiq desək, rəsmi Bakının şərtlərinin yerinə yetirilməsindən asılı olduğunu diqqətə çatdıran Prezident bununla tərəflərin sülhə yaxınlığı ilə bağlı nikbin mesajları verdi. Bütün dünya bu faktı qəbul edir ki, Ermənistan mövcud reallığı düzgün dəyərləndirməli və qərar verməlidir. Zəngəzur dəhlizi ilə bağlı suala cavabında Azərbaycan Prezidenti bir daha əmin etdi ki, bu, sülh və əməkdaşlıq dəhlizidir. Dağdıcı qüvvələrin bu layihə üzərindən regionda gərginlik yaratmaq söyləri baş tutmayacaq. Rəsmi İrəvan anlamalıdır ki, Zəngəzur dəhlizi regionun təhlükəsizliyində mühüm rol oynayacaq. Azərbaycan işğaldan azad olunan ərazilərdə həyata keçirdiyi bərpa-quruculuq işləri forum vasitəsilə dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırıldı. Prezident İlham Əliyevin təcrübəli siyasətçi kimi hazırda müharibə vəziyyətində olan Ukrayna xalqına verdiyi məsləhət aparıcı media orqanlarında geniş işıqlandırıldı. Ukraynanın "Gordon" media qurumunun təsisçisi jurnalist Dmitri Qordonun "siz Ukrayna və ukraynalılara hansı tövsiyələr vermə bilərsiniz" sualına cavab verən Prezident İlham Əliyev bildirdi ki, bir neçə il əvvəl tədbirlərin birində Ukrayna nümayəndəsinin oxşar sualına cavab vermək imkanı olub. "İndi verdimiz cavab odur ki, cavabımdan fərqli olmayacaq və düşünrəm ki, bu, Ukrayna xalqının istəkləri ilə də səsleşir - heç vaxt işğalla barışmamaq. Bu, əsas tövsiyədir. Bizim etdiyimiz də bu idi". Hesab edirəm ki, bu cür açıq mövqe ortaya qoymaq hər bir ölkənin liderindən böyük təcrübə, savad və cəsarət tələb edir. Əslində, bu, Azərbaycan Prezidentinin hansısa ölkəyə qarşı mövqeyi kimi deyil, işğal faktoruna olan münasibətidir".

Tahir Mirkişili Xankəndidə Azərbaycanın iqtisadi potensialı və gələcək hədəfləri ilə bağlı forum iştirakçılarına ətraflı məlumat verildiyini söyləyib: "Azərbaycanın iqtisadi göstəricilərini forum iştirakçıların diqqətinə çatdıran ölkə rəhbəri qeyd etdi ki, xarici borcun ÜDM-dəki payının cəmi 6.9 faiz olması, yoxsulluğun aşağı səviyyəsi və Qarabağda həyata keçirilən iri infrastruktur layihələri ölkənin strateji və davamlı inkişaf modelinin göstəriciləridir. Bu sabitlik Azərbaycanın beynəlxalq maliyyə institutları və təşkilatlarla əlaqələrini gücləndirir, ona diplomatik manevr imkanları verir. Həmçinin "Cənub qaz dəhlizi" və Zəngəzur dəhlizi kimi təşəbbüslər Azərbaycanın regional enerji və logistik təchizat mərkəzi mövqeyini gücləndirir. Bu layihələr həm Avropa enerji təhlükəsizliyinə töhfə verir, həm də Cənubi Qafqazda iqtisadi inteqrasiyanı stimullaşdırır. Ölkə rəhbəri forum iştirakçıları ilə görüşündə həmçinin bildirib ki, Azərbaycan ekoloji baxımdan çox düzgün mövqe seçmiş ölkədir. 2030-cu ilə qədər artıq imzalanmış investisiya müqavilələri əsasında biz ən azı 6 giga-vatlıq "yaşıl enerji"ni, o cümlədən günəş, külək və su elektrik enerjisini istehsal edəcəyik. Su elektrik enerjisi Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə əsas yer tutur. 280 meqavat gücündə 30 kiçik su-elektrik stansiyası artıq istismara verilib. Azərbaycan kömürdən istifadə etmir, elektrik enerjisi istehsal və istifadə edir. Günəş enerjisinin istehsalına başlanılıb. Bununla bağlı nəhəng enerji potensialı mövcuddur. Ölkə rəhbərinin də qeyd etdiyi kimi, BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) Azərbaycanda ilin hadisəsi oldu".

Deputat qeyd etdi ki, müasir informasiya mühitində dezinformasiya global sabitlik, ölkələrarası münasibətlərə, sülhə əsas təhdidlərdən biridir: "Real müharibələrdən fərqli olaraq informasiya savaşında heç zaman atəşkəs olmur. Düşünrəm ki, yeni dövrün çağırışlarını məhz Xankəndidən səsləndirilməsi Azərbaycanın gücündən xəbər verir. III Şuşa Qlobal Media Forumu proaktiv strategiyaların araşdırılması, qarşılıqlı əməkdaşlıq əlaqələrinin qurulması və gücləndirilməsi baxımından uğurlu oldu. Forum iştirakçıları Xankəndi, Şuşa və digər bölgələrimizdə aparılan yenidənqurma işlərini, Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun dəyişən simasını şəxsən görmək imkanı əldə etdilər".

Azərbaycanı dünya siyasətində söz sahibinə çevirən Lider

“Bizim Qələbəmiz ədalətli və tam qələbədir”

Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın yaratdığı reallıqları Xankəndidən dünyaya bir daha bəyan etdi

İyulun 19-da Prezident İlham Əliyevin Xankəndidə "Rəqəmsal keçidlər: Süni intellekt dövründə informasiya və media dayanıqlılığının gücləndirilməsi" mövzusunda III Şuşa Qlobal Media Forumunun iştirakçıları ilə görüşü dünyanın diqqət mərkəzinə çevrildi. Azərbaycan Prezidentinin forum iştirakçılarının müxtəlif mövzularla bağlı ünvanlılıqları suallara verdiyi hərtərəfli və dərin təhlilə və faktlara dayanan sərrast cavabları beynəlxalq medianın gündəm mövzusu oldu. Ən ümidsi - Azərbaycan gerçəkliyi, Cənubi Qafqazda yaranan yeni reallıqlar Xankəndi görüşü vasitəsilə dünyanın nəzərinə bir daha çatdırıldı.

Ərazi bütövlüyünü və suverenliyini beynəlxalq hüququn tələblərinə uyğun olaraq öz gücünə təmin edən Azərbaycan daha ədalətli dünya nizamına nail olunması uğrunda mühim çağırışlar edir, söylər göstərir. Rəsmi Bakı dünyada tapdanan haqq-ədalətin təmin olunması üçün milli maraqlar uğrunda sarsılmaz və inamlı mübarizə aparmağın vacibliyini hər zaman ön plana çəkir.

Xankəndidə III Şuşa Qlobal Media Forumunun iştirakçıları ilə görüşü zamanı Prezident İlham Əliyev ukraynalı jurnalistin verdiyi adekvat suala cavabında da vurğuladı ki, Azərbaycan heç zaman işğal faktı ilə barışmadı və bu cür haqsızlıqla üzləşənlərə də bunu tövsiyə edir: "Heç vaxt işğalla barışmamıq. Bu, əsas tövsiyədir. Bizim etdiyimiz də bu idi. Daha doğrusu, biz bu prosesi belə gördükdük".

Azərbaycan "Konstitusiya və Suverenlik İli"ni qürurla qeyd etdiyi bu tarixi günlərə çox keçməmiş, mübarizələr və sınaqlarla dolu bir yoldan keçərək çatıb.

1990-cı illərdə yenidən müstəqilliyini əldə edən ölkəmiz Ermənistanın ərazilərimizə hərbi təcavüzü ilə üz-üzə qalmışdı. Bir çoxlarımızın şahid olduğu həmin böhranlı zamanlarda bütün səhərlərdə tənəzzül yaşayan ölkədə hakimiyyət davası gedirdi. Kreslo uğrunda hətta vətəni belə satmaqdan çəkinməyən anti-millətçi qüvvələr Azərbaycanı bir dövlət olaraq möhvolma təhlükəsi ilə qarşı-qarşıya qoymuşdular. Digər tərəfdən də rayonlarımızı Ermənistan tərəfindən bir-bir işğal olunurdu və ölkə 1 milyondan çox qaçaqın və məcburi köçkün problemi ilə qarşılaşmışdı.

Belo çətin günlərdə məhz müdrik xalqımızın düzgün qərar verərək ısrarlı tələblə Ulu Öndər Heydər Əliyevi hakimiyyətə gətirməsi Azərbaycanın qurtuluşu oldu. Xankəndidə media mənsuabları ilə görüşdə bu tarixi məqama toxunan Prezident İlham Əliyev söylədi ki, həmin vaxt Heydər Əliyev hakimiyyətə gəldi. Xalqımızın bəxti onda getirdi ki, çətin bir zamanda ona müraciət etdi və o da bu ağır yükü öz üzərinə götürdü: "Halbuki o, gənc deyildi, artıq 70 yaşı var idi, səhəti o qədər də yaxşı deyildi, ağır

xəstəlik keçirmişdi. Amma məhz onun sayəsində vəziyyəti sabitləşdirmək mümkün oldu. Üstəlik, o vaxt vətəndaş müharibəsi də gedirdi. Biz təcridən ayağa qalxmamaq, necə dəyərlər, dirçəlməyə başladıq".

Xalqımızın, dövlətimizin qarşısında duran növbəti milli hədəf isə torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi idi. Qarabağ məsələsinə beynəlxalq gündəlikdən düşməyə qoymayan və bütün platformalarda işğal siyasəti ilə barışmayacağıni qətiyyətlə bildirən Azərbaycan hər zaman münafişinin sülh yolu ilə, danışıqlar vasitəsilə həll etmək üçün missiyalandırılan ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri 28 illik böyük zaman dilimində sadəcə bölgəyə turist şəfərləri etməklə işlərini bitmiş hesab etmişdilər. Məqsədləri isə aydın idi: münafişəni Ermənistan tərəfinin xeyrinə olaraq sonsuzadək döndürmək.

"Relyef, beynəlxalq vəziyyət bizim əleyhimizə idi. ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrlərinin hər biri şəxsi səbəblərə görə Ermənistanın tərəfində idi və hər biri bu vəziyyətin əbədi davam etməsinə çalışdı. Ona görə də bu status-kvo dəyişmədi. Hətta bəzən inanılmaz diplomatik səylərlə həmsədr ölkələr adından hansısa bəyanatla çıxış etməyə müvəffəq olanda, bir müddət sonra bu, tərkib edilirdi" - deyərək iyulun 19-da Xankəndidəki görüş zamanı Prezident İlham Əliyev Azərbaycana qarşı həyata keçirilən qərəzli siyasətdən bəhs etdi.

İşğal dövründə Ermənistanla havadarlıq edən qüvvələr Azərbaycana tələq etməyə çalışmışdılar ki, ərazilərinin itikisi ilə razılaşsın. Ən qərbbəsi isə bu idi ki, həmin siyasi qüvvələr düz üç onilliyə yaxın zaman ərzində danışıqlar yolu ilə heç cür çözülməyən, dalana dirənən Qarabağ münafişinin güc yolu ilə həlli variantını da inkar etdirdilər.

III Şuşa Qlobal Media Forumunun iştirakçıları ilə görüşündə dövlətimizin başçısı söylədi ki, o, 2003-cü ilin sonlarından

etibarən danışıqlar prosesində iştirak edib: "17 il ərzində çoxlu təkliflər, çoxlu görüşlər oldu, - bəlkə də heç də faydalı olmayan, - və çoxlu məsajlar alırdıq ki, realılıqla barışmaq lazımdır. "Realılıq budur, siz bununla barışmalısınız". Mən deyirdim ki, xeyr. Bu, dünya güclərinə bir çağırış kimi qəbul olunurdu, qeyri-adekvat reaksiya kimi dəyərləndirilirdi. Əsas narrativ isə bu idi - görürsünüz, onlar razılaşmır, onlara separatçılara şərti müstəqillik verilməsi müqabilində nəse təklif olunur, amma onlar razılaşmırlar".

Nəhayət, səbir kasası daşan Azərbaycan 2020-ci il 44 günlük Vətən müharibəsində BMT Təhlükəsizlik Şurasının erməni silahlı qüvvələrinin ərazilərimizdən çıxarılmasını tələb edən 4 qətnaməsinin hərbi meydanında yerinə yetirərək torpaqların işğaldan azad etdi. Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin tələbi ilə Ağdam, Laçın, Kəlbəcər rayonları bir güllə atılmadan, bir itki verilmədən azad edildi.

2023-cü ilin sentyabrında həyata keçirilən 23 saatlıq antiterror tədbirləri nəticəsində Qarabağda separatizm yuvasının dağıdılması və dövlət suverenliyimizin tam təmini Azərbaycanın haqq mübarizəsindəki növbəti parlaq zəfəri oldu.

Qarabağ qələbəsi ilə ümumilikdə Cənubi Qafqazda yeni reallıqlar yarandı. Bölgədə təhlükəsizliyə, dayanıqlı sülhə və əməkdaşlığa yol açan bu gerçəkliyi isə Prezident İlham Əliyevin ölkəmizə rəhbərlik etdiyi 22 illik zaman dilimində həyata keçirdiyi məharətli siyasət, sərrast diplomatiya və nümayiş etdirdiyi qətiyyət sayəsində nail olundu.

Hakimiyyətə gəldiyi gündən etibarən Prezident İlham Əliyevin gündəliyində duran birnömrəli vəzifə torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi və keçmiş məcburi köçkünlərimizin yurdlarına qaytarılması

olub. Həmin zamandan etibarən milli maraqlarımızın təmini uğrunda məqsədyönlü və uzaqgörən siyasət aparan qalib lider İlham Əliyev dünya gücləri ilə mübarizə apararaq Azərbaycanı bütövləşdirib. Bununla İlham Əliyev həm Qarabağı azad görmək ən böyük arzusu olan Ulu Öndər Heydər Əliyevin ata vəsiyyətini yerinə yetirib, həm də vətənpərvər şəxsiyyət kimi xalqının, dövlətinin, ölkəsinin milli hədəflərini gerçəyə çevirib.

Xankəndidə beynəlxalq və yerli media mənsuablarının iştirakı ilə keçirilən görüşdə ölkəmizin rəhbəri dedə-baba torpaqlarımızın azadlığının özü üçün hansı müstəsna əhəmiyyət kəsb etdiyini bu sözləri ilə dilə gətirdi: "...Əgər bilsəydim ki, torpaqları geri qaytara bilməyəcəyik, biz bəlkə də daha 17 il gözləyəcəkdik, sonra yenə 17 il. O zaman artıq mən olmayacağdım və bu, vacib olmayacaqdı. Mən mənəvi baxımdan hazır idim ki, bunu kimə başqa biri edə-cək. Amma başa düşürdüm ki, əgər mən etməsəm, yaqın ki, bunu heç kim edə bilməz. Bu, bəlkə də çox ıddialı səslənə bilər, amma bu, sadəcə, mənim fikirləşdiyim idi və xatirələrimi bölüşürəm".

Prezident İlham Əliyev fikirlərini onu da əlavə etdi ki, bizim Qələbəmiz, - bu, ədalətli və tam qələbədir, - göstərdi ki, ədalət var, sadəcə, ona nail olmaq lazımdır: "Bu ədalətli əldə etmək üçün hər gün işləmək, hər gün qələbəyə yaxınlaşmaq lazımdır.Əlbəttə, əvəci əmil cəmiyyətin həmrəyliyidir. Həmrəyliyin Prezident, Ali Baş Komandan olaraq mənə verdiyi mənəvi güc çox böyük idi. Əmin idim ki, xalq mənim arxamda dayanacaq. Bu da yaqın ki, həlledici amillərdən biri oldu".

*Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"*

"Yaşıl enerji": Azərbaycan istehsal, paylama və nəql nöqtəsi olacaq

Prezident İlham ƏLİYEV: "Lakin eyni zamanda anlayırıq ki, neft və qaz olmadan inkişafı, gələcəyimizi planlaşdırmaq, vətəndaşlarımız üçün lazımi şəraitləri təmin etmək mümkün olmayacaq"

Xankəndidə keçirilən III Şuşa Qlobal Media Forumu "Rəqəmsal keçidlər: Süni intellekt dövründə informasiya və media dayanıqlılığının gücləndirilməsi" mövzusunda həsr olunsada, tədbirdə iqtisadi məsələlərdən də bəhs edilmişdir. **Prezident İlham Əliyev forum iştirakçılarının enerji məsələlərinə aid bir sıra sualları da cavablandırmışdır.**

Məlum olduğu kimi, 2021-ci ilin iyulunda Azərbaycan və Avropa İttifaqı energetika sahəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında sənəd imzalamışlar. Dövlətimizin başçısı sözügedən forumda bunu xatırladaraq demişdir: "O zaman biz ixracımızı 8 milyarddan 13 milyard kubmetrə qaldırdıq. Bu gün 12 ölkəyə qaz ixrac edirik. Onların 10-u Avropa ölkəsidir, 8-i isə Avropa İttifaqının üzvüdür. Yəni Avropa İttifaqı Azərbaycanı etibarlı və ümumavropa qaz təchizatçısı adlandırır. Coğrafi əhatə baxımından maye qaz deyil, boru kəməri ilə nəql olunan qaza gəldikdə Azərbaycan global səviyyədə aparıcı ölkələrdən biridir. Mən bu yaxınlarda Xəzər neft sərsinində neft hasilatı ilə bağlı planlarımız haqqında danışıdım və bəyan etdim ki, bizim planımız 2030-cu ilə qədər qaz hasilatını daha 8 milyard kubmetr artırmaqdır".

Beləliklə, bu gün ölkəmiz 25 milyard kubmetr qaz ixrac edir, deyilən vaxt bu rəqəm təqribən 33 milyard kubmetr təşkil edəcək. Bəs bu əlavə 8 milyard kubmetr qaz hansı istiqamətdə ixrac ediləcək? Prezidentimiz bir daha diqqətə çatdırmışdır ki, kəmərlər genişləndirilməyə, ixrac haqqında danışıq çətin olar.

"Avropa bankları artıq faydalı qazıntı enerji növlərinə maliyyələşmə ayırmır. Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı maliyyələşməni demək olar ki, dayandırmışdır. Buna görə isə əlbəttə ki, biz imkanlarımızı genişləndirmək üçün vəsait cəlb edə bilmərik. Bu gün "Cənub qaz dəhlizi" maksimal həcmdə fəaliyyət göstərir. Yeni kəmənlər üçün biz inter-konnektorlardan istifadə edirik. Ancaq əsas boru kəməri tam həcmdə doludur. Onu genişləndirmək üçün bizim əlavə maliyyə vəsaitinə ehtiyac var. Ona görə Avropa institutları bunu nəzərə almalıdırlar və siyasətlərində dəyişiklik etməlidirlər ki, biz əlavə vəsait cəlb edə bilək. Bu şəraitdə bu gün bizim üçün artıq tamamlanmış kimi görünən bir məsələ yenidən inkişaf etdirilə bilər".

Avropanın Azərbaycan qazına daha çox ehtiyacı var. İndi əlavə 8 milyard kubmetr üçün bazarlar müəyyən edilir. Belə ki, Avropa İttifaqının üzvü olan bir neçə ölkədən təkliflər alınır və biz bu təklifləri dəyərləndiririk. Onlardan bəzilərini hazırda Azərbaycandan qaz alan ölkələrdir, digərləri isə hələ bizdən qaz almayırlar.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın enerji siyasətinin biznes məqsədli olduğunu, heç vaxt siyasiləşdirilmədiyini qeyd edərək demişdir: "Avropa İttifaqı məsələsinə gəldikdə isə onlar Rusiya qazından imtina etmək niyyətindədir, biz bunu heç vaxt nəzərə almamışıq. Biz heç bir halda Rusiya ilə rəqəbat aparmamaq çalışmamışıq. Hətta o dövrdə ki, Rusiya Avropaya 150 milyard kubmetr qaz nəql edirdi. Biz heç vaxt deməmişik ki, buna alternativ ola bilərik. Biz

sırf kommersiya prinsipləri əsasında fəaliyyət göstəririk. Bizim enerji siyasətimiz biznes məqsədli olub. Biz bunu heç vaxt siyasiləşdirməmişik, heç bir zaman qazın həcmi azaltmamışıq. Hətta o ölkələrə ki, onlar heç vaxt bizimlə razılaşmayıblar. Bu, sırf kommersiya prinsiplərinə əsaslanaraq öhdəliklərimizi rədd etdiyimiz mənasına gəlmir və heç bir ölkəyə qaz nəqlində indiyə qədər fasiləyə yol verməmişik".

Dövlət başçısı bu forumda bir daha qeyd etmişdir ki, faydalı qazıntıları da diqqətdən kənarə qoymaq olmaz. Çünki yaxın gələcəkdə onlarsız dünya yaşaya bilməz, iqtisadiyyat işləyər bilməz, təyyarələr uça bilməz və hər bir şey dayanar. "Yaşıl Keçid Proqramı"ni həyata keçirərək eyni zamanda anlayırıq ki, neft və qaz olmadan inkişafı, gələcəyini planlaşdırmaq, vətəndaşlar üçün lazımi şəraitləri təmin etmək mümkün olmayacaq. Realılıqın bu tərəfini də görmək lazımdır.

Forumda ölkəmizin "yaşıl gündəliyi"nin geniş olduğu da vurğulanıb. 2030-cu ilə qədər artıq imzalanmış investisiya müqavilələri əsasında on azı 6 gigavattlıq "yaşıl enerji" - günəş, külək və su elektrik enerjisi istehsal ediləcək. Su elektrik enerjisi Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə əsas yer tutur. Burada ümumi gücü 280 meqavatt olan 30 kiçik su-elektrik stansiyası artıq istismara verilib.

Regional gündəlikdə də "yaşıl enerji" layihələri üzərində iş gedir. Təkcə Azərbaycanda deyil, Mərkəzi Asiya ölkələrində də günəş və külək elektrik enerjisi stansiyaları yaradılır. Ötən il noyabrın 13-də Bakıda COP29 çərçivəsində Azərbaycan, Qazaxıstan və Özbəkistan prezidentləri "Azərbaycan Respublikası, Qazaxıstan Respublikası və Özbəkistan Respublikası hökumətləri arasında "yaşıl enerji"nin inkişafı və ötürülməsi sahəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında Saziş" imzalamışlar. Həmin sənədə əsasən, Xəzər dənizinin dibi ilə elektrik kabelinin çəkilməsi nəzərdə tutulur. Bu xətt Mərkəzi Asiyada istehsal olunan "yaşıl enerji"ni Azərbaycanın infrastrukturuna birləşdirəcək.

2022-ci il dekabrın 17-də isə Buxarestdə "Azərbaycan Respublikası, Gürcüstan, Rumıniya və Macarıstan hökumətləri arasında "yaşıl enerji"nin inkişafı və ötürülməsi sahəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında Saziş" imzalanmışdır. Bunun üçün Qara dənizin dibi ilə "yaşıl enerji" kabeli çəkiləcək. Yəni region təkcə Cənubi Qafqazı əhatə etmir, burada daha geniş coğrafiya əhatə olunur. Mərkəzi nöqtə isə məhz Azərbaycandır.

"Çünki siz coğrafiyanı dəyişə bilməsiniz. Amma coğrafiya heç də hər zaman o demək deyil ki, coğrafi mövqeyiniz sizə tərəqqi gətirəcək. Siz coğrafiyanızdan yaxşı məqsədlər üçün istifadə etməlisiniz. Biz artıq bunu proqnozlaşdırma bilirik ki, Azərbaycan, Mərkəzi Asiya və Avropa ölkələri arasında imzalanmış sənədlər Azərbaycanın bir növ qovşaq olacağını nümayiş etdirir. Azərbaycan nəqliyyat, istehsal və paylama nöqtəsi olacaqdır. Bizim çox böyük artım potensialımız var", - deyərək Prezidentimiz bu layihələrin də uğurla nəticələnməyinə inam ifadə etmişdir.

*Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"*

"Prezidentin Xankəndidəki çıxışı Azərbaycanın strateji təfəkkürünün konturlarını təqdim edir"

"Prezident İlham Əliyevin Xankəndidə keçirilən III Şuşa Qlobal Media Forumunda çıxışı və forum çərçivəsində beynəlxalq media nümayəndələrinin suallarına verdiyi cavablar Azərbaycanın postmünafiş dövründə formalaşdırıldığı yeni strateji identikliyin və siyasi fəlsəfəsinin parlaq təzahürü kimi qiymətləndirilə bilər". Milli Məclisin deputatı Elçin Mirzəbəyli qəzetimizə açıqlamasında bildirib ki, forumun məhz Xankəndidə keçirilməsi, şübhəsiz ki, təsadüfi deyil. Bu, təkcə texniki və təşkilati qərar deyil, eyni zamanda siyasi və psixoloji mənə daşıyan, Azərbaycanın suverenlik fəlsəfəsinin və siyasi iradəsinin vizual ifadəsidir.

E.Mirzəbəyli onu da diqqətə çatdırıb ki, Prezidentin cavablarında bir neçə paralel istiqamət üzrə ciddi analitik baxış bucağı nəzərə çarır: "Əvvəla, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpasından sonra Qarabağ və Şərqi Zəngəzur bölgələrində aparılan genişmiqyaslı bərpa və reinteqrasiya prosesi suveren dövlətin daxili siyasətinin fundamental elementi kimi təqdim olunur. Burada yalnız texniki və fiziki infrastrukturun qurulması deyil, həm də bu ərazilərin milli dövlətçilik fəlsəfəsinə uyğun sosial-mədəni və hüquqi məkan kimi yenidən təşkil diqqətə çatdırılır. Prezident İlham Əliyev açıq şəkildə bildirir ki, bu ərazilər Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi olaraq beynəlxalq hüquq normalarına uyğun və tam şəkildə reinteqrasiya olunub və

burada separatçılıq meyillərinə heç bir şəkildə imkan verilməyəcək. Zəngəzur dəhlizi ilə bağlı açıqlamalar isə regionda kommunikasiyaların bərpası və əməkdaşlığın genişləndirilməsi ilə bağlı Azərbaycanın prinsiplə və ardıcıl mövqeyini bir daha nümayiş etdirir. Ermənistanın bu istiqamətdəki qeyri-konstruktiv mövqeyi fonunda Azərbaycan öz tranzit potensialını diversifikasiya edərək alternativ nəqliyyat marşrutlarının genişləndirilməsi istiqamətində konkret addımlar atır. Prezident bu xüsusda Azərbaycanın təşəbbüsü ilə həyata keçirilən Orta dəhliz, Bakı-Tbilisi-Qars xətti, eləcə də Qars-Naxçıvan marşrutunun potensialına diqqət çəkdik. Bu yanaşma təkcə regional deyil, global enerji və logistika xəritəsində Azərbaycanın möv-

qeyini gücləndirən strateji çəki daşıyır".

Deputat qeyd edib ki, forum çərçivəsində Prezidentin beynəlxalq hüquq, suverenlik və daxili işlərə qarışmamaq prinsipinə verdiyi önəm ölkənin çoxvektorlu xarici siyasət konsepsiyasının təməl prinsiplərini ifadə edir: "Azərbaycan bu gün dünya siyasi sistemində öz yerini beynəlxalq hüquqa söykənən, prinsiplə, eyni zamanda pragmatik mövqə tutan aktor kimi müəyyənləşdirir. Xüsusilə Avropa İttifaqı ilə enerji və nəqliyyat sahələrində əməkdaşlıq, Türk Dövlətləri Təşkilatı ilə inteqrasiya və Rusiya, İran və Çin kimi qonşularla balanslaşdırılmış münasibətlər bu siyasətin nəticələridir. Prezidentin çıxışında bu tarazlığın saxlanması üçün

diplomatik çevikliyin və milli maraqlara söykənən qərarvermə məharətinin vacibliyi açıq şəkildə ifadə olunur".

E.Mirzəbəyli deyib ki, Ukrayna məsələsinə dair açıqlamalar Azərbaycanın global geosiyasi böhranlarla münasibətdə göstərdiyi yanaşmanın prinsiplərinin təməlində qurulduğunu göstərir: "Prezident İlham Əliyev bu ölkənin suverenliyinə və ərazi bütövlüyünə hörmət prinsipinin tərəfdarı olduqlarını bəyan etməklə yanaşı, Azərbaycanın Ukraynaya göstərdiyi humanitar və texniki yardımları xatırladı. Bu yanaşma ölkəmizin beynəlxalq münasibətlərdə tərəfsiz, amma prinsiplə mövqeyininin, həmçinin "selektiv beynəlxalq hüquq" praktikasına qarşı çıxış edən mötəbər bir tərəfdaş kimi qəbul olunduğunun sübutudur. Forumun mövzusunda doğan ən mühüm aspektlərdən biri də informasiya siyasətinə dair Prezidentin mövqeyidir. İlham Əliyevin beynəlxalq media nümayəndələrinin suallarına açıq, təmkinli və argumentli şəkildə cavab verməsi Azərbaycanın informasiya müharibəsində effektiv mübarizə strategiyasına sahib olduğunu

nümayiş etdirir. Bu çıxış həm də dövlət başçısının medianı rəqib deyil, tərəfdaş və dialoq platforması kimi dəyərləndirdiyini göstərir. Prezidentin informasiya təhlükəsizliyi ilə şəffaflıq və demokratiya arasında tarazlıq yaratmaq bacarığı ölkənin yumşaq güc potensialını artıraraq əsas amillərdən biridir".

Həmsöhbətimiz vurğulayıb ki, ümumilikdə Prezident İlham Əliyevin Xankəndidəki çıxışı Azərbaycanın yeni dövrdə formalaşdırıldığı strateji təfəkkürün konturlarını təqdim edir: "Bu təfəkkür postmünafiş dövründə yalnız ərazilərin fiziki deyil, siyasi, hüquqi və mənəvi reinteqrasiyasını təmin edən, regional təşəbbüslərlə global əməkdaşlıq arasında körpü yaradan, informasiya təhlükəsizliyi ilə ictimai dialoq arasında balansı qoruyan kompleks və çoxvektorlu bir yanaşmadır. Bu həm də Azərbaycanın beynəlxalq münasibətlər sistemində suveren, beynəlxalq hüquqa əsaslanan, məsuliyyətli aktor kimi irəliləmək əzmində olduğunu təsdiqləyən siyasi manifestdir".

*Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"*

150 yaşlı yolun şərəfi və məsuliyyəti

Azərbaycan milli mətbuatı xalqımızın milli kimliyinin, ictimai düşüncəsinin və azadlıq mübarizəsinin bələdçisi kimi 150 illik şərəfli və çətin bir yol keçmişdir. Bu yolun təməli 1875-ci il iyulun 22-də böyük maarifçi Həsən bəy Zərdabının nəşrə başladığı "Əkinçi" qəzeti ilə qoyulmuşdur.

1990-cı illərin əvvəllərində informasiya boşluğu və siyasi sabitsizlik şəraitində milli mətbuat yenidən xalqın səsini eşitdi. Bu dövrdə mətbuat həm azad sözün daşıyıcısı, həm də milli maraqların qoruyucusu funksiyasını yerinə yetirdi.

Azərbaycan mətbuatı üçün dönüş nöqtəsi 1993-cü ildən başlamışdır. Sonrakı illər Ümummilli Lider Heydər Əliyevin siyasi iradəsi ilə senzura ləğv olunmuş, söz və məlumat azadlığı təmin edilmiş, media subyektlərinin fəaliyyətini tənzimləyən müasir qanunvericilik bazası yaradılmış, mətbuatın inkişafına dövlət dəstəyi proqramları həyata keçirilməyə başlamışdır.

Ulu Öndər Heydər Əliyev mətbuatı cəmiyyətin ön dəstəsi adlandıraraq, onun milli maraqların müdafiəsindəki rolunu xüsusi qeyd edirdi. Həmin siyasi xətt bu gün Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. Media sahəsində institusional islahatlar aparılır, MEDIA Agentliyi vasitəsilə media subyektlərinə maddi və texnoloji dəstək göstərilir, jurnalistlərin rifahı diqqət mərkəzində saxlanılır.

Nəticədə Azərbaycan mediası öz gücünü təkcə sülh dövründə deyil, müharibə illərində də sübut etmişdir. İkinci Qarabağ müharibəsi zamanı jurnalistlər informasiya cəbhəsində ön sıralarda yer aldı, haqq səsimizin dünyaya çatdırılmasında, düşmən təbliğatına qarşı mübarizədə Prezidentin yaxın köməkçiləri oldular. Onlar əsgərlərimizin qəhrəmanlığını, xalqın birliyinə və dövlətin haqq mübarizəsini tarixə yazan mübariz qələm sahiblərinə çevrildilər. İnformasiya savaşının əsgərləri oldular.

Müasir dövrdə medianın qarşısında yeni çağırışlar dayanır: rəqəmsallaşma, süni intellektin təbii, sosial media təsirləri, informasiya təhlükəsizliyi və dezinformasiya ilə mübarizə. Bu çağırışlara cavab olaraq Şuşada keçirilən Qlobal Media forumları yeni regional və beynəlxalq əməkdaşlıq platformalarının əsasını qoydu. Bu təşəbbüslər Azərbaycanın informasiya təhlükəsizliyi sahəsində global səviyyədə də məsuliyyətli oyunçuya çevrildiyini nümayiş etdirir. İnformasiya savaşının Ali Baş Komandanı İlham Əliyev bu sahədə də liderliyi ilə yarıdıcı və istiqamətverici missiyanı layiqətlə yerinə yetirir.

150 illik tarixi olan Azərbaycan mətbuatı bu gün artıq sadəcə informasiya daşıyıcısı deyil. O, milli kimliyin qoruyucusu, dövlətçilik ideologiyasının təbliğatçısı, ictimai nəzarətin mühüm alətidir. Media xalqa dövlət arasında körpi, milli maraqların tribunası, həqiqətin çarçısıdır.

Mehriban VƏLİYEVA,
Milli Məclisin deputatı

"Mədəniyyətimiz, mətbuatımız: 150 il birlikdə" adlı tədbir keçirilib

Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə Milli Mətbuat Gününa həsr olunmuş "Mədəniyyətimiz, mətbuatımız: 150 il birlikdə" adlı tədbir keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbirdə əvvəlcə Ulu Öndər Heydər Əliyevin və Prezident İlham Əliyevin mediaımızda diqqət və qayğısını əks etdirən videolar nümayiş olunub.

Çıxış edən mədəniyyət naziri Adil Kərimli bütün media nümayəndələrini Milli Mətbuat Günü münasibətilə təbrik edib, xoş arzularını çatdırıb.

Azərbaycan mətbuatının inkişaf yoluna nəzər salan nazir qeyd edib ki, böyük maarifçi, mütəfəkkir Həsən bəy Zərdabının sözləri ilə 150 il öncə nəşrə başlayan "Əkinçi" qəzeti milli mətbuatımızın inkişafında müstəsna rol oynayıb. Ötən dövr ərzində mətbuatımız mədəniyyətimizlə birgə yol gəlib, onun üçün əsas təbliğat vasitəsi

lərindən olub. Bildirilib ki, Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyev ölkəmizə rəhbərliyinin hər iki dövründə mətbuatımızın inkişafına yüksək diqqət və qayğı göstərib. Ulu Öndərin siyasətini uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyev də mediaımızı daim öz qayğısı ilə əhatə edib. Media qurumlarının maddi-texniki təchizatı möhkəmləndirilib, jurnalistlərin mənzil-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində böyük işlər görüldü. Dövlətimizin başçısı tərəfindən milli mətbuatımızın 150 illiyinin qeyd olunması ilə

bağlı sərəncam imzalanması da mətbuat salnaməmizə yüksək diqqətin təzahürüdür.

Daha sonra tədbir viktorina şəklində davam edib. Media nümayəndələri və tədbir iştirakçıları komanda olaraq, eləcə də fərdi şəkildə sualları cavablandırıblar.

Qaliblərə hədiyyələr təqdim olunub.

Sonda Beynəlxalq Muğam Mərkəzi nəzdində fəaliyyət göstərən Cahangir Cahangirov adına Xorun (bədi rəhbər): Əməkdar müəllim Təranə Yusifova) ifasında konsert proqramı təqdim edilib.

Təşəkkür edirik!

2025-ci il Azərbaycan milli mətbuatının 150 illik yubileyi kimi tarixə yazıldı. Bu əlamətdar hadisə yalnız mətbuat tariximizin qızıl səhifələrini yenidən vərəqləməyə fürsət vermədi, həm də biz jurnalistlər dövlət səviyyəsində daha bir diqqət və ehtiramın nümunəsini gördük. Başqa sözlə, növbəti dəfə Prezident İlham Əliyevin jurnalistlərə və bütün xalqa milli mətbuata qayğı və dəstəyinə bir daha şahidlik etdik.

Dövlət başçısının birbaşa təşəbbüsü ilə KİV-ə beynəlxalq standartlara uyğun dəstək mexanizmlərinin təbii, eləcə də mətbuatın müasir dövrün tələbləri səviyyəsində inkişafını təmin edən sərəncamları, sadəcə, rəsmi tədbirlər deyil, mətbuata olan dərin inamın, sözə və söz

azadlığına hörmətin ifadəsidir. Bu, həm də Prezidentin "media cəmiyyətin vicdanıdır" prinsipinə olan sadiqliyinin canlı təəcəssümüdür. Milli mətbuatın 150 illik yubileyi ərəfəsində III Qlobal Şuşa Media Forumunda çıxışı isə təkcə tarixə nəzər salmaq yox, həm də gələcəyə inam

la baxmaq çağırışıdır: "Bizim mediaımız noinki dövlət maraqlarını müdafiə edir, eyni zamanda lazım gəldikdə hücum da keçir. Bu da lazımdır. İdmanda bəzən deyirlər ki, ən yaxşı müdafiə hücumdur. Mən bu tezisə şərh vermək istəmirəm. Amma fakt odur ki, bu gün Azərbaycan mediasını bir çox ölkələrdə müxtəlif səviyyələrdə oxuyurlar, mediada gedən yazıları, məqalələri təhlil edirlər. O məqalələrin Azərbaycanı rəsmi mövqeyinə nə dərəcədə uyğun olub-olmaması ilə bağlı da forziyyələr irəli sürülür. Bu, deməyə əsas verir

ki, mediaımız doğrudan böyük inkişaf yolu keçib. Media deyəndə mən ilk növbədə jurnalistləri nəzərdə tuturam. Çünki medianı nüfuzlu edən məhz əməkdaşlardır, sizin kimi insanlardır, sizin həmkarlarınızdır". Prezidentin bu sözləri, sadəcə, nitq deyil, mətbuatın keşiyində duranlara ünvanlanmış dəyər dolu bir salamdır.

Bu səmimi çağırışın əks-sədası isə yubileyə bağlı bir qrup ölkə jurnalistinin əməyinə verilən yüksək mükafatlar oldu. Qəzetimizin də 4 əməkdaşı həmin sırada yer aldı. "Azərbaycan" qəzeti baş re-

daktorunun müavini Rəqif Məmmədli, şöbə redaktorları Rəşad Cəfərlı, Rəşad Baxşəliyev və Humanitar siyasət şöbəsinin müxbiri Zöhrə Fərəcovanın fəaliyyətləri Prezident tərəfindən yüksək qiymətləndirilib.

Bu, təkcə əməkdaşlarımızın fərdi uğurları deyil, həm də "Azərbaycan" qəzetinin fəaliyyətinə verilən qiymətdir. O qiymət ki, həm məsuliyyətimizi artırır, həm də bizi işimizi günün tələbləri səviyyəsində qurmağa çağırır.

"Azərbaycan"

Sadə jurnalist əməyinə verilən böyük dəyər

150 il... Zamanın axarında ötüüb keçdi. Azərbaycan mətbuatı 150 yaşına gəlib çatdı.

Təməl qoymaq asan deyil. O zaman Həsən bəy Zərdabının qarşılaşdığı çətinlikləri isə saymaqla bitməzdi. Əvvəla, məmləkətimiz azad, müstəqil deyildi. Azərbaycan o zaman çar Rusiyanın tərkibində idi. Və çarizm üçün imperiyanın boyunduruğu altında olan əyalətlərin dili, dini ayrı xalqların inkişaf arzuedilən deyildi. Azərbaycan da milli şüurun oyanışına aparən bütün yolların önündə maneələr yaradırdı.

Milli mətbuatın milli kimlik duyğusunun aşılmasında və xalqın özünüdərkində əvəzsiz rolunu nəzərə alan çar hökuməti millətinin, vətəninin təəssübkeşi olan Həsən bəy Zərdabının qəzet açmaq niyyətini müsbət qarşılamazdı. Ancaq Həsən bəyin millət-pərvərliyi, vətənsəverliyi, cəfəkeşliyi və inadkarlığı nəticəsində 1875-ci il iyulun 22-si Azərbaycan tarixində əlamətdar günə çevrildi. O gün publisist, pedaqoq, maarifçi-demokrat, təbiişünas alim Həsən bəy Zərdabi çox böyük müşkülləri aşaraq, zəhmət çəkərək, fədakarlıqlar göstərərək "Əkinçi"nin ilk sayının işıq üzü görməsinə nail oldu. Çar senzor idarəsinin təzyiqləri, danosbəzlərin şərböhtənləri, eləcə də övladı olduğu xalqına qənim kəsilən, həmvətənlərinin səfil, cahil qalmasını istəyənlər "Əkinçi"nin uzun illər fəaliyyət göstərməsinə imkan vermişdilər.

Azərbaycanda "Əkinçi"dən sonra da yeni mətbuat yaratmaq çox çətin, müşkül oldu. Amma ilk qəzetimizin izini itirə bilmədilər. Ardıcılları "Ziya" (daha sonra "Ziayı-Qafqazıyyə"), "Koş-

kül", "Həyat", "İrşad", "Molla Nəsrəddin", "Füyuzat", "Açıq söz", "Azərbaycan" və digər mətbuat orqanlarımız "Əkinçi"nin açdığı yolla qürurla, şərəflə, dəyanətlə, cəsarətlə addımladılar. O qəzet və jurnalların redaktorlarının, müxbirlərinin əksəriyyəti Həsən bəy Zərdabi kimi cəfəkeş oldular. Göstərdilər ki, vətəni, xalqı böyük, təmənnasız, fədakarcasına sevmək mümkündür.

Azərbaycan mətbuatının yolu enişli-yoxşulu oldu. Amma Həsən bəy Zərdabının qoyduğu bünövrə möhkəm idi. Belə olmasaydı, Azərbaycan mətbuatı 150 ilin 50-indən bu cür üzüağ çıxa bilməzdi.

Bu gün mətbuatımız yeni dövrünü yaşayır. Çünki jurnalistikamızın fədakarlarının - Həsən bəy Zərdabının, Əli bəy Hüseynzadənin, Əhməd bəy Ağaoğlunun, Üzeyir bəy Hacıbəyliyin, Şəfi bəy Rüstəmbəyliyin, Əlimərdan bəy Topçubaşovun və digər vətənpərvərlərimizin arzusunda olduğu, yolunda yorulmadan mücadilə etdikləri, xəyalını qurduqları dünyanın inkişaf etmiş ölkələrinin sırasında yeri olan azad Azərbaycanın mətbuatıdır.

XX əsrin sonlarında ölkəmiz müstəqilliyinə qovuşsa da, bayramımızı ürəkəçliqlə il qeyd edə bilmədik. Çünki torpaqlarımızın 20 faizi havadarlı Ermənistan tərəfindən işğal olunmuşdu. 30 il qəsbkarların işğalında qalan Qarabağ və Şorqi Zəngəzur, nəhayət ki, dövlətimizin başçısı, Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin müdrik siyasəti, qətiyyəti, əsgər və zabitlərimizin qəhrəmanlığı, rəşadətli sayəsində azad edildi.

Bu gün Azərbaycan jurnalistləri böyük qürurla, fəxrə o ərəzlərdə dövlətimiz tərəfindən həyata keçirilən sürətli ti-

kinti-quruculuq işlərindən, məcburi köçkün adından qurtulmuş Qarabağ və Şorqi Zəngəzur sakinlərinin yenidən inşa olunmuş kəndlərə, şəhərlərə qayıdışından yazırlar. Azərbaycan tarixinə yeni səhifələr yazıldığı bir dövrdə bu məsuliyyətli və şərəfli peşənin daşıyıcıları cəmiyyətin məlumatlandırılmasında və maarifləndirilməsində, milli dəyərlərimizin təbliğində fəallıq nümayiş etdirirlər.

Sevindirici haldır ki, dövlətimiz tərəfindən ölkəmizdə medianın inkişafına böyük diqqət və qayğı ilə yanaşılır, jurnalistlərimizin əməyi yüksək dəyərləndirilir. Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan milli mətbuatının 150 illik yubileyinin qeyd olunması ilə bağlı sərəncamı, həmçinin media nümayəndələrini təltif etməsi bu diqqət və qayğının növbəti təzahürüdür. Xəbər verdiyi kimi, Azərbaycan milli mətbuatın inkişafında xidmətlərinə görə 26 nəfər "Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fəxri diplomu", 1 nəfər 1-ci dərəcəli, 10 nəfər 3-cü dərəcəli "Əmək" ordeni, 137 nəfər "Tərəqqi" medalı ilə təltif edildi. Azərbaycan milli mətbuatın inkişafında xüsusi xidmətlərinə görə isə 26 nəfər "Əməkdar jurnalist" fəxri adına layiq görüldü. Bundan başqa, Azərbaycan milli mətbuatın inkişafında xüsusi xidmətlərinə görə isə 26 nəfər "Əməkdar jurnalist" fəxri adına layiq görüldü.

Bundan başqa, Azərbaycan milli mətbuatın inkişafında xüsusi xidmətlərinə və uzunmüddətli səmərəli fəaliyyətinə görə 3 nəfər Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərdi təqaüdü verilib.

Əməyimizə verilən bu böyük dəyər biz jurnalistləri sevdiyimiz, seçdiyimiz peşənin bundan sonra da qədrini bilməyə, məsuliyyətimizi dərək edərək çalışmağa sövq edir.

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

Milli mətbuatın 150 illik yubileyinə həsr olunmuş sərgi açılıb

İyulun 22-də Milli Kitabxanada Azərbaycan milli mətbuatının yaranmasının 150 illik yubileyinə həsr olunmuş kitab sərgisi açılıb. Bu barədə AZƏRTAC-a kitabxanadan məlumat verilib.

Bildirilib ki, tədbirdə çıxış edən Milli Kitabxananın Elmi işlər və kitabxana-informasiya xidməti üzrə direktor müavini Ədibə İsmayilova Azərbaycan mətbuatının keçdiyi tarixi yola nəzər salıb. Diqqətə çatdırıb ki, Milli Kitabxananın arxiv fondunun mühüm bir hissəsini dövrü mətbuat nümunələri təşkil edir.

Digər nətiqlər də çıxışlarında Həsən bəy Zərdabının irsindən və müasir dövrdə medianın üzərinə düşən vəzifələrdən bəhs ediblər. Tədbirdə həmçinin "Milli Mətbuat Günü" adlı elektron məlumat bazasının təqdimatı keçirilib.

Elektron məlumat bazası "Rəsmi sənədlər", "Əkinçidən başlanan yol", "Ümummilli Lider Heydər Əliyev və milli mətbuat", "Milli mətbuatımızın banisi - Həsən bəy Zərdabi", "İlk milli mətbuat", "Qərbi Azərbaycan da ilk Azərbaycan mətbuatı", "Nəşrlər", "Yubiley medalı", "Fotoqalereya", "Videoqalereya" və s. bölmələrdən ibarətdir. Məlumat bazasında yerləşdirilən materiallar tam mətnli ilə təqdim olunub. Materialla linkindən istifadə edərək tanış olmaq mümkündür.

Sonda qonaqlar "22 İyul - Milli Mətbuat Günü" adlı kitab sərgisi ilə tanış olublar.

Respublika Gənclər Kitabxanasından bildirilib ki, Milli Mətbuat Günü münasibətilə hazırlanan virtual sərgidə Ulu Öndər Heydər Əliyev və Prezident İlham Əliyev tərəfindən ölkəmizdə söz və mətbuat azadlığının əsasının qoyulmasına, müasir dövrdə informasiya texnologiyalarının inkişafının Azərbaycan mətbuatını qlobal informasiya şəbəkəsinin bir hissəsinə çevirməsinə tökan verən rəsmi sənədlərin, Azərbaycan mətbuatının keçdiyi müəkkəb, şərəfli inkişaf

yolundan və milli jurnalistikanın özəlliklərindən bəhs edən bir sıra kitabların tam mətni təqdim edilir.

Kitabxana əməkdaşları tərəfindən hazırlanan virtual sərgidə "Azərbaycan qəzeti I-X cild", "Azərbaycan mətbuat tarixi", "Cənubi Azərbaycan mətbuatı tarixi", "Molla Nəsrəddin jurnalı və Gəncə ədəbi mühiti", "Mətbuat tarixi və publisistika məsələləri" kimi 30-dan çox kitabın tam mətni yer alır. Kitabxanada təşkil edilən ənənəvi kitab sərgisində fond da mövcud olan və Azərbaycan mətbuatının tarixindən, inkişaf mərhələlərindən bəhs edən 60-dan çox kitab və "Milli oyanış və tərəqqimiz "Əkinçi"si: Azərbaycan milli mətbuatı - 150" adlı bibliografik icmal sərgilənir.

Milli Mətbuat Günü ilə əlaqədar hazırlanan material kitabxananın rəsmi saytında yerləşdirilib.

Azərbaycan-Misir əməkdaşlığı qarşılıqlı etimada əsaslanır

Dünyanın ən qədim sivilizasiyalarından biri olan Misir dedikdə istər-istəməz gözümüzün önündə nəhəng ehramlar, Qırmızı dəniz, Musa dağı, şirin və dadlı meyvələr, uzun və zərif lifli pambıq, bu qitəyə həyat verən möhtəşəm Nil çayı canlanır. Qədim Misir dövlətçiliyin, yəni cəmiyyətin sosial-iqtisadi münasibətlərinin inkişafı üçün ilkin şəraitin yarandığı ərazilərdəndir.

Misirin iqtisadi potensialı çox böyükdür - gəmiçilik yollarının kəşşməsində əlverişli coğrafi mövqe, turistləri cəlb edən unikal memarlıq abidələri, 110 milyonluq əhali və böyük logistika imkanları. Misir iqtisadiyyatı Afrika və Yaxın Şərqi inkişaf etmiş və çoxşaxəli iqtisadiyyatlarından biridir. Buraya kifayət qədər inkişaf etmiş sənaye, eləcə də sürətlə inkişaf edən xidmət sektoru daxildir. Kənd təsərrüfatı həmişə Misir iqtisadiyyatının onurğa sütunu olmuşdur. Misir iqtisadiyyatının əsas inkişaf sahələrindən biri də enerji ehtiyatlarının hasilatı və ixracıdır. Ölkə Sina yarımadasında və Aralıq dənizi regionlarında böyük neft və qaz yataqlarına malikdir. Bu, dövlət büdcəsinə sabit gəlir axınına təmin edir.

Tarixən kənd təsərrüfatı bu ölkədə mühüm sahə olub. Lakin son illərdə sənayeləşmə və xidmət sektoruna diqqət artmışdır. Həmçinin enerji, turizm və informasiya texnologiyaları Misir iqtisadiyyatında həlledici rol oynayır. Onun müasir iqtisadiyyatı həm bazar, həm də dövlət elementləri ilə qarışıq şəkildə inkişaf edir.

Misir bəzi yeraltı və yerüstü sərvətlərlə zəngindir. Ölkə gübrə hazırlamaq üçün lazım olan fosfatların əsas istehsalçısıdır. Fosfat yataqları Misirin müxtəlif yerlərində, o cümlədən Qər və Şərq səhralarında yerləşir.

İstehsal sənayesinin sahələri arasında ölkənin pambıq, qışmən yun və ipək parçaları olan tələbatını ödəyən toxuculuq və qida sənayesi daha çox inkişaf edir. Misirdə həm də sintetik parçalar istehsal olunur, xalçaçılıq inkişaf etdirilir. Aparıcı toxuculuq müəssisələri Nil deltasında Əl-Mahalla-əl-Kubra və digər şəhərlərdə yerləşir.

Maşınqayırma sənayesi isə əsasən Helvan, Qahirə, İsgəndəriyyə və Port Said şəhərlərində cəmlənmişdir. Burada metalqonun dozqahları, avtomobil və təyيارayırma zavodları, həmçinin vaqon, velosiped, soyuducu və digər məişət texnikası istehsalı üzrə zavodlar, gəmiqayırma və radiotexnika zavodları və s. yerləşir.

Beynəlxalq standartlara görə, Misir inkişaf etməkdə olan ölkədir. Beynəlxalq əmək bölgüsü sisteminin bu ölkə nəfə məhsulları, pambıq, tekstil, geyim istehsalı, turizm və neqliyyat sahəsində xidmətlər üzrə ixtisaslaşmış. Ümumi daxili məhsulun strukturunda sənayenin payı 32, kənd təsərrüfatının payı 17 faizdir. Sənayenin strukturunda neft, qaz, faydalı qazıntıların, xüsusən də dəmir, manqan və xrom filizlərinin, kimyəvi xammalların, xüsusən də fosforitlərin, sement xammalının emalı ohatə edən hasilat sənayesi mühüm yer tutur. Qara və əlvan metallurgiya inkişaf etsə də, ölkədə onların işlənilmə hazırlanması üçün lazım olan koks kömürləri yoxdur və buna görə də onu idxal etməli olurlar.

Məlum olduğu kimi, Misir iqtisadiyyatının əsas gəlir mənbəyi çoxları üçün işlənilmə hazırlanması üçün lazım olan koks kömürləri yoxdur və buna görə də onu idxal etməli olurlar. Misir iqtisadiyyatının əsas gəlir mənbəyi çoxları üçün işlənilmə hazırlanması üçün lazım olan koks kömürləri yoxdur və buna görə də onu idxal etməli olurlar.

nağı Misir üçün mühüm valyuta, gəlir mənbəyidir. Lakin Yəməndə husilərin silahlı qruplaşmalarının ticarət donanmasını tez-tez hədəf seçməsi və beynəlxalq hərbi-siyasi vəziyyətin gərginləşməsi də Süveyş kanalının buraxıcılıq qabiliyyətinə mənfi təsir göstərir. Onun fəaliyyəti dövlətə əhəmiyyətli gəlir gətirir və bəzi illərdə bu məbləğ 10 milyard dollardan çox olur.

Misir sənayesində neft və təbii qaz hasilatı, qida sənayesi, pambıq parça və geyim istehsalı, metallurgiya (polad və alüminium istehsalı), bəzi maşınqayırma sənayesi və elektrik energetikası böyük rol oynayır. Ölkədə toxuculuq sənayesi, metalqayırma, yeyinti sənayesi və maşınqayırmanın bəzi sahələri inkişaf etmişdir. Neft və qaz iqtisadiyyatda, xüsusən də ixracda mühüm rol oynayır. Xidmət sektoru daha sürətlə inkişaf edir.

Misir təsdiq olunmuş təbii qaz ehtiyatları əsasında Aralıq dənizinin Misir iqtisadi zonasında şelf və dərinisulu yataqlarda (62 faiz), Nil deltasında (19 faiz) və Qərb səhrasında (18 faiz) cəmlənmişdir. Zohr yatağı Aralıq dənizində ən böyük təbii qaz yatağı hesab olunur.

Misirdə əmək qabiliyyətli əhalinin 32 faizi kənd təsərrüfatında, 17 faizi sənayedə, 51 faizi isə xidmət sektorunda çalışır. Ölkə ərazisinin 90 faizindən çoxu səhra olduğu üçün Misir torpaqlarının cəmi 5 faizə yaxını kənd təsərrüfatı fəaliyyəti üçün yararlıdır. Bütün ölkənin kənd təsərrüfatı tərkibində Nildən əslidir. Misirin kənd təsərrüfatı məhsullarına pambıq, düyü, qarğıdalı, buğda, şəkər qamışı, meyvə və tərəvəz kimi geniş çeşiddə məhsullar daxildir. Yüksəkkeyfiyyətli pambıq becərilməsi uzun müddətdir ki, ölkənin kənd təsərrüfatına, eləcə də toxuculuq sənayesinə töhfə verir. Misir dünyanın ən böyük buğda istehsalçıları arasında olmaqla yanaşı, məhsulun yüksək istehlak həcminə görə də dünyanın ən böyük buğda idxalçısıdır.

Misirin valyuta ehtiyatları 2025-ci ilin iyun ayının sonuna 48,7 milyard dollar təşkil edib. Bu ehtiyatlar ixracdan əldə edilən gəlirlər, xaricdə işləyən misirlilərin pul köçümləri, o cümlədən ehramidalar, Böyük Sfinks, qədim Lukso və Karnak məbədləri. Bu tarixi yerlər hər il milyonlarla ziyarətçi cəlb edir. Qahirə kimi şəhərlər firon Tutanxamunun qızıl maskası da daxil olmaqla qədim artefaktların geniş kolleksiyasını özündə cəmləndirən Misir Muzeyi kimi dünya səviyyəli muzeyləri ilə öyünür. Bu mədəni sərvət dünyanın hər yerindən tarix və mədəniyyət həvəskarları və alimləri üçün maqnit rolunu oynayır.

Azərbaycan və Misir xalqları arasında əlaqələr dərin köklərə malikdir. Ölkəmiz dövlət müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra bu əlaqələr keyfiyyətə yeni səviyyəyə yüksəlib. Misir Ərəb Respublikası 1991-ci il dekabrın 26-də Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini rəsmən tanıyıb. 1993-cü ildə qarşılıqlı diplomatik əlaqələrin yaradılması haqqında protokola əsasən, Misirin Bakıda, 1994-cü ildə isə Azərbaycanın Qahirədə səfirlikləri açılıb.

Əsas Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan Azərbaycan-Misir siyasi münasibətləri inkişaf edərək Prezident İlham Əliyevin hakimiyyəti illərində özünün yüksək səviyyəsinə çatıb. Azərbaycan və Misir dövlət başçıları qarşılıqlı səfərləri siyasi səhədə olduğu kimi, iqtisadi münasibətlərin inkişafına da müsbət təkan verib. Prezident İlham Əliyevin Misirə səfərləri zamanı 60-dan çox sənəd imzalanıb, münasibətlərin müsbət məcrada inkişaf etdirilməsi üçün mübit zəmin yaradılıb. Bütün bu sənədlər qarşılıqlı münasibətlərin hüquqi bazasını daha da möhkəmləndirib.

MƏR Prezidenti Əbdülfəttah Əs-Sisinin də Azərbaycan səfəri lurgiya, yeyinti sənayesi və maşınqayırmanın bəzi sahələri inkişaf etmişdir. Neft və qaz iqtisadiyyatda, xüsusən də ixracda mühüm rol oynayır. Xidmət sektoru daha sürətlə inkişaf edir.

Son illər iqtisadi, texniki və elmi əməkdaşlıq üzrə Müstəqil Komissiya fəaliyyəti Azərbaycan və Misir hökumətləri arasında əlaqələrin güclənməsində mühüm rol oynayır. 2024-cü ilin sentyabrında Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov BMT Baş Assambleyasının 79-cu sessiyası çərçivəsində Misirin xarici işlər, miqrasiya və xaricdə yaşayan misirlilərlə iş naziri Bədr Əbdülati ilə görüşüb müzakirələr aparıb.

Iqtisadi əlaqələrimiz də genişlənir. Misirin "yaşıl enerji" sahəsində fəaliyyət göstərən şirkətləri Azərbaycanı dəvət edilib. Misir investisiya 10-dan çox şirkət qarşılıqlı əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsinə öz töhfəsini verir. İki ölkə arasında enerji sahəsində əməkdaşlıq çoxşaxəlidir. SOCAR ilə Misir Dövlət Neft Şirkəti arasında əməkdaşlıq var. Həmçinin Azərbaycanın İqtisadiyyat Nazirliyi ilə Misirin Neft və Mineral Ehtiyatları Nazirliyi arasında əlaqələr inkişaf edir. Ticarət əlaqələri dumanın genişlənməsi. AZPROMO ilə MƏR Sərmayə və Azad Zonalar üzrə Baş Qurumu (GAFF) arasında 2024-2025-ci illər üzrə Birgə Fəaliyyət Planı həyata keçirilir.

Humanitar əlaqələrin, birgə sosial layihələrin həyata keçirilməsi sahələrində də tərəflər müsbət təcrübəyə malikdirlər. Hər iki ölkənin regionları arasında birbaşa əlaqələr də yaradılmışdır. Belə ki, Misirin Qəlubiyə vilayəti ilə Azərbaycanın Abşeron rayonu qarşılıqlı rayonlar statusuna malikdirlər.

Ticarət, sənaye və xidmət sahələrində Misir investisiya şirkətlərinin fəaliyyəti, həmçinin iki ölkə arasında ticarət dövryyəyövlərinin artması da turizm əlaqələrinin genişlənməsinə müsbət təsir göstərir. Son zamanlar Misirdən Azərbaycana gələn turistlərin sayında artım müşahidə olunur.

Möhkəm əminliklə vurğulamaq olar ki, dərin köklərə malik Azərbaycan-Misir əlaqələri indiki gərgin və müəkkəb dünyamızda həm Yaxın Şərqdə, həm də Cənubi Qafqazda qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığa təkan verir. Ən əsası da odur ki, tərəflər arasında qarşılıqlı etimad hökm sürür.

Atamoglan MƏMMƏDLİ,
BDU-nun dosenti

Türkiyə səfəri ölkəmizdə insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi sahəsində həyata keçirilən islahatlar barədə məlumatlandırılıb

Azərbaycan Respublikasının insan hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman) Sabina Əliyeva Türkiyənin ölkəmizdə fəvqəladə və səlahiyyətli səfəri Birol Akgünlə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, ombudsman qonağa ölkəmizdə insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi sahəsində həyata keçirilən islahatlar barədə geniş məlumat verib. Müvəkkil insan hüquqları sahəsində müsbət təcrübələrin öyrənilməsinin əhəmiyyətini diqqətə çatdıraraq bu istiqamətdə xarici ölkələrin ombudsman və milli insan hüquqları institutları, habelə beynəlxalq təşkilatlarla mövcud səmərəli əməkdaşlıq əlaqələrindən danışdı.

Səbinə Əliyeva qardaş ölkə ilə hərtərəfli əlaqələrin strateji tərəfdaşlıq səviyyəsində olduğunu, eləcə də insan hüquqları sahəsində Türkiyənin müvafiq qurumları ilə (Kamu Denetçiliyi Kurumu, Türki-

yönin İnsan Hüquqları və Bərabərlik Kurumu (TİHBK)) ilə səmərəli əməkdaşlıq əlaqələrinin qurulduğunu, ikitərəfli anlaşma memorandumlarının imzalandığını, birgə layihələrin həyata keçirildiyini qeyd

edib, bu əməkdaşlığın daha da inkişaf etdirilməsinin əhəmiyyətini vurğulayıb.

Azərbaycanla Türkiyə arasında beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində də uğurlu əməkdaşlığa toxunulub. Qeyd olunub ki, iki qardaş dövlət hər zaman beynəlxalq təşkilatlarda və beynəlxalq səviyyədə həyata keçirilən tədbirlərdə qarşılıqlı olaraq bir-birlərini dəstəkləyirlər.

Birol Akgün Türkiyənin Azərbaycan səfəri qismində fəaliyyəti zamanı mövcud müttəfiqlik münasibətlərinin daha da möhkəmləndirilməsi istiqamətində söyləyən əsirgəməyəcəyini diqqətə çatdırıb.

Aİ-nin sabiq səfəri: "Azərbaycan Orta dahlizin etibarlılığının təmin olunmasında beynəlxalq səviyyədə açar rolunu oynayır"

AZƏRTAC Avropa İttifaqının (Aİ) xarici siyasəti üzrə aparıcı ekspert, Avropa Siyası Araşdırmalar Mərkəzinin (CEPS) baş elmi işçisi, Aİ-nin Rusiyadakı keçmiş səfəri, həmçinin Avropa Komissiyasında Şərqi Avropa ilə əlaqələr şöbəsinin sabiq rəhbəri Maykl Emersonla müsahibəni təqdim edir.

- Cənab Emerson, ümumilikdə, mövcud geosiyasi dəyişikliklər fonunda Orta dahlizin Avropanın nəqliyyat və ticarət strategiyası baxımından əhəmiyyətini necə qiymətləndirirsiniz?

- Bu, həqiqətən də, əsas suallardan biridir. Gəlin rəqib marşrutların müqayisəli rəqabət qabiliyyətinə ətraflı baxaq. Orta dahliz, şübhəsiz ki, digər dörd əsas rəqib marşrut və neqliyyat növünə faydalı bir əlavədir. Bu marşrut üzrə yükdaşıma xərci təxminən ton üçün 150 dollar təşkil edir. Bununla belə hələ ki marşrutun həcmi azdır, amma artmaqdadır. Rəqabətə gəlincə, birincisi, Rusiya ərazisindən keçən Transsibir dəmir yolu marşrutudur. Nəzəri baxımdan bu, ən əlverişli marşrut ola bilərdi. Lakin Rusiya-Ukrayna müharibəsinə görə özünü əsas tranzit dahlizi statusundan çıxarmış oldu. Üstəlik, hətta sülh dövründə belə Transsibir dəmir yolunun ötürmə qabiliyyəti məhdu idi. İkincisi, Çindən və digər Asiya ölkələrindən Avropa İttifaqına Qırmızı dəniz və Süveyş kanalı vasitəsilə keçən dəniz marşrutudur. Bu marşrutda yükdaşıma xərci Orta dahlizə bənzərdir - tam konteyner üçün təxminən ton başına 150 dollar. Çatdırılma müddəti bir qədər uzundur - təxminən 27-35 gün. Bu marşrut iri konteyner gəmiləri sayəsində yaxşı inkişaf edib, lakin hazırda geosiyasi risklərlə məruz qalır. Bunu Yəmən sahillərində husilərin ticarət gəmilərinə hücumları da sübut etdi. Üçüncüsü, zərurət yarandıqda istifadə olunan, Cənubi Afrika ətrafından keçən dəniz yoludur. Bu marşrutda dövlət sərhədləri yoxdur və o, demək olar ki, geosiyasi risklərə məruz qalmır. Lakin daha baha başa gəlir - təxminən ton üçün 250 dollar və çatdırılma daha uzun, 42-49 gün çəkir. Dördüncü isə, Asiyadan Avropaya hava yükdaşıma marşrutudur. Hava marşrutları münaqişə bölgələrindən yayınmaq üçün asanlıqla dəyişdirilə bilər. Burada daşıma xərci çox yüksəkdir - təxminən ton üçün 8800 dollar. Təbii ki, bu, çox bahadır. Hava nəqliyyatı yalnız az miqdarda və yüksək dəyərli yüklər üçün nəzərdə tutulur. Bununla belə, bu, ən sürətli çatdırılma yoludur - təxminən 6 gün. Bu məhdudiyyətlərə baxmayaraq, hava nəqliyyatının effektivliyi təsdiqedicidir. Şəxsən mən ötən həftə Çindən bəzi məişət məhsullarını onlayn sifariş etmişdim: çatdırılma sürətli oldu, xərci aşağı idi və çatdırılma prosesi hər mərhələdə - hava limanından hava limanına qədər izlənilə bilərdi.

Qeyd edilməlidir ki, həm Orta dahliz, həm də dəniz marşrutları üzrə yükdaşıma tarifləri iqtisadi və siyasi şəraitdən çox asılıdır. Buna görə də qiymət müqayisələri tez bir zamanda aktuallığını itirir. Orta dahlizlə yük daşımalığının həcmi artır və 2024-cü ildə 4 milyon tona çatıb. Lakin bu göstərici hələ də dəniz marşrutu ilə müqayisədə kiçikdir - çünki həmin marşrutla ildə 200 milyon tondan çox yük daşınır.

- Bu marşrutların mövcud geosiyasi risklərini necə qiymətləndirirsiniz?

- Rusiya marşrutunun oyundankənar vəziyyətə düşdüyünü nəzərə alsaq, bu gün əsas sual budur: İsrailə İran arasında baş vermiş son müharibə, Yəməndəki husilərlə tərəfdən dəniz daşımalığının təhlükəsinin aradan qalxması deməkdimi və ABŞ-nin dəstəyi ilə İsrailin hərbi gücü və uğurları bu Avropa-Çin ticarət marşrutu üçün regional təhlükəsizlik perspektivini təmin edə bilirmi? Ola bilər, amma hələ ki qəti nəticələr çıxarmaq üçün çox tezdir. Ümumilikdə son bir il ərzində Orta dahliz təhlükəsizlik baxımından daha az risk daşıdığı üçün Süveyş kanalı və

sitəsilə olan dəniz marşrutu ilə müqayisədə daha yaxşı nəticələr göstərdi.

- Avropa İttifaqının Orta dahlizin inkişafında marağı nədir? Aİ bu marşrutu dəstəkləmək üçün hansı addımları atır? Avropa şirkətləri və logistika operatorları tədarük marşrutlarını Trans-Xəzər istiqamətində şaxələndirməyə nə dərəcədə hazırdır?

- Avropalılar Orta dahlizdə iki əsas funksiyaları görürlər: birincisi, bu dahliz geosiyasi sığorta rolunu oynayır və şaxələndirmə vasitəsidir; ikincisi, o, çox sürətli hava daşımaları ilə çox yavaş dəniz daşımaları arasında iqtisadi bir boşluğu doldurur. Bu iki əsas nəqliyyat növü birbaşa marşrutlarla həyata keçirilir və tranzitlə bağlı əlavə çətinliklər yaratmır.

Avropa İttifaqı infrastrukturun vacib elementlərinin maliyyələşdirilməsi üçün yaxşı uyğun gələn "Global Gateway" proqramını işləyib hazırlayıb. Mənim təəssüratım budur ki, Avropa logistika operatorları Orta dahlizlə bağlı müəyyən eksperimentlər aparır, lakin eyni zamanda bütün digər imkanları da saxlayır və dəniz, eləcə də hava daşımalarını hələ də əsas nəqliyyat variantları kimi görməyə davam edirlər. Hazırda yeni deqloballaşma meyillərinin nə dərəcədə irəlilədiyinə müşahidə etmək vacibdir. Bu, ilk növbədə həm ABŞ-nin, həm də Aİ-nin Çin istehsalı olan sənaye məhsullarından asılılığı ilə bağlıdır - bu asılılıq o qədər böyükdür ki, Prezident Tramp belə bunu davamlı saymırdı. Aİ Çinlə ticarətə "risklərin aradan alınması" (de-risking) anlayışından istifadə edir. Ola bilsin ki, globallaşma artıq öz zirvə nöqtəsinə çatıb və gələcəkdə dünya üzrə əsas marşrutlara yük daşımalarına olan ehtiyac tədricən azalmağa başlayacaq.

- Azərbaycanın Orta dahlizin dayanıqlığı və səmərəliliyinin təminində rolu nə dərəcədə önəmlidir?

- Zənciri təşkil edən hər bir ölkə halqası həyatı əhəmiyyət daşıyır. Zəncir yalnız ən zəif halqası qədər möhkəmdir. Azərbaycan bu zəncirin güclü halqasıdır, çünki o, Bakı ətrafında cəmlənən dənizlə dəmir yolu və ya avtomobil nəqliyyatı arasında yükdaşımanın müəkkəb prosesini icra etmək öhdəliyini ciddi şəkildə özünə götürüb. Azərbaycan liman infrastrukturunun və logistika mərkəzlərinin modernləşdirilməsinə sərmayə yatırır, bu da yükdaşımanın ötürmə qabiliyyətini və emal sürətini əhəmiyyətli dərəcədə artırır. Ölkə eyni zamanda qonşu dövlətlərlə əməkdaşlığı fəal şəkildə inkişaf etdirir ki, bu da bütün dahlizin daha koordinasiya və effektiv fəaliyyətinə töhfə verir. Coğrafi mövqeyi və siyasi sabitliyi nəzərə alaraq, Azərbaycan beynəlxalq səviyyədə Orta dahlizin etibarlılığı və rəqabətqabiliyyətinin təmin olunmasında açar rol oynayır.

- Azərbaycanın coğrafi mövqeyini və həyata keçirdiyi infrastruktur layihələri nəzərə alaraq, demək olarmı ki, Bakı Avropa, Cənubi Qafqaz və Mərkəzi Asiya arasında birləşdirici halqaya çevrilir?

- Bəli, şübhəsiz. Strateji mövqeyinə görə əsas nəqliyyat marşrutlarının kəsişməsində yerləşən Bakı formalaşmaqda olan Avrasiya tranzit sisteminə mühüm qovşaq rolunu oynayır. Ölət limanının inkişafı, həmçinin dəmir yolu və avtomobil nəqliyyatı dahlizlərinin modernləşdirilməsi şəhərin logistik mərkəz kimi potensialını daha da gücləndirir.

- Aİ və Azərbaycan arasında nəqliyyat, energetika və rəqəmsallaşma sahəsində ikitərəfli əməkdaşlığın genişlənmə potensialını necə qiymətləndirirsiniz?

- Azərbaycanın qaz və neft tədarükünün şaxələndirilməsi baxımından Avropa İttifaqı üçün rolu, xüsusilə də Rusiyadan idxalın azalması fonunda, Avropada yüksək qiymətləndirilir. Bununla belə, proporsional yanaşmanı qorumaq vacibdir. Azərbaycan əvvəllik Rusiya tədarük həcmələrinin əvəzini yalnız nisbətən məhdu miqdarda verə bilər. Bununla yanaşı, bu əməkdaşlıq strateji əhəmiyyət daşıyır, çünki hətta həcmi məhdu olan alternativ mənbələr belə Aİ-nin enerji təhlükəsizliyini artırır.

Bundan əlavə, "yaşıl enerji", rəqəmsallaşma və nəqliyyat-logistika sahələrində birgə layihələrin fəallaşması uzunmüddətli tərəfdaşlığın möhkəmləndirilməsi üçün əlavə imkanlar yaradır. Azərbaycan Avropa ilə iqtisadi əlaqələrin genişlənməsində maraqlı olduğunu göstərir və bu da qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq üçün əlverişli zəmin yaradır.

- Sizin fikrinizcə, Orta dahlizin reallaşdırılması ilə bağlı əsas risklər hansılardır? Avropa İttifaqı bu dahlizin ümumi standartlarının və idarəetmə mexanizmlərinin formalaşdırılmasında vasitəçi və ya koordinasiya rolunu oynaya bilirmi?

- Əsas risk ondan ibarətdir ki, Çinlə Aİ arasında yerləşən marşrut üzrə prosesə cəlb olunmuş çoxsaylı hökumətlər razılaşdırılmış standartlara və ümumi idarəetmə sisteminə gələ bilsinlər. Halbuki, məhz bu amil tranzit vaxtının azaldılması üçün həlledicidir. Əgər belə razılaşmalar əldə olunmasa, Orta dahliz haqqında "Yeni İpək Yolu" kimi cəlbədicili təsəvvür gərçəyə çevrilmək əvəzinə, yalnız arzu olaraq qala bilər. Təsəvvür etmək olarmı ki, Aİ və Çin bu məsələlərin irəliləməsi üçün bütün iştirakçı ölkələrin qatıldığı konfransların birgə təşkili və maliyyələşdirilməsi barədə razılığa gəlsinlər? Bu kontekstdə Bakı belə tədbirlərin keçirilməsi üçün ideal bir məkana çevrilə bilər.

- Sizin fikrinizcə, Orta dahlizə daxil olan ölkələr, o cümlədən Azərbaycan, bu marşrutu rəqabətqabiliyyətli, təhlükəsiz və dayanıqlı etmək üçün hansı addımları atmalıdır?

- Həqiqətən də, üstünlük təşkil edən dəniz marşrutu ilə rəqabət aparmaq üçün Orta dahliz öz buraxılış qabiliyyətini artırıb, bunun üçün isə marşrut boyunca iri infrastruktur investisiyaları həyata keçirilməlidir. Bir tək "dar boğaz" bütün digər sahələrə qoyulan investisiyaların səmərəliliyini sifə endirə bilər.

Bundan əlavə, Mərkəzi Asiya və Cənubi Qafqazda yerləşən çoxsaylı sərhədlərdən malların maneesiz keçidini mümkün qədər tez təmin etmək lazımdır ki, ümumi daşıma vaxtı azalsın. Orta dahliz daha sürətli hərəkət etməlidir. Amma bunu söyləmək asan, həyata keçirmək isə çətindir. Bunun üçün layihədə iştirak edən bütün ölkələr arasında dorin və qarşılıqlı etimada əsaslanan əməkdaşlıq tələb olunur. Məsələn, bəzi sərhədlərdə gömrük yoxlamalarının ləğvi üçün əvvəlcə əmin olmaq lazımdır ki, bu addım narkotik və silah kimi qadağan olunmuş malların qaçaqmalçılığının artmasına səbəb olmayacaq. Aİ-nin mal dövriyyəsi zamanı daxili sərhədlərdə yoxlamaların faktiki olaraq tamamilə aradan qaldırılması ilə bağlı təcrübəsi var, lakin bu, yalnız dərin inteqrasiya sayəsində mümkün olmuş uzun və çətin bir proses idi. Nə Cənubi Qafqaz, nə də Mərkəzi Asiya bu səviyyədə yaxınlaşmaya hələ ki hazır deyil, baxmayaraq ki, Aİ belə bir inkişafı məmnunluqla qarşılayardı. Buna görə də logistik operatorların səslərinə qulaq asmaq, onların real problemlərini və ehtiyaclarını nəzərə almaq son dərəcə vacibdir. Yalnız bu yolla problemlərin sadələşdirilməsi və marşrutun effektivliyinin artırılması üçün konkret tədbirlər müəyyən edilə bilər.

REGIONLAR

"Əkinçi"nin izi ilə

Milli mətbuatın 150 illik yubileyi regionlarda da geniş qeyd olunub

Ağdam

Heydər Əliyev Mərkəzində milli mətbuatın 150 ilinə həsr olunmuş tədbir rayon icra hakimiyyətinin və YAP rayon təşkilatının birgə təşkilatçılığı ilə keçirilib.

Tədbirdə rayon rəhbərliyi, idarə, müəssisə, təşkilatların nümayəndələri, media təmsilçiləri və rayon ziyalıları iştirak etmişlər. İştirakçılar əvvəlcə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin mərkəzi meydanda ucaldılmış abidəsini ziyarət etmiş, önünə tər gül dəstələri düzmüşlər.

Çıxış edən rayon icra hakimiyyətinin başçısı Vaqif Həsənov və digər nətiqlər əsası Həsən bəy Zərdabi tərəfindən qoyulmuş "Əkinçi" qəzetinin nəşrə başladığı 22 iyul tarixinin 1991-ci ildən Azərbaycanda Milli Mətbuat Günü kimi qeyd olunmasından, Ulu Öndər Heydər Əliyevin hər zaman mətbuatın cəmiyyətə təsir gücünü yüksək qiymətləndirməsindən, mətbuat və söz azadlığı, kütləvi informasiya vasitələrinin mə-

di-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi istiqamətində ardıcıl tədbirlər həyata keçirməsindən, Ümummilli Liderin mətbuatın problemlərinin həlli ilə bağlı imzaladığı sərəncam və fərmanlardan, Prezident İlham Əliyevin tapşırığı ilə media haqqında qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi istiqamətində məqsədyönlü iş aparılmasından, dövlət başçısının Azərbaycan milli mətbuatının 150 illik yubileyinin ölkəmizdə geniş şəkildə qeyd olunması ilə bağlı imzaladığı sərəncamın əhəmiyyətindən bəhs etmişlər.

Tədbirin sonunda jurnalistlərə xatirə hədiyyələri təqdim olunub.

TƏRTƏR

Rayon icra hakimiyyətində milli mətbuatın 150 illik yubileyi münasibətilə media nümayəndələri ilə görüş keçirilib. Görüşdə Qarabağ və Şərqi Zəngəzur bölgəsində fəaliyyət göstərən mətbuat işçiləri iştirak ediblər.

RİH-in başçısı Müstəqim Məmmədov kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndələrini peşə bayramları münasibətilə təbrik edib, onlara uzun ömür, yeni yaradıcılıq uğurları arzulayıb. Əsası Həsən bəy Zərdabi tərəfindən 1875-ci il iyulun 22-də "Əkinçi" qəzetinin ilk nömrəsinin nəşri ilə qoyulan milli mətbuatımızın keçdiyi çətin və şərəfli yoldan danışan M.Məmmədov bildirib ki, ümumilikdə milli mətbuatımızın inkişafı Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Ulu Öndərin 1993-cü ildə xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıdışının mətbuatımızın inkişafı Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Ulu Öndərin 1993-cü ildə xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıdışının mətbuatımızın inkişafı Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Ulu Öndərin 1993-cü ildə xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıdışının mətbuatımızın inkişafı Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır.

RİH-in başçısı daha sonra vurğulayıb: "Mətbuat-cəmiyyət münasibətlərini tənzimləmək məqsədilə Jurnalistlərin I Qurultayında Mətbuat Şurasının yaradılması, media sahəsin-

YEVLAŞ

Milli mətbuatın yubileyi ilə bağlı şəhər icra hakimiyyətində keçirilən tədbir Ümummilli Lider Heydər Əliyevin və səhədlərin xatirəsinin birləşdirilməsi şükutla yad olunması və milli mətbuatın inkişaf tarixini əks etdirən videoçarxın nümayişinə başladı.

Çıxış edən şəhər icra hakimiyyətinin başçısı Anar Tağıyev mətbuat nümayəndələrini peşə bayramları münasibətilə təbrik etdi, onlara fəaliyyətlərində uğurlar arzuladı. Sonra o, 150 illik çətin və şərəfli yol keçən Azərbaycan milli mətbuatının tarixinə nəzər salaraq kütləvi informasiya vasitələrinin insanların maariflənməsi, milli şüurun formalaşması, xalqımızın azadlıq amallarının gerçəkləşməsi və mənəvi dəyərlərimizin qorunmasına mühüm töhfələr vermesindən, mətbuatın bütün dövrlərdə cəmiyyəti düşündürən problemləri, dövrün müxtəlif ideyalarını əks etdirdiyindən, xalqımızın maariflənməsindən, milli və bəşəri dəyərlərin təbliğində mühüm rol oynadığından söhbət açdı.

Ulu Öndərin mətbuatı və mətbuat nümayəndələrinə göstərdiyi diqqət və qayğının Prezident İlham Əliyev tərəfindən davam etdirildiyindən bəhs edən A.Tağıyev bildirdi ki, mətbuatın mənəvi fəaliyyət göstərməsi, onun dünya təcrübəsi ilə zənginləşdirilməsi, kütləvi

Lazım QULİYEV,
"Azərbaycan"

"Yaşıl gənclik: dayanıqlı inkişaf məqsədlərinə doğru" yay məktəbi başlayıb

Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetində (ADAU) "Yaşıl gənclik: dayanıqlı inkişaf məqsədlərinə doğru" yay məktəbinin açılış mərasimi keçirilib. İyulun 26-dək davam edəcək, ADAU-nun kampusunda və təbiət qoynunda keçirilən yay məktəbi gənclərin ekoloji düşüncələrini formalaşdırmaq, onların dayanıqlı inkişaf sahəsində bilik və bacarıqlarını artırmaq məqsədi daşıyır.

Açılış mərasimində əvvəlcə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni sənləndirilib, Ümummilli Lider Heydər Əliyev və Vətən uğrunda canından keçən qəhrəman şəhidlərimizin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Tədbiri giriş sözü ilə açan ADAU-nun rektoru Zəfər Qurbanov bildirib ki, yay məktəbində ölkəmizdə fəaliyyət göstərən 14 müxtəlif ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilən 50-yə yaxın tələbə iştirak edir. Tələbələr bu məktəb vasitəsilə Birləşmiş Millətlər Təşkilatının (BMT) Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri (DİM) ilə yaxından tanış olacaq, iqlim dəyişmələri, tullantıların idarə olunması, alternativ enerji və "yaşıl innovasiyalar" barədə maraqlandırıcı sessiyalarda iştirak edəcəklər.

Tədbirdə çıxış edən Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Aparat rəhbəri Azad Cəfərli yay məktəbinin iştirakçılarının aqrar sahəyə maraqlarını yüksək qiymətləndirib, bu proqramın ətraf mühitin mühafizəsi,

sədrinin müavini Fuad Məmmədov, "Agro Dairy" MMC-nin sahə meneceri Bəxtiyar Səfərov yay məktəblərinin tələbələrini şəxsi, akademik və peşəkar inkişafına ciddi töhfələr verdiyini vurğulayıblar.

biomüxtəlifliyin qorunması və ekologiya məsələlərinin araşdırılmasında mühüm rol oynayacağını qeyd edib.

Aqrar İnnovasiya Mərkəzinin direktoru Anar Cəfərov öz çıxışında tədbirin əhəmiyyətinə toxunub, yay məktəblərinin təşkilinin tələbələrin bilik və bacarıqlarını artırdığını vurğulayıb.

Tədbirdə çıxış edən Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Elm, təhsil və insan resursları şöbəsinin müdiri müavini Emin Əliyev, Aqrar, Ekologiya və Su Təsərrüfatı İşçiləri Həmkarlar İttifaqı Respublika Birliyi

Yay məktəbinin iştirakçıları üçün yeri ekspertlərlə görüşlər, praktiki seminarlar və yeni "yaşıl təşəbbüslər" in hazırlanmasına yönəlmiş mentorluq dəstəyi də nəzərdə tutulub.

Qeyd edək ki, "Yaşıl gənclik: dayanıqlı inkişaf məqsədlərinə doğru" yay məktəbi Aqrar, Ekologiya və Su Təsərrüfatı İşçiləri Həmkarlar İttifaqı Respublika Birliyinin və "Agro Dairy" MMC-nin dəstəyi ilə həyata keçirilib.

Sabir ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Masallının "İstisu"yunda qonaqlara isti münasibət var

Ölkəmizin səfəli və şəfalı yerləri çoxdur. Amma Masallı rayonundakı "Fətimə-Zəhra" adlanan "İstisu" sanatoriyasının onların sırasında məxsusi yeri var.

Yeri gəlmişkən qeyd edək ki, Azərbaycanda "İstisu" adı ilə şəfa ocaqları çoxdur. Onların əksəriyyəti termal su, bəzilər də yerdən isti çıxan palçıq vulkanları ərazilərində yerləşir. Dərin qatlardan xeyli mineralı özü ilə yerin təkinə çıxaran bu cür sular bir çox xəstəliyin müalicəsində əvəzsizdir. Lənkəranda, Astarada, Salyanda, Qubanın Xaltan kəndində və s. yerlərdə istisu ocaqları xüsusən yel xəstəliyindən əziyyət çəkənlərin tez-tez üz tutduqları ünvanlardır. Torpaqlarımız düşmənlər tapdığı altından xilas edildikdən sonra onların sırasında Kəlbəcərin dünyəşöhrətli "İstisu"yu da qoşulub. Yaxın vaxtlarda çox güman ki, həsrətində olduğumuz "İstisu" sanatoriyasının yenidən işə salınmasının şahidi olacağıq.

"İstisu" adı ilə tanınan müalicə ocaqlarından biri də qədim Lənkəran torpağındadır. Bir neçə il öncə o, regionların sosial-iqtisadi inkişafı dövlət proqramlarının icrası çərçivəsində əsaslı şəkildə yenidən qurularaq istifadəyə verilib. Açılışda Prezident İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın da iştirak etdikləri sanatoriya şəfəli xüsusiyyətlərinə, gözəl mənzərələrinə, saf havasına görə turistlərə və müalicəyə ehtiyacı olan hər kəsi özünə cəlb edir.

Ərazicə çox da böyük olmayan, ölkəmizin müalicəvi məkanlarından biri də Masallı rayonundakı "İstisu" şəfa ocağıdır. Dilimizdə "ocaq" sözünün bir mənası da inan, ümid yeri kimi işlənir. Masallı şəhərindən 12-13 kilometr məsafədə, dəniz səviyyəsindən 1650 metr yüksəklikdə, Dəmbəlov dağının ətəyində, Vələş çayının sahilində yerləşən bu şəfa qaynağının nə vaxt yerin təkindən özünə yol tapıb üzə çıxdığını doğru-dürüst heç

kim bilmir. Qədimdən insanlar yay aylarında bura gələrək təbiətin yaratdığı gölməçələrdəki isti suya girmiş, ətrafdakı meşələrdə istirahət etmişlər. Bunun onların sağlamlığına yaxşı təsir etdiyini, müxtəlif ağrıların çəkilib getdiyini görüb hər il yay aylarında bura üz tutmuşlar. Beləliklə, Masallı "İstisu"yunun adı zaman keçdikcə məşhurlaşmışdır.

Buradan çıxan isti suyun tərkibini keçən əsrin 60-cı illərində əslən Masallıdan olan həkim-alim, şair-bəstəkar Mirkazım Aslanlı - Şarəng köşf etmişdir. O, sübut etmişdir ki, buradan çıxan isti suyun tərkibində hidrogensulfid, natriumxlor, kalsium, maqneziumkarbohidrat və hər litrə 30 milliqram yod var. Yerin təkindən çıxan suyun hərərəti təqribən 60 dərəcədir. Yeri gəlmişkən qeyd edək ki, Masallı "İstisu"yu hələ sovetlər zamanında itifaq səviyyəsində tanınan termal su mənbələrindən olub. Ovxatlar ittiqaqın 12 alimi "İstisu" şəfa ocağına gələrək əlavə tədqiqatlar aparmış və həmyerlimizin kəşfini təsdiqləmişdir.

Zaman keçmiş, SSRİ süquta uğramış, Azərbaycan müstəqilliyini bərpa etmişdir. Doğrudur, müstəqilliyin ilk illərində əvvəllər qurulmuş iqtisadi əlaqələrin qırılması bir çox çətinlik yaratmışdır. La-

kin Ulu Öndər Heydər Əliyevin həyata keçirdiyi tədbirlər həmin çətinliklərin aradan qaldırılmasına tökan vermiş, fəaliyyətsiz qalan istehsal müəssisələri və xidmət obyektləri özəlləşdirilərək yenidən qurulmuş, müasir texnologiyaların tətbiqi nəticəsində inkişaf etməyə başlamışdır.

İş adamı Hacı İldırım Alahyarov tərəfindən özəlləşdirilən "İstisu" sanatoriyasında da keçmişdən, demək olar ki, heç bir əsar-əlamət qalmamışdır. Əvvəllər primitiv şəkildə olan vannə otaqları yenidən qurulmuş, turistlərin qalmaları üçün müasir koteclər, həkim otaqları, yeməcxana, xidmət obyektləri, istirahət guşələri, çayxana, restoran və s. tikilmişdir. Vələş çayının sahilində möhtəşəm istirahət parkı salınmışdır. Parkda bütün yaşdan olan qonaqların istirahəti üçün hər cür şərait yaradılmışdır. Çayın sağ salınlı isə çimərlik yaradılmışdır. Sanatoriya rəhbərliyi Masallı-Yardımlı şose yolunun kənarındakı şəlaləni görmək, təbiət mənzərələrini seyr etmək, rayonun görnəli yerləri ilə tanış olmaq istəyənlər üçün turlar təşkil edir. Bir sözlə, burada müalicə olunmaq, istirahət etmək üçün hər cür şərait mövcuddur. Bu səbəbdəndir ki, hər ilin yaz-yaz fəslində sanatoriya minlə-

lə turist gəlir. Göyçay rayonundan olan Nəzakət Xəyyamı öz təəssüratını bizimlə belə bölüşdü:

- Uzun müddət Göyçay şəhər 6 saylı uşaq bağçasında müəllim işləmişəm, hazırda təqaüddəyəm. Bura Həmkarlar İttifaqı xətti ilə gəlmişəm. Sanatoriyaadakı soliqə-sahman çox xoşuma gəldi. Suyunun isə tayı-bərabəri yoxdur. Vannadan çıxandan sonra adam özünü quş kimi hiss edir. Həkim Səxavət İbadov, tibb işçisi Əhməd Süleymanov istirahət gələnlərin hər birinə xüsusi diqqət və qayğı ilə yanaşırlar. Tez-tez təzyiqimizi, şəkimizi yoxlayır, öz məsləhət və tövsiyələrini verirlər.

Söhbətə qoşulan Bəyimxanım Qafarova rəfiqəsinin sözlünə qüvvət verdi:

- Mən isə Bakıda yaşayıram. Uzun müddət S.Rüstəm adına 3 saylı xarici dillər gimnaziyasında işləmişəm. Hazırda təqaüddəyəm. Onu deyə bilərəm ki, Masallı "İstisu"yu çox xoşuma gəlir. Ağrıların var idi. Hiss edirdim, yavaş-yavaş çökür. Yaradılan şərait sözə ifadə etmək çətindir. Üç nəfər qohum sanatoriyanın yuxarı hissəsində - meşənin içində tikilmiş kotedə qalırdı. Görürsünüz, bura çox istidir, amma orda hava buradan çox-çox sərin. Rəfiqəm Nəzakət xanım çox yaxşı vərğula-

Naxçıvanda sahibkarlara 7,4 milyon manat güzəştli kredit verilib

"Cari ilin ilk yarısında Naxçıvanda Sahibkarlığın İnkişafı Fondu tərəfindən 77 layihənin maliyyələşdirilməsinə 7,4 milyon manat vəsait ayrılıb".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bunu muxtar respublikanın iqtisadiyyat naziri Kazım Hüseynliyev 22 İyul - Milli Mətbuat Günü münasibətilə Naxçıvanda media nümayəndələri üçün təşkil olunan "Açıq qapı" günü tədbirində bildirib.

Nazir qeyd edib ki, fond tərəfindən maliyyələşdirilmiş ümumi güzəştli kredit məbləğinin 73,6 faizi sənayə, 18,3 faizi kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı, 8,1 faizi isə xidmət sahələrinə yönəldilib: "Bu dövrə ayrılmiş güzəştli kreditlərin 8,6 faizi kiçik, 23,9 faizi orta, 67,5 faizi isə böyükhəcmli kreditlərdən ibarət olub. Verilmiş kreditlər hesabına 80 yeni iş yerinin açılması imkanı yarandı".

Mədəniyyət

Sənət dünyası

Kinomuzun və səhnəmizin əbədi Yaşarı

O, yerşi, duruşu, baxışı, gülüşü, üzünün cizgiləri ilə seçilən böyük sənətkar, bənzəri olmayan aktyor idi. Rejissorların ona verdiyi obrazları oynayan aktyor yox, obrazları yaradan, onları canlandıran, əbədiyaşarlıq ömrü verən aktyor idi.

Sanki dünyaya elə aktyor olmaq üçün gəlmişdi. Bəzən deyirlər ki, insanlar adlarının məzmununu ifadə edirlər. O, adının mənəvi yükünü doğruldan, ona əbədlilik ömrü yaşadan sənət adamlarından oldu. Gəldi, yaşadı, adını mədəniyyət tariximizə əbədi yazıb getdi. Ömrü qısa olsa da, sənət ömrünə əbədiyaşarlıq qazandırdı. Aktyor ailəsində doğulmuşdu. Aktyorluq ruhu ona genlə keçib, qanlı gəlmişdi. Kiçik yaşlarından teatra maraq göstərirdi. Məktəbliyədən dövlət televiziyasının "Yelkən" verilişinin aparıcılığından olmuşdu. Uşaqlıqdan yaradıcı "Buratino" obrazı ilə tamaşaçıların diqqətini cəlb etmişdi. "Qaranquş", "Pioner" uşaq veriliş-teatrlarında münəzzəm iştirak edirdi. Səhnəyə ilk dəfə 11 yaşında - dramaturq Məhərrəm Əlizadənin ADMKT-də "Toy kimindir?" tamaşasında Tapdıq rolu ilə çıxıb. Fitri istedadla malik, cəld, çevik hərəkət edən bu uşaq səhnədə qəti sıxılmaz, ustalıqla improvizə edir, sözi aydın, özü yapışqılı, çöhrəsi şirin, xoşagəlməli idi. Gözləri də, gülüşü də. Yaradıcılığı obrazdan özünün də zövq aldığı aydın hiss olunurdu. O zaman çox adam gələcəyin böyük aktyoru nur üzlü bu istedadlı uşağın kimliyi ilə maraqlanırdı, hamının ağılından bir fikir keçirdi: "Bu uşaq gələcəkdə böyük aktyor olacaq!" Öz parlaq istedadı ilə insanların qəlbinə işiq saçan bu uşaq kim idi?

Söhbət Azərbaycan teatr və kino aktyoru, rejissor, komik, psixoloji və dramatik rolların ifaçısı, Azərbaycan Respublikasının Dövlət mükafatı laureatı, Xalq artisti Yaşar Məmmədşadlı oğlu (Nuri) Nuriyevdən gedir. Yaşar Nuri 1951-ci il sentyabrın 3-də Bakıda tanınmış aktyor Məmmədşadlı Nuriyevin ailəsində dünyaya gəlmişdir.

1968-ci ildə Bakıdakı 173 nömrəli orta məktəbi bitirib. Azərbaycan Dövlət İncəsənət İnstitutunun Dram və kino aktyorluğu fakültəsinə daxil olub. İnstitutda oxuyarkən Yaşar Nuri fakültədə, kursda liderlik

edirdi. "Sevil"də Balas, "Toy"da Salmanov, "Günahsız müqəssirlər"də Neznamov obrazları yaradan Yaşar kurs rəhbərləri, görkəmli səhnə xadimləri Rza Təhməsi və Əliheydə Ələkbərovdan əznkarlıqla aktyorluq sənətinin inceliklərini öyrənirdi.

1972-ci ildə institutu bitirdikdən sonra bir il orduada xidmət etmiş və institutun tədris teatrında aktyor işləmişdi. 1974-cü il dekabrın 1-də teatrın baş rejissoru Tofiq Kazımovun dəvəti ilə Akademik Milli Dram Teatrının aktyor truppasında işə qəbul olub.

Yaşar Nuri geniş diapazonla malik aktyor idi. O, qəliz rəqs nömrələrini, muğam və ya estrada, yaxud aşiq musiqisi üzərində qurulan satirik, dramatik, psixoloji, komik, groteskli, karnaval estetikasına uyğun obrazların ifasında uğur qazanmış nadir sənətkarlardan idi. Akademik Milli Dram Teatrında fəaliyyətə başladığı ilk illərdən Yaşara bir qayda olaraq xarakter rollar tapşırırdı. Aleksandr Vampilovun "Övlad" komediyasında Silva rolu ilə tamaşaçı qarşısına çıxan gənc aktyor qısa zamanda İlyas Əfəndiyevin "Bağlardan gələn səh" dramında Pərviz (1 oktyabr, 1975), Mirzə İbrahimovun Molyerin məşhur komediyası "Bəşəriyyət" (Boşer)in komediyası, yaxud Don Juan'da Sənanəli, Əkrəm Əylislinin "Qusu uçuş budaqları" pyesində Qasım, Mehdi Məmmədovun təfsirindəki "Dəli yığıncağı" faciəsində Sərsəm Salman, Fuad və Zəminə Hacıyevlərin hazırladığı "Sevil"də Əbdülməli bəy kimi fərqli obrazlarla tamaşaçıların qəlbinə yol açdı.

Özünü görkəmli teatr aktyoru kimi tanıdan Yaşar Nuri həm də məşhur kino ustadıdır. Aktyora böyük populyarlıq, tamaşaçı sevgisi qazandıran 50-yə yaxın bədii filmə çəkilib, Azərbaycan Dövlət Televiziyasında hazırlanmış 100-dən çox tamaşada, bədii kompozisiyada, satirik səhnəciklərdə iştirak edib. Onun əsasən baş rolları ifa etdiyi teletamaşalar televiziyasının fondunda daimi sənət nümunələri kimi qorunur. Ramiz Həsənoğlunun hazırladığı Ruhəngiz Qasımovanın "Yollar görüşündə...", "Ömrün yolları", İsmail Məlikzadənin "Qatarda", Anarın "Evləri kəndədən yar", Mövlud Süleymanlının "Kök-dən düşmüş piano", Hüseyn Cavidin "Topal Teymur", Aslan Qəhrəmanovun əsərləri əsasında Təriyel Vəliyevin lentə aldığı "Dörd bazar günü", "Bağışla", "Səndən xəbərsiz" trilogiyası, İslam Səfərlinin "Göz həkimi", Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin əsərləri əsasında "Ac hərilər" və s. televiziya tamaşalarını misal göstərmək olar.

Yaşar Nuri çoxvektorlu aktyor idi. O, kinostudiyanın dublyaj sektoru ilə də sıx əməkdaşlıq etmiş, radioda "Səhəriniz xeyri", "Gülüş axşamı" yumoristik verilişləri

nin, radio tamaşalarının iştirakçısı olmuşdur. "Azərbaycanfilm" kinostudiyasında isə sayısız-hesabsız yerli filmləri səsləndirmiş, cənəbi filmləri dublyaj etmişdir.

Aktyor özünü həm kinoda, həm də teatrda rejissor kimi sinəmişdir. Teatrda İsmail Məlikzadənin "Subaylarınızdan görürsünüz" əsərinə quruluş verib, kinoda "Spasibo" filmi çəkmişdir.

Yaşarın obrazlar kolleksiyasından söz açdıqda onun "Yaramaz"dakı Məşallahını, "Lətifə"dəki Məmmədini, "Qədi günü"ndəki Mahmud doktorunu, "Nə gözəldir bu dünya..."dakı Asim Əliyevi, "Hər şey yaxşılaşdı", "Nakos", "Fransız", "Yoxlama" filmlərindəki bir-birindən maraqlı və yaddaqalan rollarını mütləq xatırlamalıyıq. Bu rolları tamaşaçılara sevdirdən də məhz aktyorun böyük sənətkarlıq qabiliyyəti və istedadı, sənətinə sevgisi və gərgin əməyi olub.

Kinorejissor Şamil Mahmudbəyovun ekranlaşdırdığı "Dörd bazar günü" filmində yaradıcılığı Seyran obrazı Yaşar Nuriyə itirən ki ekran işidir. Bunun ardınca isə, irili-xırdalılarla filmə müxtəlif xarakterli obrazlar qalereyası yaradıb. Aktyorun "Əzablı yollar" nağıl-filmindəki kiçik div obrazı da maraqlı rollarındandır. Müasirləşdirilmiş və bir qədər də sosiallaşdırılmış filmə mifik obraz yaradan aktyor oynadığı divin faciəsini, onun gücünün tükən-

məsini, insan ağı qarşısındakı acizliyini son dərəcə məhərdə və maraqla yarada bilmişdir. Həmin film ekranlarda az-az göstərilməsinə baxmayaraq, Yaşar Nuriyə bu mifik amplualı obrazda görən tamaşaçıların yəqin ki, onu heç vaxt unutmaz.

"Yol əhvalatı" filmindəki Makintox obrazı da tamaşaçıların tərəfindən sevilən, xarakter etibarilə maraqlı obrazlardandır. Filmdəki maraqlı aktyor ansamblı tamamlayan Makintox obrazı hər hərəkəti, mimikası, özünəməxsus danışqı tərz, ciddiliklə qeyri-ciddiliyin arasında olan anlaşılmaz xarakteri ilə tamaşaçıların yaddaşına əbədi həkk olunan obrazlardandır.

Yaşar Nuriyə kinorejissor Vaqif Mustafayevlə birgə işlədiyi rollar xüsusi diqqəti çəkir. Rejissorun ekran həyatı verdiyi filmlərdə Yaşarın yaratdığı obrazlar ayrı-ayrılıqda dünya sür-realist kinonun ən dəyərlili nümunələrindəndir. Əsasən tragikomik janrda işlənən filmlərdə aktyor bir-birindən fərqli, lakin daxili pafosu ilə sanki bir-birini tamamlayan xarakterləri, özü də milli xarakterləri yaratmaqla özünü aktyorluq imkanlarını, peşəkarcılığı və təbii ki, Allah tərəfindən verilən istedadını ortaya qoya bilmişdir. Aktyorun Vaqif Mustafayevlə müştərk işlərdən biri də "Musiqili xas" və "Bəyin oğurlanması" filmlərində də Yaşar tipik obrazlarla yadda qalır. İsrailin ("Bəyin oğurlanması") evə girərkən hər dəfə təkrarlanan hərəkəti, ayaq-qabının kənara atılması, özünəməxsus yerşi, davranışı və bir çox başqa cəhətlər İsrail obrazının əsl dəyərlili açır.

Yaşar Nuri 1991-ci ildə 40 yaşında "Yaramaz" filmindəki roluna görə Dövlət mükafatına layiq görülmüşdür.

Səhnəmizin nur üzlü Yaşarı, xalqın qəlbində əbədiyaşarlıq haqqı qazanmışdır. Görkəmli aktyor 2012-ci il noyabrın 22-də 61 yaşında gözüni əbədi olaraq yumdu. Özü bu dünyadan getsə də, xatirəsi və adı sənətsevərlərin qəlbində yaşayacaqdı.

Elşən QƏNİYEV, "Azərbaycan"

Azərbaycan Almaniyada X Forecast Forumunda təmsil edilib

Almaniyanın paytaxtı Berlində müasir bədii konsepsiyaların və fənlərarası eksperimentlərin təqdim olunduğu nüfuzlu beynəlxalq platforma kimi tanınan X Forecast (Proqnoz) Forumu keçirilib. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi və Almaniya Federasiyası Mədəniyyət Mərkəzinin dəstəyi ilə səs və performans sənətçisi İbrahim Babayev forumda ölkəmizi təmsil edib.

İ.Babayevin qədim muğam irsini müasir media və səhnə sənəti ilə birləşdirən "MughaMutations" layihəsi minlərlə müraciət arasında seçilərək Böyük Britaniyadan vokalçı və performans sənətçisi Elayn Mitçenerin mentorluğu ilə üç finalçıdan biri olub.

Forum çərçivəsində Berlindəki "Radialsystem" səhnəsində "MughaMutations" layihəsinin təqdimatı olub və böyük maraqla qarşılanıb. Qeyd edək ki, layihənin vizual konsepsiyası media sənətçisi Timur Əmirxana, kuratorluğu isə Könül Rəfiyevaya məxsusdur.

İncəsənət xadimləri

Onu tanıdan soyadı yox, əsərləri olmuşdur

O, Azərbaycan rəssamlıq məktəbinin tanınmış nümayəndələrindən biri, Azərbaycanın ilk qadın rəngkar rəssamlarından hesab olunur. Söhbət qadın rəssamlar arasında ilk dəfə Azərbaycanın Əməkdar incəsənət xadimi fəxri adına layiq görülmüş, bu il anadan olmasının 120 illik yubileyi tamam olan Reyhan Topçubaşovadan (1905-1970) gedir.

Reyhan İbrahim qızı Topçubaşova Azərbaycanın dilbər güşələrindən olan Qubada anadan olub. Kiçik yaşlarından musiqi və ədəbiyyata həvəs göstərmiş R.Topçubaşova ziyalı bəy nəslindən idi. Belə ki, onun atası İbrahim bəy Axundzadə dövrünün tanınmış və savadlı bəylərindən, bibisi Səkinə xanım isə ilk qadın dramaturq, ölkəmizin ilk qadın müəllimlərindən olublar. Rəssamın babası yazıçı Mirzə Heybət Axundzadə "Fəda" təxəllüsü ilə şeirlər yazıb, A.A.Bakıxanovun təşkil etdiyi "Güllüstan" ədəbi məclisinin üzvü olub. Rəssam uşaqlığı barədə yazırdı: "Uşaqlığımdan bütün vaxtımı şəkil çəkməyə və sevdiyim musiqiyə sərf edirdim. Kiçik yaşlarımda ancaq karandaşla çəkirdim. Xatırlaya bilirdim nə üçün rənglə deyil, karandaşla çəkirdim; yəqin ki, bu hal rənglə çəkməyi bacarmadığımdan irəli gəlmişdir" ("Azərbaycan qadını" jurnalı, 1940).

R.Topçubaşova ilk təhsilini tanınmış Bakı milyonçusu, xeyriyyəçi Hacı Zeynalabdin Tağıyevin Bakıda açdığı Qızlar məktəbində almışdır. O, 1923-cü ilə kimi pedaqoji sahədə çalışmaqla yanaşı, konservatoriyanın fortepiano sinfində

"Toy" adlı əsərləri rəhbər doğurur. R.Topçubaşova Bakının köhnə küçəsini təsvir etdiyi əsəri barədə yazırdı: "Bu isimdə mən keçmiş uşaqların məşğələləri, məktəbə getmək əvəzinə küçədə "aşiq-aşiq" və "mazi" oynamalarını, küçənin tra-tuarları, küçə alverini təsvir etmişəm". "Toy" əsəri üçün rəssam 15 akvarel rəsm işləmişdir. Əsərdə toynaxana qadınları və zumaçılar təsvir olunub. Mərkəzdə gəlin ayaq üstə durmuş, gəlinin üzünə zərli örtüklə örtülmüşdür. Ortada bir qadın oynayırdı və zumaçılar üçün "şabaş" pul yığırdı. Rəssam yazırdı ki, belə toyları mən öz gözümle gördüyüm və onlarda iştirak etdiyim üçün əsəri daha orijinal və lazımi xarakterdə göstərməyə müvəffəq olmuşam. Bu əsər rəssamın diplom işidir.

R.Topçubaşovanın portret əsərlərindən "Mirzə Ələkbər Sabir", "Balerina Qəmə Almaszadənin portreti", "Avtoportret" və başqalarının adlarını qeyd edə bilərik. Sabirin portretinin yaradılması ilə bağlı rəssam yazırdı ki, bu kompozisiyanın üzərində çalışmaq üçün Sabirin həyatı və onun yaradıcılığı ilə tanış olmuşam. Mən yorulmaq bilməyən inqilabçı şairin həyatı

oxuyub. Lakin ailə qurduğuna görə təhsilini yarımcı saxlayıb. R.Topçubaşovanın həyat yoldaşı məşhur cərrah, akademik Mustafa Topçubaşov idi. Rəssamlığa olan maraq onu heç zaman rahat buraxmamışdı. Beləliklə, o, Ə.Əzimzadənin rəhbərlik etdiyi Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Texnikumuna daxil olmaq üçün 1933-cü ildə imtahan verərək uğurlu nəticələndi və təhsilini təmin etmək üçün kursuna qəbul olmuş və 1935-ci ildə oranı uğurla bitirmişdir. Müstəqil yaradıcılıq fəaliyyətinə başlayan rəssam 1950-1960-cı illərdə təşkil olunan Azərbaycan qadınlarının yaradıcılığı sərgilərinin fəal təşkilatçısı və iştirakçısı olmuşdur. Qeyd etdiyimiz kimi, R.Topçubaşova ictimai əsərləri də fəal iştirak etmişdir. O, 1943-1945-ci illərdə Azərbaycan Rəssamlar İttifaqı İdarə Heyətinin sədr müavini işləmişdir.

R.Topçubaşova dözəgah rəngkarlığı və qrafika sahəsində bir sıra əsərlər yaratmışdır. Rəssamın süjetli tabloları, portret və mənzərə janrlarında yaratdığı əsərlər diqqəti xüsusi cəlb edir.

R.Topçubaşovanın "Azərbaycan qadınlarının birinci nümayişi", "İlk təbliğatçı qadın - Mina xala" adlı əsərləri inqilabi mövzuda işlənib. Rəssamın Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyinin kolleksiyasına daxil olan "Köhnə Bakı küçəsi",

qəsi balet ustası Qəmə Almaszadənin uğurlu portret əsərini yaratmışdır.

R.Topçubaşova bir sıra mənzərə əsərləri yaratmışdır. Onlardan "Zuğulba", "Dəniz qırağında koma", "Bakı qış zamanı", "İlk qar", "Dəniz. Mərdəkan", "Buzovna. Etüd", "Şahdağ. Etüd", "Qayıq. Etüd", "Karlovi Varı", "Jiquili dağları. Etüd" və digərlərini göstərmək olar. Adları sadalanan bu mənzərə əsərlərinin yaradılması üçün rəssam məkanı dərindən müşahidə etmiş, saatlarla təbiətin qoynunda fikrə dalmış, müşahidələri aparaq ülvə təbiət lövhələrini kotanda canlandırmışdır. R.Topçubaşova həmçinin 1938-ci ildə Moskvada təşkil olunan Azərbaycan incəsənəti dekadasında iştirak edən məhni və rəqs ansamblı üçün geyim eskizlərini hazırlamışdır.

R.Topçubaşova qadın rəssamlar arasında ilk "Əməkdar incəsənət xadimi" (1943) fəxri adına layiq görülmüş sənətkar olmuşdur. Bu il rəssamın vəfatından 55 il ötür. Azərbaycan rəssamlıq sənəti tarixində Reyhan Topçubaşovanın adı həmişə yaşayacaqdır.

Əsəd QULİYEV, Azərbaycan Rəssamlar İttifaqının üzvü, sənətsünas

"Mədəniyyət və kommunikasiya: müasir media strategiyaları" mövzusunda təlim keçirilib

Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə "Mədəniyyət və kommunikasiya: müasir media strategiyaları" mövzusunda təlim keçirilib. Milli Mətbuat Günü münasibətilə reallaşan təlimdə Mədəniyyət Nazirliyinin tabeliyində fəaliyyət göstərən müəssisələrin media və kommunikasiya üzrə məsul əməkdaşları iştirak ediblər.

Nazirlikdən bildirilib ki, Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin prorektoru sənətsünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Sevil Kərimova tərəfindən aparılan təlimdə alim mədəniyyət və kommunikasiya məfhumları ilə bağlı fikirlərini bölüşüb. O bu sahədə müasir beynəlxalq təcrübədən danışaraq, əsas tendensiyləri konkret faktlarla diqqətə çatdırıb.

Təlimin gedişində media ilə ünsiyyət, rəqəmsal kommunikasiya strategiyaları və s. anlayışlar barədə də söhbət açılıb, qeyd olunan sahə üzrə fəaliyyət göstərən əməkdaşların diqqətə yetirməli olduğu məqamlar vurğulanıb. Mədəniyyət Nazirliyinin Media və kommunikasiya şöbəsinin müdiri Aynur Kərimova təlimin əhəmiyyətini yüksək qiymətləndirib.

Britaniya Parlamentində Xocalı soyqırımı qurbanlarına və müharibədən zərər çəkən uşaqlara həsr olunmuş sərgi açılıb

Böyük Britaniya Parlamentinin Aşağı Palatasında Xocalı qurbanlarının və ümumilikdə müharibələrdən əziyyət çəkən uşaqların xatirəsinə həsr olunmuş rəsm sərgisi açılıb.

"Müharibə uşağı" adlı sərgidə müxtəlif ölkələrdən, o cümlədən Böyük Britaniyadan uşaqların təqdim etdiyi rəsmlər nümayiş olunub. Sərgi Xocalı faciəsinin ildönümü ilə əlaqədar keçirilən beynəlxalq rəsm müsabiqəsi çərçivəsində təşkil olunub və ziyarətçiləri müharibələrin arxasındakı insan həkayələri, xüsusilə də uşaqların yaşadığı ağrılara diqqət yetirməyə çağırıb.

Sərginin təşkilatçılarından biri olan Nərminə Məmmədova qeyd edib ki, layihənin əsas məqsədi müharibə nəticəsində əziyyət çəkən uşaqlara səs vermək və onların hisslərini incəsənət vasitəsilə çatdırmaqdır. Rəsmlərdə hüzn, güc və ümid kimi emosiyalar əks olunub. Tədbirdə müasir dünyada davam edən müharibə fonunda uşaqların hələ də evsiz qalması, valideynlərini itirməsi və zorakılığa məruz qalması vurğulanıb. Belə təşəbbüslər beynəlxalq ictimaiyyəti bu reallıqlara biganə qalmamağa çağırır. Qeyd edək ki, müsabiqə ilk dəfə 2022-ci ildə Xocalı faciəsinin 30-cu ildönümündə elan olunub və bu günə qədər müsabiqədə 40 məktəbdən 700-dən çox uşaq iştirak edib.

"Ölü Həsən" filmi "TRT 12 Punto" platformasının qalibidir

Azərbaycan və Türkiyənin ortaq istehsalı olan "Ölü Həsən" bədii filmi nüfuzlu "TRT 12 Punto" film layihələri müsabiqəsinin qaliblərindən biri olub.

Azərbaycan Kinematografıqlar İttifaqından bildirilib ki, layihə Türkiyənin dövlət kanalı TRT tərəfindən 2019-cu ildən etibarən təşkil

edilən və ssenari inkişafı ilə beynəlxalq ortaq istehsal sahəsində fəaliyyət göstərən ən böyük platforma olan "TRT 12 Punto"-nun qrantını qazanıb.

Ekran əsərinin ssenari müəllifi və rejissoru, eyni zamanda Azərbaycan Kinematografıqlar İttifaqının katibi Türkan Hüseynidir. Ssenarinin həmmüəllifi isə İsmayıl İmamdır.

Medianın İnkişafı Agentliyi cəmiyyəti yalnız rəsmi mənbələrin verdiyi informasiyaya inanmağa çağırır

Medianın İnkişafı Agentliyi sosial şəbəkə hesablarında paylaşılmış saxta informasiya ilə bağlı açıqlama yayıb.

AZƏRTAC açıqlamaları təqdim edir: "Bir sıra sosial şəbəkə hesablarında Azərbaycan Respublikasının daxili işlər naziri adından Azərbaycan Respublikası Prezidentinin açıqlamalarına dair həqiqətə uyğun olmayan saxta şərh yayılıb.

Son günlər kampaniya xarakteri alan bu uydurma iddialar ictimai rəyi çaşdırmağa yönələn kobud informasiya manipulyasiyası nümunəsidir.

Cəmiyyəti yalnız rəsmi mənbələrin verdiyi informasiyaya inanmağa, dövlətin rəsmi mövqeyini ifadə edən məlumatları ölkənin informasiya agentlikləri və digər peşəkar media subyektlərindən əldə etməyə çağırırıq.

Azərbaycan vətəndaşlarını, jurnalistləri, ictimai fəalları bu kimi hallara qarşı hər zaman prinsiplilik nümayiş etdirməyə, saxta və yalan məlumat əsaslı kampaniyaların vüsət aldığı bir şəraitdə sayıq olmağa səsləyirik".

Bu il azad olunmuş ərazilərə 1,5 milyard manatdan çox vəsait xərclənib

İşğaldan azad olunmuş ərazilərin yenidən qurulması və bərpası məqsədilə cari ilin ilk altı ayında sifarişçi təşkilatlar tərəfindən müvafiq layihələr üzrə təqdim edilmiş kassa sifariş sonədləri əsasında illik nəzərdə tutulmuş vəsaitin 38,8 faizi həcmində və yaxud 1 milyard 552,4 milyon manat istifadə olunub.

Maliyyə Nazirliyi xəbər verir ki, həmin vəsaitin 1 milyard 353,6 milyon manatı infrastruktur təyinatlı layihələrinin (avtomobil yolları infrastrukturunun layihələndirilməsi, tikintisi, yenidən qurulması üçün 1 milyard 58,2 milyon manat, yeni yaşayış komplekslərinin layihələndirilməsi və tikintisi işlərinin aparılması üçün 239,5 milyon manat, magistral su xətlərinin, tullantı, yağış kollektorlarının və qurğularının tikintisinin layihə-smeta sonədlərinin hazırlanması və tikintisi işlərinin həyata keçirilməsi üçün 33,7 milyon manat, sənaye parklarının fəaliyyətinin təşkili, habelə onların ərazisində infrastrukturun yaradılması üçün 20,5 milyon manat və işğaldan azad olunmuş ərazilərdə yaşayış məntəqələrinin xarici elektrik təchizatla təmin olunması işlərinin aparılması üçün 1,7 milyon manat), 182 milyon manatı təhsil, səhiyyə, mədəniyyət və idman yönümlü sosial təyinatlı layihələrin maliyyələşdirilməsinə, 16,8 milyon manatı isə ərazilərin minialardan təmizlənməsi tədbirləri üzrə xərclərə yönəldilib.

OXUCULARIN VƏ MƏTBUAT YAYIMI TƏŞKİLATLARININ NƏZƏRİNƏ!

“AZƏRBAYCAN” qəzetinə

2025-ci il üçün abunə yazılışı davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır. Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuat yayımı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

“Azərpoçt” MMC (012) 598-49-55, (051) 225-02-13

“Azərmatbuat yayımı” ASC (012) 441-19-91, (050) 322-33-17

“Qaya” firması (012) 566-77-80, (050) 214-40-53

“Region Press” MMC (055) 316-79-01, (050) 316-79-01

“Səma-M” MMC (012) 594-09-59

“Ziya” LTD (012) 497-76-96, (050) 306-77-22

“Pressinform” MMC (012) 598-49-52, (070) 340-01-00

“City press” MMC (055) 819-09-26

1 illik -187,20 (yüz səksən yeddi manat iyirmi qəpik) manat

6 aylıq - 93,60 (doxsan üç manat altmış qəpik) manat

3 aylıq - 46,80 (qırx altı manat səksən qəpik) manat

1 aylıq - 15,60 (on beş manat altmış qəpik) manat

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzləşsəniz, redaksiyaya (Tel.: (012) 539-59-33) zəng vura bilərsiniz.

Növbəti köç karvanı Cəbrayıl şəhərinə çatıb

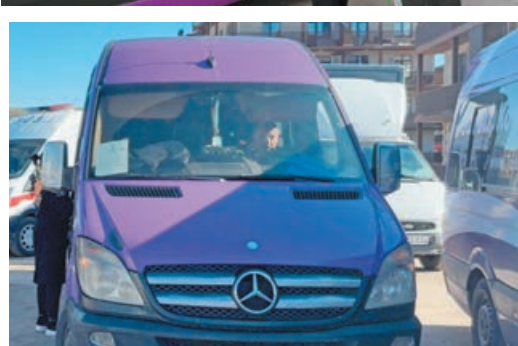
Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramına əsasən Cəbrayıl şəhərinə növbəti köç prosesi gerçəkləşib, səhər saatlarında yola salınan ailələr doğma yurdlarına qovuşub. AZƏRTAC xəbər verir ki, Cəbrayıl şəhəri bu gün 53 ailə olmaqla, 198 nəfərə qənaq açıb.

Şəhərə qədəm qoyan ailələr sevinc göz yaşları ilə öz doğma yurduna qovuşub və burada yaradılan gözəlliyi seyr ediblər.

Cəbrayıl sakinləri hərtərəfli dövlət qayğısı ilə əhatə olunduqlarına görə Prezident İlham Əliyevə və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevaya təşəkkür ediblər. Onlar həmçinin torpaqlarımızı işğaldan qurtaran rəşadətli Azərbaycan Ordusuna, qəhrəman əsgər və zabitlərimizə minnətdarlıqlarını bildirib, bu yolda canlarından keçən şəhidlərimizə rəhmət, ailələrinə səbir diləyiblər.

Köçürülən ailələrin Cəbrayıl şəhərində yenidən tikilən binalarda məskunlaşması üçün bütün şərait yaradılıb. Cəbrayıl qədəm qoyan ailələr qarşılandığından sonra onlara ANAMA-nın əməkdaşları tərəfindən minə və partlamamış silah-sursatların təhlükəsi barədə ətraflı məlumat verilib. Tanımadıqları naməlum əşyalar və cisimlərdən uzaq durmaları və belə hallarla qarşılaşdıqları zaman aidiyyəti qurumlara xəbər vermələri tövsiyə olunub.

Açıqların təqdim edilməsi mərasimində Cəbrayıl, Qubadlı və Zəngilan rayonlarında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Xüsusi nümayəndəliyinin, Qaçqınların və Məcburi Köçkünlə-

rin işləri üzrə Dövlət Komitəsinin rəsmiləri və digər şəxslər iştirak ediblər.

Ailələr sevinc hisslə açarıları təhvil alıb və öz evlərində məskunlaşıblar.

Cəbrayıl sakini: "Qarabağda yaradılan şəraiti görəndə ümidlərim böyüyür"

"Qarabağdakı inkişaf, yaradılan şəraiti görəndə ümidlərim böyüyür, gözləntilərim çoxalır. Hiss edirəm ki, bu torpaq yenidən canlanır və biz də burada yenidən həyat quraçağıq. Buna baxıb mən də işləmək, qurub-yaratmaq istəyirəm".

Bu fikirləri AZƏRTAC-a dünən Cəbrayıl şəhərinə köçən Famil Maqşudov deyib. O qeyd edib ki, uzun illər məcburi köçkünlük şəraitində yaşamaq

çətin və əzəblı olub. Bu illər ərzində Vətənə dönüş ümidi bir an da olsun sönməyib: "Əzablar, əziyyətlər çox oldu. Amma heç vaxt inamımızı itirmədik. Bu gün doğma yurda qayıtdığımız üçün şükür edirəm. Qarabağda gedən işləri, fəaliyyəti diqqətlə, həvəslə izləyirik, gördüklərimizə heyran qalıraq".

O, həmçinin ölkəmizin azadlığı naminə canından keçən şəhidlərimizi rəhmətlə yad edib, onların ailələrinə səbr diləyib, qazilərimize şəfa və uzun ömür arzulayıb.

Keçmiş məcburi köçkün: "Cəbrayıl qayıtmaq mənim üçün mənəvi rahatlıqdır"

"Doğma Cəbrayıl qayıtmaq mənim üçün təkə köç deyil, həm də böyük bir mənəvi rahatlıqdır. Hər dəfə, hər küçəsində tarix, iz, yaddaş var".

Bu sözləri AZƏRTAC-a Cəbrayıl şəhərinə köç edən Şəhla Səmədova deyib. O bildirib ki, Cəbrayıl qovuşmaq uzun illərdən sonra bir ar-

zunun gerçəyə çevrilməsi deməkdir: "Hər zaman ümid etmişik, inanmışıq. İndi həmin inam öz bəhrəsini verir. Bu qayıdış bizim gələcəyimiz üçün, övladlarımız üçün yeni bir başlanğıcdır".

O, torpaqlarımızın azad olunmasında əməyi alan Azərbaycan Ordusuna təşəkkür edib, qazilərə şəfa, şəhidlərə rəhmət diləyib.

Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsinin sülh və insanlıq əleyhinə cinayətlər, müharibə cinayətləri, habelə terrorçuluq, terrorçuluğu maliyyələşdirmə ilə bağlı maddələri ilə və digər ağır cinayətlərdə təqsirləndirilən Ermənistan vətəndaşı Ruben Vardanyanın barəsində cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi iyulun 22-də davam etdirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Bakı Hərbi Məhkəməsinə hakimlər Zeynal Ağayev, sədrliyi ilə, Anar Rzayevdən və Camal Ramazanovdan ibarət tərkibdə keçirilən açıq məhkəmə iclasında (ehtiyat hakim Günel Səmədova) təqsirləndirilən şəxs bildiyi dildə, yəni rus dilində tərcüməçi, habelə müdafiəsi üçün özünü seçdiyi vəkillə təmin olunub.

Hakim Zeynal Ağayev dindirmədən əvvəl məhkəmə prosesində ilk dəfə iştirak edən zərərçəkmiş şəxslərə və zərərçəkmiş şəxslərin hüquqi varislərinə qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş hüquqlarını və vəzifələrini izah edib.

Ardınca təqsirləndirilən Ruben Vardanyan məhkəməyə müraciət edərək ibtidai istintaqda iştirak etmiş tərcüməçilərin qeyri-peşəkar olduğunu, bu səbəbdən onlara etiraz bildirdiyini deyib.

R.Vardanyanın müdafiəçisi Avraam Berman tərcüməçilərin adlarını sadalayıaraq təqsirləndirilən şəxsin etirazını müdafiə etdiyini söyləyib.

Baş prokurorun böyük köməkçisi Vüsal Əliyev etiraza münasibət bildirərək Ruben Vardanyan tərəfindən Cinayət-Prosessual Məcəlləsinə əsasən etiraza və ya tərcüməçinin qeyri-peşəkarlığına dair konkret halların göstərilmədiyini, o cümlədən tərcüməçinin cinayət təqibində maraqlı olmasını təsdiqləyən sübutlar təqdim edilmədiyini üçün etirazın baxılmamış saxlanılmasını xahiş edib.

Məhkəmədə iştirak edən zərərçəkmiş şəxslər ittiham tələfinin mövqeyi ilə razı olduqlarını bildiriblər.

Zeynal Ağayev etiraza münasibət bildirərək deyib ki, təqsirləndirilən şəxs ibtidai istintaqda iştirak etmiş tərcüməçilərin qeyri-peşəkar olmasını vurğulasa da, məhkəməyə bu halı təsdiqləyən hər hansı dəlil təqdim etməyib və etirazını əsaslandırmayıb. Ona görə də vəsatət baxılmamış saxlanılıb.

Ardınca təqsirləndirilən R.Vardanyan yenidən məhkəməyə müraciət edərək bildirib ki, müdafiəçisi ilə birgə bu il fevralın 25-də keçirilmiş məhkəmənin iclas protokolları ilə tanış olub və orada göstərilən bəzi xüsusiyyətlərlə razı deyil. Hesab edir ki, məhkəmə tərəfindən vəsatətə baxılma qaydası pozulub. Qeyd edilənlərə əsasən, məhkəmənin cinayət təqibində maraqlı olduğunu bildirərək növbəti dəfə hakimlər kollegiyasına etirazını bildirib.

R.Vardanyanın müdafiəçisi Avraam Berman təqsirləndirilən şəxsin etirazını müdafiə etdiyini deyib.

Dövlət ittihamçısı Fuad Musayev etiraza münasibət bildirərək qeyd edib ki, müdafiə tərəfinin məhkəmə iclas

protokollarında yazıların düzgünlüyü və tamliyi barədə qeydlərini vermək hüququ var. Məhkəmə iclas protokolunda hər hansı xüsusiyyət qeyd edilməməsi və ya prosesual iştirakçıların vəsatətinin təmin olunmaması məhkəmə kollegiyasına etiraz üçün əsas hesab edilmir. Bu səbəbdən dövlət ittihamını müdafiə edən prokuror vəsatətin baxılmamış saxlanılmasını məhkəmədən xahiş edib.

Məhkəmədə iştirak edən zərərçəkmiş şəxslər ittiham tələfinin mövqeyi ilə razı olduqlarını bildiriblər.

Zeynal Ağayev söyləyib ki, cinayət prosesində müvafiq etirazlar əsaslandırılmaqla yazılı formada edilir. Bundan başqa, Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsinə əsasən, işə baxan hakimlər kollegiyasının cinayət təqibində maraqlı olması barədə konkret və mötəbər dəlillər təqdim edilməyib, məhkəmənin obyektivliyi və qərəzsizliyinə təsir göstərən dair hallar müəyyən-ləşdirilməyib. Qeyd olunanlara əsasən, etiraz baxılmamış saxlanılıb.

Bundan sonra Ermənistanın təcavüzkar müharibəsi və işğalçılıq siyasəti nəticəsində törədilmiş cinayət hadisələri zamanı zərər çəkənlər, habelə zərərçəkmişlərin hüquqi varisləri ifadə veriblər.

Zərərçəkmiş Anar Kazımovun hüquqi varisi Eynur Kazımov qardaşının Laçın rayonunda Ermənistan silahlı qüvvələrinin qalıqları və qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələrinin açdığı atəş nəticəsində həlak olduğunu bildirib.

Zərərçəkmiş şəxsin hüquqi varisi kimi tanımaraq dindirilmiş Valeh Səfərov

ifadəsində qardaşı Gökhan Səfərovun Ağdərə istiqamətində Ermənistan silahlı qüvvələrinin qalıqları və qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələrinin açdığı atəş nəticəsində həlak olduğunu söyləyib.

Zərərçəkmiş şəxslər Zəmir Sadiqov və Zülfiqar Muradov ifadələrində düşmənin təxribatları nəticəsində yaranan dağıqlarını qeyd ediblər.

Zərərçəkmiş Kənan Qədirli isə Ağdərə istiqamətində yaralı şəxsləri ərazidən çıxarmaq istəyərkən xəsarət aldığı bildirib. O, dövlət ittihamçısı Fuad Musayevin suallarına cavabında hazırda dizində ağrıları qaldığını, reabilitasiyasını davam etdiyini diqqətə çatdırıb.

Gündüz Qasimov ifadəsində Kəlbəcər rayonunda Ermənistan silahlı qüvvələrinin qalıqları və qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələri tərəfindən atılan mərminin partlaması nəticəsində xəsarət aldığı deyib. O, dövlət ittihamçısı Vüsal Abdullayevin suallarına cavablandırarkən bildirib ki, həmin vaxt yanındakı şəxslərdən biri həlak olub, daha bir neçə nəfər yaralanıb.

Vüsal Qurbanov ifadəsində Xocalıda Ermənistan silahlı qüvvələrinin qalıqları və qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələri tərəfindən açılmış snayper atəşi nəticəsində yaralandığını söyləyib. O, dövlət ittihamçısı Təranə Məmmədovanın sualına cavabında həmin vaxt həlak olanların və yaralananların olduğunu da deyib.

Baş Prokurorluğun Dövlət ittihamını müdafiəsi üzrə idarəsinin şöbə rəisi Nəsir Bayramovun suallarına cavablan-

dıran zərərçəkmiş Sadiq Əhmədov ifadəsində Kəlbəcərdə Ermənistan silahlı qüvvələrinin qalıqları və qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələri tərəfindən basdırılmış minarın partlaması nəticəsində xəsarət aldığı söyləyib. Sonradan həmin minarın piyada əleyhinə minə olduğunu öyrənib.

Sadiq Məhərrəmov ifadəsində Kəlbəcərdə düşmənin tərəfindən atılmış qumbaraatan mərminisinin partlaması nəticəsində xəsarət aldığı bildirib. O, hazırda üçüncü qrup əlildir.

Məhkəmənin növbəti iclası iyulun 29-na təyin edilib.

Xatırladaq ki, Ruben Vardanyan Azərbaycan Respublikası CM-in 100.1, 100.2 (təcavüzkar müharibəni planlaşdırma, hazırlama, başlama və aparma), 107 (əhalini deportasiya etmə və məcburi köçürmə), 109 (təqib), 110 (insanları zorakılıqla yoxa çıxarma), 112 (beynəlxalq hüquq normalarına zidd azadlıqdan məhrum etmə), 113 (işğalçılıq), 114.1 (müddətsizlik), 115.2 (müharibə qanunlarını və adətlərini pozma), 116.0.1, 116.0.2, 116.0.10, 116.0.11, 116.0.16, 116.0.18 (silahlı münəqişə zamanı beynəlxalq humanitar hüquq normalarını pozma), 120.2.1, 120.2.3, 120.2.4, 120.2.7, 120.2.11, 120.2.12 (qəsdən adam öldürmə), 29.120.2.1, 29.120.2.3, 29.120.2.4, 29.120.2.7, 29.120.2.11, 29.120.2.12 (qəsdən adam öldürməyə cəhd), 192.3.1 (qanunsuz sahibkarlıq), 214.2.1, 214.2.3, 214.2.4 (terrorçuluq), 214-1 (terrorçuluğu maliyyələşdirmə), 218.1, 218.2 (cinayətkar birlik yaratma), 228.3 (qanunsuz olaraq odlu silah, onun komplekt hissələrini, döyüş sursatı, partlayıcı maddələr və qurğular əldə etmə, başqasına vermə, satma, saxlama, daşıma və gözdərmə), 270-1.2, 270-1.4 (aviasiya təhlükəsizliyinə təhdid yaranan əməllər), 278.1 (hakimiyyəti zorla ələ keçirmə) və ya onu zorla saxlama, dövlətin konstitusiyaya quruluşunu zorla dəyişdirmə), 279.1, 279.2, 279.3 (qanunvericiliklə nəzərdə tutulmayan silahlı birləşmələri və ya qrupları yaratma) və 318.2-ci (Azərbaycan Respublikasının dövlət sərhədini qanunsuz olaraq keçmə) maddələri ilə ittiham olunur.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar
SADIQOV

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman və	
Baş redaktor müavinləri	- 538-86-86, 539-72-39	informasiya şöbəsi	- 539-63-82, 432-37-68
Məsul katib	- 539-43-23,	Humanitar siyasət şöbəsi	- 538-56-60, 434-55-58
Məsul katib müavinləri	- 539-44-91,	İctimai əlaqələr şöbəsi	- 539-49-20, 538-31-11,
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	Kompüter mərkəzi	- 538-20-87,
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32, 538-35-55,	Mühəsiblik	- 539-59-33

AZ 1073, Bakı şəhəri,
Mətbuat prospekti,
529-cu məhəllə,
“Azərbaycan” nəşriyyatı,
IV mərtəbə

azreklam@mail.ru

www.azerbaijan-news.az

Qeydiyyat № 1

“Azərbaycan” qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnməmiş, “Azərbaycan Nəşriyyatı” MMC-nin mətbəəsində çap edilmişdir

Qəzetə dərc üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin mövqeyinə uyğun olmalıdır

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj **3663**
Sifariş **1506**

Qiyməti 60 qəpik